

Concept Jaarrekening 2014

Stadsgewest Haaglanden

Inhoudsopgave

Deel 1 Jaarverslag.....	4
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
Hoofdstuk 2 Kerngegevens.....	8
Hoofdstuk 3 Programmaverantwoording.....	9
3.1 Programma Bestuur	9
3.2 Programma Mobiliteit.....	12
3.2.1 Programmaonderdeel Openbaar Vervoer	12
3.2.2 Programmaonderdeel Verkeer	15
3.3 Programma Jeugdzorg.....	22
3.4 Programma Economie.....	27
3.4.1 Programmaonderdeel Werken	27
3.4.2 Programmaonderdeel Toerisme en Cultuur	28
3.5 Programma Milieu.....	29
3.5.1 Programmaonderdeel Luchtkwaliteit.....	29
3.5.2 Programmaonderdeel Externe Veiligheid	29
3.5.3 Programmaonderdeel Overige activiteiten.....	30
3.6 Programma Ruimte	32
3.6.1 Programmaonderdeel Ruimtelijke Ordening	32
3.6.2 Programmaonderdeel Water en Waterkader.....	34
3.6.3 Programmaonderdeel Groen.....	35
3.6.4 Programmaonderdeel Europa	37
3.6.5 Programmaonderdeel Financiering Woningbouw	38
3.7 Programma Wonen	40
Hoofdstuk 4 Paragrafen	43
4.1 Paragraaf 1 Weerstandsvermogen	43
4.2 Paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen.....	44
4.3 Paragraaf 3 Financiering	45
4.4 Paragraaf 4 Bedrijfsvoering	49
4.5 Paragraaf 5 Verbonden partijen.....	51
4.6 Paragraaf 6 Grondbeleid.....	51
Deel 2 Jaarrekening	53
Hoofdstuk 5 Balans 2014.....	53

Hoofdstuk 6 Totaaloverzicht van baten en lasten.....	55
Hoofdstuk 7 Overzicht van baten en lasten per programma.....	57
7.1 Programma Bestuur	57
7.2 Programma Mobiliteit.....	59
7.3 Programma Zorg.....	61
7.4 Programma Economie.....	63
7.5 Programma Milieu.....	65
7.6 Programma Ruimte	67
7.7 Programma Wonen	69
7.8 Programma Financiën	71
Hoofdstuk 8 Toelichtingen	74
8.1 Staat van herkomst en besteding van middelen	74
8.2 Waarderingsgrondslagen.....	75
8.3 Toelichting op de balans	77
8.4 Toelichting op de programmarekening	94
8.5 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	100
Deel 3 Overige gegevens.....	104
Hoofdstuk 9 Besluit.....	104
Hoofdstuk 10 Controleverklaring	105
Bijlagen	106
Bijlage 1 Kostenverdeelstaat	106
Bijlage 2 Berekening bijdrage per gemeente.....	107
Bijlage 3 SiSa-overzicht.....	109
Bijlage 4 Overzicht beleggingen BOR.....	115
Bijlage 5 Kwartaaloverzichten liquiditeitspositie.....	116
Bijlage 6 Toelichting op gebruikte afkortingen	118
Bijlage 7 WNT-gegevens leden dagelijks bestuur en algemeen bestuur.....	119

Deel 1 Jaarverslag

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening 2014 van Stadsgewest Haaglanden. Bij de opstelling van de begroting 2014 is uitgegaan van de situatie, zoals die begin 2013 bekend was. De begrotingscijfers zijn bij de tweede Marap 2014 in een begrotingswijziging geactualiseerd. De verschillen tussen de begroting en realisatie worden in het hoofdstuk Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid toegelicht.

Dit is de laatste jaarrekening van Stadsgewest Haaglanden als "plusregio". Op 1 januari 2015 is de Wet afschaffing plusregio's in werking getreden. In samenhang daarmee hebben de burgemeesters, colleges en gemeenteraden van de negen deelnemende gemeenten besloten om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest Haaglanden op te heffen per 1 januari 2015. In 2015 is Stadsgewest Haaglanden 'in liquidatie'. Dat wil zeggen dat alleen de lopende verplichtingen worden afgehandeld. De taken op het gebied van jeugdzorg zijn beëindigd per 1 januari december 2015 op basis van de Jeugdwet.

In de aanloop naar de liquidatiefase heeft het algemeen bestuur in 2014 de nodige besluiten genomen. Zo is, naast het opheffingsbesluit zelf, besloten om alle subsidieverordeningen in te trekken, besloten is om alle bestemmingsreserves op te heffen en materiële activa af te waarderen, het liquidatieplan is vastgesteld, de activa en passiva op het terrein van Verkeer en Vervoer zijn overgedragen en de omvang van algemeen en dagelijks bestuur is verkleind. Het liquidatieplan vormt de basis van de liquidatiefase.

Het dagelijks bestuur heeft in 2014 besluiten genomen teneinde alle arbeidsrelaties met personeelsleden te beëindigen en een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Zoetermeer gesloten voor de uitvoering van de liquidatietaak.

Tegelijkertijd met het opheffen van de plusregio's is met een algemene maatregel van bestuur het grondgebied van de deelnemende gemeenten aan Stadsgewest Haaglanden en Stadsregio Rotterdam aangewezen als gebied waarin een vervoersautoriteit fungeert. De gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag heeft daarmee per 1 januari 2015 de wettelijke taken op het terrein van verkeer en vervoer overgenomen van Stadsgewest Haaglanden. In verband daarmee zijn alle activa en passiva van Stadsgewest Haaglanden die niet van rechtswege overgaan, per 1 januari 2015 met een notariële akte overgegaan van Stadsgewest Haaglanden naar de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

De overdracht van de activa en passiva in combinatie met het opheffen van de bestemmingsreserves leidt ertoe dat de balans per 31 december 2014:

- De basis vormt voor de daadwerkelijke afrekening in 2015 met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag van alle balansposten die betrekking hebben op het terrein van verkeer en vervoer;
- Voor de taken Jeugdzorg en subsidies in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit balansposten resteren die in 2015 of later worden afgerekend met provincie en Rijk;
- Tenslotte een "algemene reserve" resteert waaruit de benodigde en verplichte uitgaven worden gedaan ten aanzien van het Groenfonds Haaglanden en de liquidatiefase. Deze algemene reserve die resteert na de benodigde en verplichte uitgaven resteert, is het liquidatiesaldo dat wordt verdeeld over de negen deelnemende gemeenten. Op basis van een prognose is in februari 2015 reeds 50% van het liquidatiesaldo uitgekeerd. De resterende 50% wordt aan het einde van de liquidatiefase uitgekeerd.

Bestuursorganen en portefeuilleverdeling dagelijks bestuur

In 2014 kende het Stadsgewest Haaglanden de volgende bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur heeft vijf adviescommissies ingesteld:

- de commissie Ruimtelijke Ordening, Grondbeleid, Volkshuisvesting en Milieu (RGVM);
- de commissie Verkeer en Vervoer en Economische Zaken (VVEZ);
- de commissie Jeugdzorg;
- de commissie van advies voor bezwaarschriften;
- de Rekeningcommissie (deze commissie is na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 niet opnieuw geïnstalleerd).

De programma's zijn met ingang van 25 juni 2014 als volgt verdeeld over de leden van het dagelijks bestuur:

Programma (onderdeel)	(Regio)bestuurder
Voorzitter	J.J. van Aartsen
Bestuur	J.J. van Aartsen
Jeugdzorg	F. Ravestein
Wonen	Ch.B. Aptroot
Concernzaken, Communicatie en Europa	drs. J.Th. Hoekema
Groen, Recreatie en Toerisme	W.H. Mijdam
Milieu	H.H.V. Horlings
Financiën	drs. M.J. Bezuijen
Economie	J. van der Tak
Mobiliteit	drs. Th.J.A.M. de Bruijn
Ruimte	mr. drs. G.A.A. Verkerk

De WNT (de Wet Normering bezoldering Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2014: € 230.474.

In overeenstemming met (WNT), die is ingevoerd op 1 januari 2013, worden onderstaande gegevens van de secretaris en de voormalige secretaris vermeld.

Verder zijn de leden van het algemeen en dagelijks bestuur van Stadsgewest Haaglanden onbezoldigd. Een volledige lijst is als bijlage opgenomen bij deze jaarrekening.

bedragen x € 1	M.F. Stein	M.J. Toet
Functie(s)	Secretaris	Secretaris SGH en Kwartiermaker MRDH
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 28/2	1/3 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	ja

Bezoldiging		
Beloning	€ 25.196	€ 157.374
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 604	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 2.709	-
Totaal bezoldiging	€ 28.150	€ 157.374
Toepasselijk WNT-maximum	€ 37.255	€ 193.219
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.	n.v.t.

Bestuursorganen en portefeuillevdeling dagelijks bestuur

Het Stadsgewest Haaglanden in liquidatie bestaat uit de volgende bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur heeft vijf adviescommissies ingesteld:

- de commissie Ruimtelijke Ordening, Grondbeleid, Volkshuisvesting en Milieu (RGVM);
- de commissie Verkeer en Vervoer en Economische Zaken (VVEZ);
- de commissie Jeugdzorg;
- de commissie van advies voor bezwaarschriften;
- de Rekeningcommissie.

Vanaf 1 januari 2015 kent het Stadsgewest Haaglanden in liquidatie de volgende portefeuillevdeling van het dagelijks bestuur;

Portefeuille	Portefeuillehouder
Voorzitter	J.J. van Aartsen
Plaatsvervangend voorzitter	Mr. drs. G.A.A. Verkerk
Secretaris-directeur	R. van Nood
Bestuurlijke organisatie	J.J. van Aartsen
Financiën	Drs. M.J. Bezuijen
Concernzaken	Drs. J.Th. Hoekema

Het resultaat en de voorgestelde bestemming

Het jaar 2014 wordt afgesloten met een voordelig resultaat van € 62.139.

Voorgesteld wordt om het positief resultaat toe te voegen aan de egalisatiereserve.

Marap's

In de verslagperiode zijn twee Marap's uitgebracht, die op 25 juni en op 17 december 2014 door het algemeen bestuur zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 2 Kerngegevens

Aantallen inwoners	Bron CBS		Bron CBS	
	1-1-2013	Groei 2013	1-1-2014	
Delft	99.097	949	1%	100.046
Den Haag	505.856	3.084	0,6%	508.940
Leidschendam-Voorburg	72.588	768	1,1%	73.356
Midden-Delfland	18.251	205	1,1%	18.456
Pijnacker-Nootdorp	50.454	617	1,2%	51.071
Rijswijk	47.372	262	0,6%	47.634
Wassenaar	25.656	19	0,1%	25.675
Westland	102.698	543	0,5%	103.241
Zoetermeer	123.092	469	0,4%	123.561
Totaal	1.045.064	6.916	0,7%	1.051.980

Financiële structuur

Inwoneraantal 1.051.980

	Totaal bedragen		Totaal bedragen per inwoner	
	2014	2013	2014	2013
Totaal baten	€ 528.654.149	€ 412.897.526	€ 498,12	€ 395,09
Specificatie				
Bijdragen van het Rijk	€ 393.077.174	€ 368.087.208	€ 373,65	€ 352,21
Bijdragen van derden	€ 31.030.554	€ 24.363.914	€ 29,50	€ 23,31
Bijdragen van gemeenten, algemeen	€ 5.769.760	€ 5.725.450	€ 5,48	€ 5,48
Bijdragen van gemeenten, Fonds Groen Haaglanden	€ 1.046.000	€ 1.045.064	€ 0,99	€ 1,00
Bijdragen van gemeenten, Mob-fonds	€ 9.559.742	€ 9.653.337	€ 9,09	€ 9,24
Renten en balansmutaties	€ 88.170.920	€ 4.022.552	€ 79,40	€ 3,85

Hoofdstuk 3 Programmaverantwoording

3.1 Programma Bestuur

Het Stadsgewest Haaglanden is een plusregio (Wgr-plus, november 2005) waarin negen gemeenten in de regio Haaglanden met elkaar samenwerken, namelijk de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer. Het Stadsgewest is een vorm van verlengd lokaal bestuur en kent geen open huishouding. Het voert alleen die taken uit die bij of krachtens de wet zijn opgedragen of die door de provincie (in geval van de jeugdzorg) of de negen gemeenten zijn overgedragen. Het bestuur zet zich in voor projecten en investeringen die het economisch functioneren, de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat van de regio ten goede komen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om taken op het gebied van verkeer en vervoer, economie, ruimte, wonen, groen, jeugdzorg, milieu en Europa.

Het jaar 2014 stond in het teken van de voorbereidingen van de afbouw en liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden en de opbouw van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag.

Het Stadsgewest kent drie bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Het algemeen bestuur bestaat uit leden die de gemeenteraden van de negen stadsgewestelijke gemeenten uit hun midden en uit de colleges van burgemeester en wethouders kozen. Het dagelijks bestuur wordt door en uit leden van het algemeen bestuur gekozen. Alle gemeenten die binnen het Stadsgewest samenwerken zijn met één lid per gemeente in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd. Het is in het Stadsgewest gebruik dat deze leden lid zijn van het college van burgemeester en wethouders. De burgemeester van Den Haag is qualitate qua voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur vergadert ongeveer zes maal per jaar. De vergaderingen zijn openbaar. Het dagelijks bestuur vergadert tweewekelijks en deze vergaderingen zijn besloten. Dit alles gebeurt op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en bepalingen van de gemeenschappelijke regeling van het Stadsgewest. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 is de samenstelling van het algemeen- en dagelijks bestuur gewijzigd.

Het algemeen bestuur telde in het verslagjaar 65 (voor de gemeenteraadsverkiezingen) respectievelijk 66 (na de verkiezingen) zitting hebbende leden inclusief de voorzitter en was er sprake van één vacature. Uit zijn midden heeft het algemeen bestuur vijf commissies van advies ingesteld: de commissie voor Ruimtelijke Ordening, Grondbeleid, Volkshuisvesting en Milieu (RGVM), de commissie voor Verkeer en Vervoer en Economische Zaken (VVEZ), de commissie Jeugdzorg en de Rekeningcommissie. Het Stadsgewest Haaglanden kent ook een commissie van advies voor de bezwaarschriften en een commissie voor georganiseerd overleg. In beide commissies is het algemeen bestuur met één lid vertegenwoordigd.

Het dagelijks bestuur bestond uit tien leden: één per gemeente en de voorzitter. Onderling heeft het dagelijks bestuur de portefeuilles verdeeld: Verkeer en Vervoer, Wonen, Vinex-Vinac, Ruimtelijke Ordening, Water- en Grondbeleid, Groen, Recreatie en Toerisme, Economische Zaken, Agribusiness, Kenniseconomie, Milieu en Duurzaamheid, Jeugdzorg, Europa, Cultuur, Bestuurlijke Organisatie, Financiën, Communicatie, Externe betrekkingen, P&O en Juridische- en Facilitaire Zaken.

Wat wilden we bereiken?

Het programma stond in 2014 in het teken van:

- kiezen en doelmatig en efficiënt uitvoeren van activiteiten en investeringen doen die door de gemeenten en inwoners als nuttig en noodzakelijk worden ervaren;

- hanteren van transparante besluitvormingsprocessen, zowel voor gemeenten als voor burgers en andere belanghebbenden;
- aangaan van allianties met andere overheden en externe partijen, indien dat voor de positie van de regio nuttig en noodzakelijk is;
- voorbereiding van de afbouw en liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden en de opbouw van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH).

Wat hebben we er voor gedaan?

In 2014 is de parlementaire behandeling van de Wet afschaffing plusregio's gestart en op 16 december afgerond in de Eerste kamer. De datum van inwerkingtreding van de Wet was 1 januari 2015. In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen voor een zorgvuldige afbouw en liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden. Met de negen gemeenten is invulling gegeven aan de afspraken over het plaatsen van medewerkers bij de gemeenten. Begin oktober 2014 is overeenstemming bereikt met de ondernemingsraden en de vakbonden over de plaatsing van medewerkers bij de MRDH-organisatie waarna het plaatsingsproces van start is gegaan. Op 29 oktober 2014 heeft het algemeen bestuur het liquidatieplan Stadsgewest Haaglanden vastgesteld en is, onder voorwaarden, het voorgenomen besluit tot opheffing van de Regeling Stadsgewest Haaglanden 1995 genomen.

In 2014 is de vorming van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) per 1 januari 2015 krachtig voortgezet. Het Stadsgewest heeft daarvoor overleg gevoerd met de negen Haaglandengemeenten, de gemeente Rotterdam, de stadsregio Rotterdam en heeft bijgedragen aan de bestuurlijke, inhoudelijke en organisatorische opzet van de MRDH.

Op 12 november 2014 vond voor de vierde maal het Metropoolcongres plaats. Deze netwerkbijeenkomst voor raads- en collegeleden werd georganiseerd door het Stadsgewest Haaglanden, de stadsregio Rotterdam en de gemeenten Den Haag en Rotterdam. De bijeenkomst markeerde de feestelijke start van de metropoolsamenwerking per 1 januari 2015. De bijeenkomst telde circa 400 deelnemers en vond plaats in Prinsenhof te Delft. Alle 24 gemeenten van beide stadsregio's waren vertegenwoordigd.

Het Stadsgewest heeft in 2014 deelgenomen aan het Platform Zuidvleugel en er is periodiek overleg gevoerd met de overige stadsregio's in Nederland. Verder heeft Haaglanden contacten onderhouden met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Alle openbare vergaderingen, bijbehorende beleidsdocumenten en besluitvorming zijn op www.haaglanden.nl gepubliceerd. Via de website van het Stadsgewest zijn de vijf vergaderingen van het algemeen bestuur 'live' te volgen geweest. In de huis-aan-huisbladen is regelmatig aandacht besteed aan de ontwikkeling van grote regionale projecten. In juni is het digitale PR-jaarverslag 2014 verschenen dat door ruim 700 geïnteresseerden op de website is geraadpleegd. Het relatiemagazine #MRDH, dat in samenwerking met de stadsregio Rotterdam tot stand komt, verscheen tweemaal in 2014. In januari 2015 is de laatste editie van dit magazine verschenen in de vorm van een terugblik op 20 jaar stadsregio. Het magazine is met een oplage van 6.000 exemplaren verspreid onder raads- en collegeleden in beide regio's, het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen en andere overheden. De doelstelling van het magazine was om aan de hand van projecten, plannen, trends en opinies in het metropoolgebied de verbanden, samenhang en samenwerking voor de lezer zichtbaar te maken.

Het algemeen bestuur heeft in 2014 vijf keer vergaderd. Het dagelijks bestuur vergaderde negentien keer. De commissie RGVM is twee keer bijeen geweest, de commissie VVEZ vijf keer en

de commissie Jeugdzorg twee keer. De Rekeningcommissie heeft in tegenstelling tot voorgaande jaren geen advies opgesteld over de jaarrekening 2013. De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 en de daarop volgende benoeming van het nieuwe AB maakten het niet mogelijk om in deze periode een advies te verkrijgen van een nieuwe Rekeningcommissie. De commissie van advies voor de bezwaarschriften heeft in 2014 acht bezwaarschriften afgehandeld.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma bestuur	€ 1.223.562	€ 1.703.400	€ 1.933.536
Totaal baten programma bestuur	€ 219.576	€ 408.700	€ 452.510
Nadelig saldo programma bestuur	€ 1.003.986	€ 1.294.700	€ 1.481.025
Baten per inwoner			€ 0,43
Lasten per inwoner			€ 1,84
Saldo per inwoner			€ 1,41

3.2 Programma Mobiliteit

Wat wilden we bereiken?

Het Stadsgewest Haaglanden streeft binnen het programma Mobiliteit naar het vergroten van de verkeersveiligheid en het verbeteren van de bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio. Dit wordt gedaan door het jaarlijks opstellen en uitvoeren van het programma Mobiliteit, dat zijn basis heeft in de *Regionale Nota Mobiliteit* (2005), het supplement hiervan *Naar een toekomstbestendige bereikbaarheid* (2008) en de *Update Regionale Mobiliteit* (2013). De geactualiseerde en aangescherpte doelstellingen zijn meegenomen in de programmabegroting 2013.

De lange-termijnambities van de RNM en het supplement worden jaarlijks geconcretiseerd en vertaald naar de korte termijn in het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IPVV). Het IPVV legt vast welke partijen betrokken zijn, welke verantwoordelijkheden zij hebben en om welke kosten het gaat. Jaarlijks laat het van de diverse projecten zien hoe het gaat met de voorbereiding en uitvoering.

De bezuinigingen op de Brede Doeluitkering (BDU) zijn voor de helft ten laste van het openbaar vervoer en voor de helft ten laste van verkeer gekomen. In 2013 is nog bezuinigd in de dienstregeling. Voor 2014 en verder is de bezuiniging opgevangen door de taakstelling ten aanzien van de opbrengsten voor HTM op een hoger niveau vast te stellen als gevolg van de hogere reizigersopbrengsten in het jaar 2010. Hierdoor wordt er minder subsidie aan HTM uitbetaald. Aangezien de nieuwe trams bovendien later instromen dan verwacht, is er voor het jaar 2014 en een gedeelte van 2015 minder subsidie nodig voor het betalen van de kapitaallasten van deze trams. Voor de korte termijn betekent dit dat er meer subsidie beschikbaar is voor de 'gewone' dienstuitvoering. Voor de jaren 2017 tot en met 2026 is een hoofdlijnenakkoord gesloten met de HTM. De invulling van de volledige, op dit moment bekende, bezuinigingsopgaaf, is door dit hoofdlijnenakkoord gerealiseerd. Er wordt niet gesneden in het voorzieningenniveau. De bezuiniging wordt gevonden in een efficiënter werkende HTM en een lager vooraf gecalculiseerd rendement voor de HTM.

De bezuinigingen voor verkeer zijn gevonden door in de begroting tot 2024 te korten op verschillende programmabudgetten. Het resultaat daarvan heeft zijn weerslag gevonden in het IPVV 2013 en IPVV 2014. Vooralsnog heeft dat niet geleid tot het schrappen van geplande projecten.

Het Stadsgewest Haaglanden werkte in 2014 ook aan:

- 50% meer instappers in het openbaar vervoer in 2030;
- meer verplaatsingen op de fiets;
- beter voorspelbare reistijd met de auto in de spits;
- minder verkeersslachtoffers;
- verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

3.2.1 Programmaonderdeel Openbaar Vervoer

Wat hebben we er voor gedaan?

Doel: 50 procent meer instappers in het openbaar vervoer in 2030

Netwerk RandstadRail

Voor de periode 2010-2015 is geld beschikbaar gesteld om de *Visie Netwerk RandstadRail* (2009) te realiseren. Dit geld is ingebracht door het ministerie van IenM (€ 100 miljoen), de

regiogemeenten (€ 50 miljoen) en het Stadsgewest Haaglanden (€ 350 miljoen). Concreet wordt hiervoor een eerste serie nieuwe trams type Avenio aangeschaft en wordt de infrastructuur aangepast. Het betreft vooral de routes van de lijnen 9, 11, 15 en 17 en trajectdelen van en naar remises. Verder worden in het netwerk enkele kwaliteitsverbeteringen doorgevoerd, zoals twee nieuwe TOP-haltes op Den Haag Centraal Station en Hollands Spoor.

De eerste voertuigen zijn door de leverancier opgeleverd. Deze voldeden nog niet aan alle specificaties en HTM heeft afgesproken een nieuwe afname begin 2015 te doen. Hierdoor vertraagt de geplande instroom met 3 tot 6 maanden. Los hiervan is in relatie tot het hoofdlijnenakkoord met HTM het aantal nieuwe voertuigen in de eerste serie uitgebreid van 40 naar 60. Voor wat betreft de infrastructuur is de keervoorziening Parallelweg gebouwd en is de eerste fase Koninginnegracht gerealiseerd. Vanwege problemen in de aanbesteding is het project Haagweg/Hoornbrug opnieuw gepland. Hierbij is de koppeling losgelaten vanwege de bouw van de Rotterdamsebaan. De Haagweg wordt in 2015 verbouwd en de Hoornbrug in 2019 gebouwd. Tot slot wordt op diverse plaatsen gewerkt aan het aanpassen van de haltes.

Tramlijn 19

Tramlijn 19 verbindt Leidschendam-Voorburg, de Haagse wijken Leidschenveen en Ypenburg, Rijswijk (Vrijenban) en Delft (TU-gebied). De aanleg van het eerste deel (Leidschendam-Delft NS-station) is in 2010 afgerond. In 2013 zijn in Delft Noord voorzieningen getroffen om het kort-trajectrijden van tramlijn 19 mogelijk te maken. Het tweede deel (van Delft NS-station naar TU Delft/Technopolis) is in uitvoering. Het grootste deel van de tram/busbaan is gerealiseerd en wordt reeds gebruikt door bussen. De aanleg van het laatste gedeelte, op en ter weerszijde van de St. Sebastiaansbrug, kan pas gerealiseerd worden als de St. Sebastiaansbrug is vervangen. Dit project, dat onder verantwoordelijkheid van de provincie wordt voorbereid en gerealiseerd, is ernstig vertraagd. Volgens de laatste planning kan dit deel van tramlijn 19 niet eerder dan in de tweede helft van 2019 in gebruik worden genomen. Voor een efficiënte exploitatie van tramlijn 19 en in gevallen van calamiteiten op het tramnet wordt een keervoorziening bij de halte Station Delft gerealiseerd. De aanleg ervan wordt geïntegreerd in de tramwerkzaamheden van de Spoorzone. Deze keervoorziening kan medio 2017 voor exploitatie worden gebruikt. Het Delftse deel van het project tramlijn 19 kost circa € 41 miljoen (prijspeil 2009, inclusief indexering). De verwachting is dat dit gedeelte ondanks de grote vertraging binnen het budget wordt gerealiseerd.

Toegankelijkheid OV (TOV)

Het project implementatieplan Toegankelijkheid bushaltes in Haaglanden loopt tot 2015. Het doel van het project is dat in 2015 minstens 54 procent van alle haltes aan de eisen van toegankelijkheid voldoet. Het TOV-programma wordt in 2014 afgerond. Met 1055 toegankelijke bushaltes op een totaal bestand van 1170 is het TOV programma eind 2014 al succesvol afgerond. De door het ministerie vereiste 54% is ruim gehaald. Het eigenlijke TOV programma is hiermee afgesloten. Het onderwerp toegankelijke bushaltes blijft ook de komende jaren aandacht vragen.

Dynamische reisinformatie

Vanaf 2012 zijn ongeveer 1000 haltes voorzien van nieuwe DRIS displays. Ruim 900 bushaltes zijn hierbij voorzien van haltepaaldisplays en op ongeveer 120 haltes in de regio zijn vlaggenmast en overzichtsdisplays geplaatst. Vanaf medio 2015 zullen in lijn met de planning van de NRR ongeveer 200 tramhaltes van L9-11-15 en 17 van DRIS vlaggenmast displays worden voorzien. Tevens wordt een reisinformatie web-service ontwikkeld zodat instellingen/bedrijven op verzoek de reisinformatie van het OV op eigen beeldschermen/displays kan tonen. Verder is de reisinformatie als 'open data' beschikbaar gesteld aan marktpartijen ten behoeve van ontwikkeling van reisinformatieproducten.

Aanbesteding en concessiebeheer

De huidige railconcessies van HTM en RET lopen eind 2016 af. Omdat het aanbesteden en gunnen van een railconcessie een complexe zaak is, startten het Stadsgebied Haaglanden en de stadsregio Rotterdam in 2012 met de voorbereiding van de volgende concessie. Als startdocument is in 2013 de *Nota van Uitgangspunten gepubliceerd*. De reacties hierop vormden de basis voor het opstellen van het Ontwerp Programma van Eisen dat in 2015 voor inspraak wordt vrijgegeven. Het besluit om de nieuwe railconcessies met een openbare aanbestedingsprocedure te gunnen of onderhands te gunnen via inbesteding zal in een later stadium worden genomen. Basis voor dit besluit vormt de onderhandse bieding die HTM naar verwachting in 2015 gaat doen op basis van bovengenoemd Programma van Eisen.

In 2014 is het beter monitoren en beheren van de rail- en busconcessies voortgezet. Het overleg over de managementinformatie is vast onderdeel van het concessieoverleg.

OV-chipkaart

In 2013 werden de streekabbonnementen omgezet naar een OV-chipkaartproduct in de vorm van het Regioabonnement. Het Regioabonnement is geldig bij alle vijf vervoerders in de regio's Haaglanden en Rotterdam. In 2014 is vanuit de landelijke tarievenvisie een start gemaakt om een nieuw soort abonnement te ontwikkelen dat geldig is bij alle vervoerders en mogelijk de problemen voor de inter-operabele reiziger oplost. In 2015 wordt hier de besluitvorming voor verwacht.

Sociale veiligheid

De reguliere inzet voor de sociale veiligheid in het openbaar vervoer bleef op een aanvaardbaar niveau en er werd weer een aantal gecoördineerde acties met de politie uitgevoerd. Daarbij controleerde de politie niet alleen op het bezit van een vervoerbewijs, maar ook op bijvoorbeeld drugs- en wapenwetgeving, legitimatie en openstaande boetes.

Klanttevredenheid

SGH	2013	2014
	algemeen klantoordeel	algemeen klantoordeel
SGH alle concessies	7,3	7,4
RandstadRailtram	7,4	7,4
Stadsvervoer Den Haag	7,1	7,3
Stadsvervoer Den Haag, bus	7,5	7,5
Regiovervoer Haaglanden	7,4	7,7

Stedenbaan

Stedenbaan, het samenwerkingsverband tussen de overheden in de Zuidvleugel, NS en ProRail heeft sinds 2014 een nieuwe opzet. De programmacoördinator heeft een plaats bij het Zuidvleugelbureau, de inhoudelijke taken liggen bij de partners. Zo ligt het voorzitterschap van de werkgroep NOS (nieuwe ontwikkelingen en spoor) bij Stadsgebied Haaglanden. Deze werkgroep heeft zich onder andere bezig gehouden met de Lange Termijn Ontwikkelagenda Openbaar Vervoer en Spoor Zuidelijke Randstad. De Monitor Stedenbaan 2014 is begin 2015 gepresenteerd.

RegioTaxi

In 2014 is Regiotaxi Haaglanden opnieuw aanbesteed. De aanbesteding heeft geleid tot een aanzienlijk lager zone tarief hetgeen op basis van de huidige volumes een aanbestedingsvoordeel

van ongeveer 1,7 mln. per jaar met zich meebrengt. De nieuwe concessie start op 16 maart 2015 en kent een looptijd van minimaal 4 jaar. Regiotaxi Haaglanden is verdeeld in 4 percelen; te weten drie vervoerspercelen en een regieperceel. De regiecentrale neemt de ritten aan en verdeelt deze over de beschikbare vervoerders. De regiecentrale zal bij verdere bezuinigingsmaatregelen van gemeenten een belangrijkere rol gaan vervullen. Zij stuurt reizigers op basis van indicatie en reisgedrag naar een bepaald product, hetgeen verdere kostenbesparing teweeg zal brengen.

Eindstation Erasmuslijn (Metro E)

Een besluit over de aanleg en bouw van het Eindstation Erasmuslijn is genomen. Er komt een viaduct op +2-niveau. De uitvoering is begonnen. Het viaduct en de kapconstructie zijn naar verwachting gereed eind 2015 en de spoorbaan en test/proefbedrijf in de zomer 2016 gereed.

Bleizo

In juni 2014 is de Bedieningsovereenkomst Bleizo ondertekend, waarbij NS, Stadsgewest Haaglanden en de Gemeenschappelijke Regeling Bleizo afspraken gemaakt hebben over de financiering van de realisatie van station Bleizo. Op grond hiervan heeft NS een bedieningsgarantie afgegeven aan het Ministerie van I&M. Thans wordt gewerkt aan de voorbereiding van de aanbesteding. Eind 2018 wordt het station opgeleverd, zodat het per dienstregeling 2019 in de reizigersdienst wordt opgenomen.

3.2.2 Programmaonderdeel Verkeer

Wat hebben we er voor gedaan?

Doel: meer verplaatsingen op de fiets

Programma fiets

Als uitwerking van de *Fietsnota Haaglanden 2010-2017* zijn in 2014 verschillende knelpunten op het lokale en regionale fietsroutenet aangepast. Ook is gewerkt aan een update van het fietsknooppuntensysteem. In 2014 is de fietsbrug over de Vliet in Rijswijk opgeleverd. De aanleg van het drievoudige fietsviaduct 'de Snelbinder' over het Vlietpolderplein in Westland is nagenoeg gereed; dit project wordt begin 2014 geopend. Ook worden fietsenstallingen bij de stations Den Haag Centraal (deels gereed), Den Haag, Hollands Spoor en Delft fors uitgebreid en zijn stallingen geplaatst bij diverse OV-haltes in het Westland. Ook diverse fietsroutes van en naar TIC Delft zijn het afgelopen jaar verbeterd. Verder is een begin gemaakt met de uitwerking van een concreet doelgroepenbeleid, gericht op het stimuleren van het fietsgebruik. Probeeracties voor de e-fiets waren succesvol; enkele deelnemers hebben direct daarna een e-fiets aangeschaft.

De jaarlijkse actie 'Op de fiets werkt beter!' is bedoeld om het fietsen naar het werk te promoten. Met deze actie steunen we tevens een aantal goede doelen. In 2014 fietsten 2614 deelnemers van 247 bedrijven een afstand van ruim 2.3 miljoen kilometer; fors meer bedrijven dan vorig jaar namen deel.

In totaal zijn in 2013 en in 2014 10% meer fietsers geteld in Haaglanden t.o.v. telcijfers 2012. Dit is een enorme toename van het fietsverkeer!

In 2013 is samen met de gemeenten, provincie en regio Leiden gestart met de uitwerking van een plan van aanpak voor een tiental snelfietsroutes in Haaglanden. Deze uitwerking bouwt voort op de toekomstagenda snelfietsroutes, die eerder is aangeboden aan de minister en op de update RNM, 2013. I

Doel: Beter voorspelbare reistijd met de auto in de spits

Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)

Het regionaal verkeerskundig team (uitvoeringsunit) heeft in 2013 en 2014 de scenario's voor DVM verder uitgewerkt. In Haaglanden zijn de scenario's rondom Delft, Zoetermeer en in het Westland operationeel. Ook de scenario's in de gemeente Den Haag zijn operationeel. MAP Traffic Management (MAPtm) zette deze in en rondom Den Haag in. In 2013 is de knoop doorgehakt om dit in de toekomst als gemeente zelf te gaan doen. In 2014 heeft de gemeente Den Haag en de provincie Zuid-Holland een nieuwe verkeerscentrale aangeschaft waar ook de andere wegbeheerders op kunnen aansluiten. In diverse programma's (Beter Benutten1, mobiliteitsaanpak, quick wins) heeft Haaglanden succesvol gelobbyd voor een bijdrage voor DVM-systemen, waaronder aanpassingen van verkeerregelinstanties (vri's) om ze te kunnen koppelen aan een verkeerscentrale. Deze aanpassingen zijn/zullen in 2014 en 2015 onder meer in Den Haag, Wassenaar, Rijswijk, Delft en Zoetermeer (worden) doorgevoerd. Op veel provinciale wegen in de regio zijn vri's al aangepast en op afstand aanstuurbaar. Verder zijn in 2013 en 2014 de laatste Dynamische Route Informatiepanelen (DRIP's) geplaatst en is geregeld dat deze DRIP's nog zeven jaar na afloop van de garantietermijn gefinancierd zijn.

Sinds de oprichting in 2011 participeert Haaglanden in Regiodesk. Deze organisatie coördineert de inzet van dynamische verkeersmaatregelen tussen de verschillende centrales in de Zuidvleugel. Met name bij incidenten, evenementen (NSS) en wegwerkzaamheden is de inzet van regelscenario's succesvol.

De afstemming van wegwerkzaamheden is onder de vlag van Bereik! gecontinueerd en verder geprofessionaliseerd. In het kader van het landelijk spoor ITS is gestart met de aanbesteding van een aantal reisinformatieproducten. Dit heeft vijf winnaars opgeleverd. Om de reisinformatieproducten te voeden is een data-top5 opgesteld, om de data van maximum snelheden, incidenten, evenementen, wegwerkzaamheden en regelscenario's naar serviceproviders te verbeteren.

Ketenmobiliteit

Ketenmobiliteit omvat de activiteiten die bewust keuzegedrag van de reiziger stimuleren: wel of niet reizen en zo ja, met welk vervoermiddel en op welk tijdstip. Hiervoor loopt het Regionaal Convenant Mobiliteitsmanagement 'Bereikbaar Haaglanden' waaraan circa 75 bedrijven meedoen en maatregelen nemen die bijdragen aan de reductie van het aantal autokilometers in de spitsen. Het Convenant is eind 2014 met 3 jaar verlengd t/m 2017. In 2014 zijn diverse projecten in het kader van het Regionale Convenant samen met de mobiliteitsmakelaar en diverse bedrijven succesvol uitgevoerd. Onder de vlag van de 'Bereikbaarheidsverklaring Beter Benutten' (zie ook volgende alinea) is een aantal specifieke projecten rondom de gebiedsgerichte aanpak mobiliteitsmanagement overeengekomen met het regionale bedrijfsleven. Hiermee ontstond een nieuw kader voor de samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven voor het mobiliteitsmanagement bij bedrijven. Ook hebben diverse bedrijvenverenigingen zich bij het Regionale convenant aangesloten; zij vertegenwoordigen in totaal ca. 250 bedrijven. De nadruk bij Beter Benutten ligt op 'package deals' tussen overheden en het bedrijfsleven. Succesvolle projecten vanuit het convenant zijn nu ondergebracht in de Beter Benutten-gebieden Centrale Zone, Zoetermeer, Delft, Westland en Leiden. Het convenant en zijn verworvenheden, zoals de Mobiliteitsmakelaar, de ontbijt- en 'Koplopersbijeenkomsten' en het portal Bereikbaar Haaglanden (monitoringsinstrument) worden tot en met eind 2014 doorgezet. Per gebied is een ambassadeursduo (lokale CEO en wethouder VV) actief als boegbeeld en om het bedrijfsleven te stimuleren tot anders reizen.

Beter Benutten

In het Bestuurlijk Overleg (BO) MIRT in het najaar van 2011 is een samenhangend pakket vastgesteld met maatregelen ter verbetering van de OV-, fiets- en weginfrastructuur en met vraagbeïnvloedingsmaatregelen door het bedrijfsleven. Het totaalprogramma Beter Benutten Haaglanden van € 158,8 miljoen wordt gefinancierd door het Rijk (€ 74 miljoen) en de regiopartijen Haaglanden, gemeenten, provincie, Rijkswaterstaat en bedrijfsleven (€ 84 miljoen). De uitvoering van het programma wordt aangestuurd door een bestuurlijk trio: de minister van Infrastructuur en Milieu, de regiobestuurder Haaglanden en de CEO van Siemens Nederland namens het bedrijfsleven. Dit programma moet leiden tot 20 procent minder files. De uitvoering van het programma 2011 is in volle gang. Eind 2014 was volgens planning ruim tweederde van het aantal beoogde effecten behaald. De overige effecten worden in de jaren 2015, 2016 e.v. behaald. Het overgrote deel van de ruim 60 maatregelen is eind 2014 gereed. Enkele grote projecten, die deels ook samenhangen met grote (landelijke) projecten – b.v. fietsenstalling Delft met het Spoorzone project volgen de komende jaren. De uitvoeringsorganisatie draait onder verantwoordelijkheid van het Stadsgewest. Het bedrijfsleven is nauw betrokken bij de uitvoering. In aanvulling op dit programma is op 6 maart 2014 door het trio de Bereikbaarheidsverklaring voor het vervolgprogramma Beter Benutten getekend. Het Rijk draagt daaraan € 50 miljoen (incl. BTW) bij; de regiopartijen 50 miljoen (excl. BTW). In 2014 zijn we samen met alle betrokken regiopartijen, bedrijfsleven en met het Rijk gestart met de uitwerking van het vervolgprogramma. Dit programma moet 10 procent minder vertraagde ritten opleveren in de gebieden met de meest vertraagde ritten: centrum Den Haag, centrum Delft en centrum Leiden en deels in de corridors. Het ministerie zet voor dit programma fors in op gedragsmaatregelen. In 2014 is vooral gewerkt aan de analyses: verkeerskundige -; gedrags- en stakeholdersanalyse; begin 2015 werken we het concrete programma uit. Voor alle gemeenten zijn in het kader van het vervolgprogramma ambassadeursduo's actief (lokale bestuurder en lokale werkgever). Zij zetten zich in voor vraagbeïnvloedingsmaatregelen in samenhang met de uitvoering van de verbeterde infrastructuurmaatregelen (de eerdergenoemde 'package deals'). Het programma Haaglanden maakt onderdeel uit van het landelijk programma. Met twaalf regio's in het land zijn soortgelijke programma's overeengekomen.

Rotterdamsebaan

Het project omvat de boortunnel tussen Ypenburg en Binckhorst, de aansluiting op de rijksweg bij het knooppunt Ypenburg en de aansluiting op de centrumring. De Rotterdamsebaan is in 2019 gereed; de uitvoering is in 2014 gestart. De totale kosten voor de aanleg van de Rotterdamsebaan zijn begroot op € 565 miljoen excl. BTW. De minister van I&M heeft op 20 augustus 2012 een extra financiële bijdrage toegezegd van € 70 miljoen. De toegezegde rijksbijdrage bedraagt daarmee in totaal € 295 miljoen (incl. BTW). De minister heeft in juni 2013 de beschikking voor de Rotterdamsebaan afgegeven. Haaglanden heeft in 2014 eveneens haar beschikking afgegeven met een bijdrage van € 222 miljoen.

3-in-1-project

Ter verbetering van de bereikbaarheid van het Westland is de infrastructuur in het Westland verbeterd met:

- verlengde Veilingroute tot de N213 (openstelling eind 2017);
- reconstructie knooppunt Westerlee en de omlegging Oranjesluisweg gereed eind 2015);
- tweede ontsluitingsweg Hoek van Holland en Pettendijk (reeds uitgevoerd in 2011).

De provincie Zuid-Holland is trekker van dit 3-in-1-project en het Stadsgewest bewaakt in de projectgroep en stuurgroep de scope, kosten en planning. De gunning en start van de werkzaamheden heeft eind 2011 plaatsgevonden. Het project is inmiddels vol in uitvoering. Op 29 oktober 2013 is de Piet Struijkweg en het Vlietpolderplein geopend. Eind 2013 is afgesproken tussen de partijen dat vanwege de vorderingen in het werk en de – toen - komende opheffing van

de stadsregio's het project financieel wordt afgerond. De bijdrage van het Stadsgewest, de stadsregio Rotterdam en gemeente Westland wordt omgezet naar een vaste bijdrage. Verder financieel risico komt te liggen bij de uitvoerende partij, de provincie Zuid Holland. Hierover is begin 2014 een overeenkomst getekend. Voor het stadsgewest Haaglanden is daarmee het project financieel afgerond.

MIRT-Verkenning Haaglanden

De MIRT-verkenning (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) Haaglanden is in 2012 afgerond. In het MIRT-overleg van begin december 2011 is een bestuurlijke voorkeur uitgesproken voor een pakket aan maatregelen op de A4-passage en de Poorten & Inprikkers. Het is een pakket maatregelen aan de weginfrastructuur ter grootte van € 567 miljoen. Over de bekostiging vanuit de regio zijn in het algemeen bestuur van januari 2012 en in het dagelijks bestuur van april 2012 afspraken gemaakt. De rijksstructuurvisie en bestuursovereenkomst, waarin de afspraken zijn opgenomen, zijn in het BO-MIRT van november 2013 vastgesteld.

Van een onderdeel van de MIRT-verkenning Haaglanden, de capaciteit vergroting N211 en ongelijkvloerse kruisingen, is de planstudie inmiddels opgestart. Dit wordt volgens afspraak uit de bestuursovereenkomst uitgevoerd en gefinancierd door de provincie Zuid Holland. Het stadsgewest is betrokken bij de planstudie.

In de overeenkomst is opgenomen dat de verschillende onderdelen de planstudie in 2019 gereed moet zijn. De ongelijkvloerse kruisingen Beatrixlaan(Rijswijk) en ongelijkvloerse kruising Erasmusweg vallen onder de verantwoordelijkheid van de regio. De Erasmusweg wordt door de gemeente Den Haag opgepakt, met de gemeente Rijswijk moet de Vervoersautoriteit nog afspraken maken over de aanpak van de ongelijkvloerse kruisingen Beatrixlaan.

Nieuwe Westelijke Oeververbinding (NWO)

In 2011 zijn de studies afgerond naar de alternatieven van de Nieuwe Westelijke Oeververbinding (NWO). Daarbij zijn zowel de Blankenburgtunnel als de Oranjetunnel onderzocht. Bij het MIRT-overleg in december 2011 is een voorkeur uitgesproken voor het realiseren van een Blankenburgtunnel. In het regeringsakkoord van najaar 2012 is opgenomen dat de Blankenburgtunnel gerealiseerd zal worden. Het ministerie van IenM is trekker dit project. In 2013 is de Rijksstructuurvisie vastgesteld en is extra geld gereserveerd voor de inpassing. Najaar 2013 is ook de studie Ontwerp Tracé Besluit gestart. Planning is dat het OTB ter visie wordt gelegd in het 3e kwartaal 2015. Het Stadsgewest bewaakte in 2014 het belang van de regio en de gemeenten.

Doel: Minder verkeersslachtoffers

Duurzaam veilig

De doelstellingen voor verkeersveiligheid voor in 2020 zijn: maximaal 20 doden en maximaal 247 ziekenhuisgewonden. Om deze doelstellingen te bereiken heeft het Stadsgewest zich samen met de Haaglanden-gemeenten gericht op het verkeersveiliger maken van de verkeersinfrastructuur. Voor het basis- en voortgezet onderwijs biedt het Stadsgewest de programma's 'School op Seef' en 'TotallyTraffic' aan. Voor senioren zijn door de gemeenten in de regio samen met VVN rijvaardigheidstesten georganiseerd. Dit alles om mensen meer vaardigheden voor veilige verkeersdeelname te leren.

De verkeersongevallencijfers laten over 2013 een geringe stijgende lijn zien voor wat betreft de (ernstige) verkeersslachtoffers en een dalende lijn voor wat betreft het aantal verkeersdoden t.o.v. 2012. De kwaliteit van de registratie van verkeersslachtoffers is de laatste jaren afgenomen. Het vergelijken van de cijfers is daardoor niet goed mogelijk.

Doel: Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving

Luchtkwaliteit

Het Stadsgewest heeft gekozen voor de inzet van milieuvriendelijke aardgas/groengasbussen, in het kader van de aanbesteding van het busvervoer in Haaglanden en de onderhandse gunning van het stadsbusvoer in Den Haag. Vanaf eind 2009 zijn deze aardgasbussen ingestroomd. De bussen van de HTM rijden op groen gas. Groen gas is gemaakt van afvalstoffen en zorgt ervoor dat de Haagse bussen klimaatneutraal rijden.

Verder is het rijden op aardgas en elektriciteit gestimuleerd met subsidieregelingen voor aardgas/groengasauto's en dito tankstations, en elektrische scooters. In 2014 zijn 350 laadpalen voor elektrische auto's geplaatst – verspreid over de regio - in het kader van het programma Beter Benutten.

3.2.3 Algemene aanpak, ondersteuning en financiering van de verschillende beleidsdoelstellingen

Wat hebben we ervoor gedaan?

Monitoring en effectmeting verkeers- en vervoersbeleid

Het Stadsgewest Haaglanden bewaakt jaarlijks hoever de uitvoering van de beleidsdoelstellingen uit de RNM is gevorderd. In het voorjaar van 2013 is een drieluik 'Resultaten Verkeer en Vervoer' gepubliceerd. Hierin wordt het beleid uit de jaren 2010 tot en met 2012 geschetst. In november 2013 is de Update Regionale Nota Mobiliteit verschenen. Hierin is geen nieuw verkeer- en vervoersbeleid gepresenteerd. In 2014 heeft een werkgroep monitoring Vervoersautoriteit gewerkt aan het ontwikkelen van een monitoringsinstrument om de indicatoren uit de Strategische Bereikbaarheidsagenda te meten. Dit wordt in 2015 onder de Vervoersautoriteit voortgezet. Ook zijn in 2014 in het kader van Beter Benutten diverse monitoringsinstrumenten ontwikkeld, waarmee de komende jaren effecten gemeten kunnen gaan worden.

Externe contacten en communicatie

Het Stadsgewest profileert zich als een professionele, pro-actieve organisatie en draagt dat beeld uit. Het neemt actief deel in StedenbaanPlus, Railforum en aanverwante groepen, om goed te kunnen inspelen op de belangen van de regio in treinverbindingen. In internationaal verband wil het Stadsgewest gelden als voorttrekkende regio op het gebied van lichte sneltramvoorzieningen.

Het Stadsgewest heeft vanuit Verkeer en Vervoer ook in 2014 deelgenomen aan tal van overlegstructuren; soms actief en initiërend, soms volgend. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- diverse werk- en stuurgroepen in het kader van het bestuurlijk overleg (BO) MIRT Zuidvleugel;
- de programmaraad van het Kennisplatform Verkeer en Vervoer;
- het OV-bureau Randstad;
- het samenwerkingsverband Bereik!;
- het platform van stadsregio's SkVV;
- het Bestuurlijk Koepeloverleg IenM.

Op Randstadniveau is gewerkt aan de integratie van de verschillende openbaar-vervoersystemen onder de noemer R-Net. Ook in Europees verband neemt het Stadsgewest deel aan samenwerkingsverbanden.

Het Stadsgewest droeg ook in 2014 actief bij aan de profilering van Haaglanden op congressen en seminars door het leggen van contacten en het uitdragen van onze doelstellingen en resultaten.

Samenwerking tussen Rijk en regio in Zuidvleugelverband

In 2014 is de samenwerking in Zuidvleugelverband in het kader van het BO MIRT en de adaptieve agenda Zuidelijke Randstad voortgezet en geïntensiveerd. Het Stadsgewest heeft in dat kader in 2014 actief gewerkt aan een aantal projecten die voor de regio van belang zijn, waaronder de A4-passage Den Haag en Poorten en Inprikkers, Rijnlandroute, A13/A16 en het Blankenburgtracé. Verder zijn samen met het Rijk de financiële kaders uit het Voorjaarsakkoord en Regeerakkoord uitgewerkt. Daarbij zijn geen projecten geschrapt, maar is een aantal projecten wel gefaseerd (zie ook hierna).

Mobiliteitsfonds Haaglanden

Het Stadsgewest Haaglanden ontvangt de rijksbijdrage voor het regionale verkeer- en vervoersbeleid sinds 2005 via de zogenaamde Brede Doeluitkering (BDU) Verkeer en Vervoer. De BDU-gelden die het Stadsgewest tot en met 2024 ontvangt, zijn volledig toegewezen aan ontwikkeling van het OV-voorzieningsniveau en het afronden van lopende projecten en programma's. Zoals aangegeven in de inleiding bij dit hoofdstuk is bezuiniging op de BDU-gelden in het jaar 2013 ingevuld door het snijden in het voorzieningsniveau en het toekennen van lagere budgetten voor programmaprojecten. Vooral nog heeft dit niet geleid tot het schrappen van projecten.

Regiofonds BOR

Het Regionaal fonds Bereikbaarheidsoffensief Haaglanden (regiofonds BOR) is de tweede bron voor regionale bijdragen aan verkeer- en vervoersmaatregelen. Het fonds bevat een vaste lijst projecten die aanvankelijk uiterlijk in 2010 gerealiseerd moesten zijn. In 2010 heeft het ministerie van IenM een generiek uitstel verleend van de bestedingstermijn met één jaar en voor een vijftal projecten met meerdere jaren. In 2011 zijn daar nog vier projecten aan toegevoegd vanwege onvoorziene vertraging in de uitvoering. Voor de projecten die uitstel hebben gekregen wordt voor het ministerie van IenM jaarlijks een voortgangsrapportage geschreven. Tijdige uitputting van middelen blijft voor het Stadsgewest een permanent aandachtspunt.

Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IPVV)

Het Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IPVV) bevat per gemeente een overzicht van alle projecten en de financiering daarvan. Het wordt jaarlijks geactualiseerd in overleg met de gemeenten. Het IPVV 2015 (en actualisatie van het IPVV 2014) is in juli 2014 door het Algemeen bestuur vastgesteld.

Metropoolregio en Vervoersautoriteit

Vanuit het Stadsgewest Haaglanden is, in samenwerking met vele andere partners, verder gewerkt aan de totstandkoming van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) en in het bijzonder de Vervoersautoriteit (VA).

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma mobiliteit	€ 284.361.407	€ 337.505.200	€ 315.763.951
Totaal baten programma mobiliteit	€ 284.082.807	€ 337.223.100	€ 315.481.851
Nadelig saldo programma mobiliteit	€ 278.600	€ 282.100	€ 282.100
Baten per inwoner			€ 299,89
Lasten per inwoner			€ 300,16
Saldo per inwoner			€ 0,27

3.3 Programma Jeugdzorg

Waar ging het over?

Het laatste jaar dat de Wet op de jeugdzorg van kracht is heeft in sterke mate in het teken gestaan van de afbouw van de taak jeugdzorg en de overname van de jeugdzorg door de gemeenten. Het huidige stelsel van jeugdzorg houdt op te bestaan met de intrekking van de Wet op de jeugdzorg per 1-1-2015. Met ingang van 1 januari 2015 is de nieuwe Jeugdwet van kracht geworden. De verantwoordelijkheid en de rol van de provincies en de drie stedelijke regio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden op het terrein van de jeugdzorg zijn dan tevens beëindigd. Planning en financiering van de jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-LVB en jeugdbescherming is met ingang van 1-1-2015 een verantwoordelijkheid van de (samenwerkende) gemeenten.

In 2014 is naast de reguliere planning, financiering en monitoring van de jeugdzorg in Haaglanden samen met de jeugdzorginstellingen en gemeenten in Haaglanden ingezet op de voorbereidingen i.v.m. de stelselverandering.

Wat wilden we bereiken?

Het doel van het beleid was tijdige en passende jeugdzorg ' nabij de jeugdige' te bieden binnen de door het Rijk geboden financiële mogelijkheden.

De afbouw van taken en activiteiten met oog op de overname van de jeugdzorg door de gemeenten is voor 1 januari 2015 afgerond. Daarbij zijn - voorzover in de invloedssfeer van het Stadsgewest - randvoorwaarden voor continuïteit van zorg en infrastructuur in 2015 gerealiseerd.

Wat is er voor gedaan?

Het Stadsgewest heeft de jeugdzorginstellingen in Haaglanden in staat gesteld om de hulp, zorg en bescherming te bieden waaraan behoefte is, c.q. die noodzakelijk is. Met de instellingen zijn afspraken gemaakt over de uit te voeren zorgprogramma's, het aantal zorgtrajecten dat uitgevoerd wordt, en de kwaliteit daarvan. Als 'eis' wordt gesteld dat de Jeugdzorg zonder wachttijden, belemmeringen en overbodige bureaucratie geleverd wordt en zo dicht mogelijk bij de eigen leefsituatie van de jeugdige wordt uitgevoerd. Om de uitvoering van de zorg te volgen, heeft het Stadsgewest informatie verzameld en regelmatig overleg gevoerd met de instellingen. Ondanks de voorbereidingen op de transitie en onzekerheden is het Stadsgewest samen met de instellingen er in belangrijke mate in geslaagd om voldoende, tijdig passende zorg te bieden .

In relatie met de transitie van de jeugdzorg zijn projecten voorbereid en gefinancierd. Het behoud van de kracht van de regionale jeugdzorg (kwantiteit, kwaliteit en samenhang jeugdzorg) bij de transitie naar de gemeenten en het samen met de gemeenten verder brengen van beleid en ontwikkelingen die van belang zijn voor het functioneren van het nieuwe jeugdzorgstelsel, is daarbij het vertrekpunt voor het Stadsgewest geweest. In het uitvoeringsprogramma 2014 (UP 2014) was in verband daarmee een aantal voornemens opgenomen.

In het UP 2014 zijn drie programmalijnen te onderscheiden, deze zijn in onderlinge samenhang uitgezet door het Stadsgewest: de uitvoering jeugdzorg 2014; de transitie en innovatie; de afbouw van taken. In dit verband zijn verschillende 'uitvoeringsnotities' vastgesteld door het dagelijks bestuur. In financieel opzicht betrof het m.n. de besteding van de reserve jeugdzorg in verband met de 'transitie-opgaven' voor de instellingen. Deze middelen zijn ingezet ter dekking van (frictie-)kosten en investeringen in verband met de bezuinigingen, reorganisatie en innovatie, gekoppeld met de innovatieagenda van de 9 Haaglandengemeenten. In december 2014 is een

notitie ter afronding van de taak jeugdzorg vastgesteld door het dagelijks bestuur. Per instelling zijn de ontwikkelingen opgenomen.

Bureau Jeugdzorg Haaglanden

Het totaal aantal afgegeven indicatiebesluiten bedraagt ruim 4.000 in 2014. Er is een groei van het aantal aanmeldingen. Het aantal intensive indicatietrajecten neemt daarbij af ten gunste van de snelle en lichte indicaties.

Het aantal uithuisplaatsingen laat een dalende trend zien. Het aantal gesloten uithuisplaatsingen bedraagt ongeveer 80 in 2014. Het aantal Kindspoor- en zorgmeldingen bedraagt ruim 3.300 in 2014. Dit wordt veroorzaakt door de verbeterde signalering door m.n. politie.

Het aantal crisisinterventies is in 2014 verder gegroeid (1350), in verband met de activiteiten in het kader van de Wet tijdelijk huisverbod.

Voor het eerst in jaren is sprake van een lichte daling van het aantal meldingen van vermoedens van kindermishandeling. Het aantal onderzoeken is in 2014 ongeveer 2.500.

Het aantal ondertoezichtstellingen (OTS) neemt af. De afname van het aantal OTS-en lijkt vooral het gevolg te zijn van de inzet op het afsluiten van (langlopende) OTS-en. Het aantal OTS-en (standgegeven) bedraagt ongeveer 1.500. Ook het aantal voogdijmaatregelen is in 2014 ten opzichte van 2013 afgenomen. Het aantal voogdijen bedraagt een kleine 400. De afname lijkt een gevolg van het ingezette beleid om meer voogdij-overdrachten naar natuurlijke personen te realiseren.

De daling van het aantal jeugdreclasseringstrajecten zet ook door in 2014. Gemiddeld gaat het momenteel om ongeveer 540 jeugdigen op enig moment met een JR maatregel. Het functioneren van de strafrechtketen is sinds enkele jaren aanmerkelijk verbeterd, waardoor – zo is de veronderstelling – de noodzaak van jeugdreclassering afneemt.

Zorgaanbieders

Het aantal jeugdigen dat zorg wordt geboden door Jeugdformaat is t.o.v. 1 januari 2014 gestegen met 9% naar ruim 3460 jeugdigen (stand 30-9-14). De toename van het aantal cliënten is door Jeugdformaat opgevangen binnen de beschikbare middelen. De uitvoering van de zorg loopt in de pas met de te realiseren productie waarop de subsidieverlening is gebaseerd. De hulp wordt binnen enkele weken gestart. Er is geen wachtlijst (9 wekennorm, zonder overbruggingshulp).

Al enige jaren is het Leger des Heils (Goodwillwerk Leger des Heils Den Haag-GLD) m.b.t. de jeugdzorg verwickeld in een omvormingsproces. De vraag naar crisisopvang (jonge kind tot 12 jaar) neemt steeds verder af. Op dit moment resteert 1 leefgroep crisisopvang (naast de ambulante crisishulp en een vorm van crisispleegzorg). Capaciteit is omgebouwd naar opvang en begeleiding van tienermoeders. De uitvoering bij Vast en Verder (opvang en begeleiding thuisloze jongeren) loopt volgens verwachting. Er is geen wachtlijst.

De realisatiecijfers van Horizon tonen t.o.v. de planning een afwijkend aantal trajecten en gerealiseerde activiteiten. Horizon is al gestart met een aantal nieuwe (niet voorziene) zorgprogramma's. Verkorting van verblijfsduur maakt het mogelijk meer cliënten te helpen. Er is een geringe wachtlijst (4 jeugdigen).

De door Hoenderloo geleverde zorg in Haaglanden betreft vooral de zwaardere zorg. Hoenderloo is doende in het kader van de innovatie de zorg en behandeling die geboden wordt te verzwaren. De opvang in gespecialiseerde gezinsgroepen is in 2014 voorbereid. Het aantal plaatsingen bij Hoenderloo overtreft de door het Stadsgewest mogelijk gemaakte capaciteit. Met behulp van incidentele subsidies is de benodigde zorg geleverd in 2014.

De William Schrikker Pleegzorg heeft gemiddeld 54 kinderen uit Haaglanden in pleegzorg. Er hebben zich geen knelpunten in de uitvoering voorgedaan.

Buiten de regio of 'buiten' de beschikbaar gestelde middelen is door jeugdzorginstellingen op incidentele basis aan jeugdigen uit Haaglanden zorg verleend (de zogenoemde buitenregionale plaatsingen). Hiermee is een bedrag gemoeid van 1 miljoen euro in 2014. Anticiperend op de transitie van de jeugdzorg per 1 januari 2015 heeft het dagelijks bestuur van het Stadsgewest Haaglanden besloten om per 1 september 2014 in principe te stoppen met de financiering van extra jeugdzorg buiten de regulier gesubsidieerde jeugdzorg om.

Transitie en innovatie

Tussen Stadsgewest en de 9 gemeenten zijn in 2012 afspraken gemaakt over de afstemming en samenwerking bij de transitie van de jeugdzorg, inclusief de opname van de sector jeugdzorg van het Stadsgewest in de toekomstige regionale structuur.

Het Stadsgewest heeft zich actief ingezet om de ontwikkeling van een regionale infrastructuur te ondersteunen en de planning en financiering van de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering voor 2015 te helpen voorbereiden. Er is informatie geleverd, adviezen gegeven, ontwikkelingen en projecten zijn gefaciliteerd.

De kennisinfrastructuur jeugdzorg is per 1-1-2014 'overgedragen' aan de 9 gemeenten, met dien verstande dat het Stadsgewest in 2014 nog ondersteuning heeft geboden bij de door de gemeenten gewenste aanpassingen en de voorbereiding van het 'informatiebeleid' na 1-1-2015. Het Stadsgewest heeft aangesloten bij innovatieagenda van de gemeenten en mede in dat kader middelen ter beschikking gesteld. Ten behoeve van de voorbereiding inkoop is op verzoek van de gemeenten in mei 2014 een notitie door het Stadsgewest opgesteld voor de inkoop van jeugdzorg (Jeugd en Opvoedhulp). Verder is ingezet (opdrachtverlening, regievoering) op versterking samenhang en samenwerking specialistische jeugdzorg, evaluatie jeugdzorgactiviteiten in het onderwijs, voorkomen en aanpak loverboyproblematiek en jongerenhuisvesting. Bij deze onderwerpen is o.a. JSO ingeschakeld.

Instellingen

In 2011 heeft het Stadsgewest al een start gemaakt met de opname van activiteiten van Bureau Jeugdzorg in het gemeentelijke domein ('Kwaliteit Versterkt'), in 2012/2013 zijn afspraken gemaakt met Den Haag over de opname van medewerkers en activiteiten in de CJG's. In het kader van het Regionaal Transitie Arrangement heeft BJZ met de gemeenten afdoende afspraken gemaakt over de overgang van de medewerkers Toegang naar de gemeenten en de opname in CJG of wijk/jeugdteams. Het Stadsgewest heeft BJZ voor 2014 middelen (2,2 miljoen euro) ter beschikking gesteld om samen met de gemeenten – en gekoppeld aan de overname van de Toegang - de jeugdteams te ontwikkelen en in te richten.

Bureau Jeugdzorg heeft in aansluiting op de beschermingstafel in Den Haag en in het kader van de Vliegwielpjecten in 2013 en 2014 ingezet op het voorkomen van een jeugdbeschermingsmaatregel en uithuisplaatsing.

De omvorming van Bureau Jeugdzorg tot Gecertificeerde Instelling (vanaf 1-1-2015) en de voorbereiding op de ontmanteling van BJZ is financieel ondersteund met ruim 1 miljoen euro (frictie-, ontwikkelings-, reorganisatiekosten).

Afspraken zijn gemaakt met en door Jeugdformaat over deelname in de jeugdteams, een versterkte inzet in het onderwijs, de ombouw van daghulp naar ambulante hulp, aansluiting bij de door de gemeenten ingerichte 'beschermingstafels'. Ten behoeve van innovatie is aan Jeugdformaat een bedrag van 0,4 miljoen euro verstrekt. Jeugdformaat is bij de vaststelling subsidie 2013 ruimte gegeven om een bestemmingsreserve frictiekosten op te bouwen. De

verwachting is dat de transitie en bezuinigingen ook na 1-1-2015 zullen leiden tot frictiekosten i.v.m. krimp en verdere reorganisatie (onder meer ook de gesloten jeugdzorg).

Horizon heeft in 2014 nieuwe zorgprogramma's voorbereid (bijv. gezinsopname) en al in uitvoering gebracht. De ombouw heeft plaatsgevonden binnen de beschikbare middelen. Het Stadsgewest heeft Horizon een subsidie verleend van 0,6 miljoen euro voor innovatie en frictiekosten.

Hoenderloo heeft in 2014 ingezet op verdere specialisering van de zorg. Op het terrein van de jeugdzorg worden gespecialiseerde gezinsgroepen¹ ontwikkeld. 'Schakelgroepen' worden ingericht op de grens tussen open en gesloten jeugdzorg. Voor innovatie en frictiekosten is een subsidie verleend van 0,3 miljoen euro.

Afbouw taak en activiteiten (Stadsgewest)

Het Stadsgewest heeft in 2013 een planning van de afbouw van activiteiten opgesteld. De geplande activiteiten zijn uitgevoerd en daarmee is de taak Jeugdzorg afgerond. Het gaat om de volgende 'acties':

-Beëindiging subsidierelaties

Besloten is (DB 26-6-2013) de subsidierelatie met de door het Stadsgewest gefinancierde jeugdzorginstellingen (op grond van de Wjz) te beëindigen. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de subsidierelaties beëindigd.

-Overdracht cliëntendossiers

De Rijksregeling m.b.t. overdracht cliëntengegevens door instellingen aan gemeenten is gepubliceerd. De instellingen kunnen de informatie op de geëigende wijze leveren.

-Overdracht handhavingsactiviteiten 'kwaliteit jeugdzorg' naar inspectie Jeugdzorg

De activiteiten zijn geïnventariseerd (volgens landelijk format) en zijn overgedragen aan de inspectie.

-Continuïteit van zorg en zorgstructuur

Het Stadsgewest heeft afgelopen 2 jaar de instellingen financieel in staat gesteld de gewenste innovaties door te voeren, reorganisaties door te voeren (met name BJZ in verband met vorming GI) en een financiële buffer op te bouwen i.v.m. toekomstige risico's. De instellingen hebben in 2014 geanticipeerd op de krimp. De continuïteit van de zorgverlening en de infrastructuur is in belangrijke mate in 2015 geborgd.

-Uitvoering activiteiten in verband met de innovatieagenda

De innovatieagenda wordt o.a. met financiële middelen van het Stadsgewest uitgevoerd. Het personeel van de Toegang BJZ wordt overgenomen door de gemeenten. Jeugdformaat zet 60 fte ambulante jeugdzorgmedewerkers in de jeugdteams in.

-Regionale samenwerking (Jeugd)zorg

Het Stadsgewest heeft naast ondersteuning of advisering op vraag van de gemeenten of instellingen een bijdrage geleverd aan de voorbereiding inkoop.

Het Stadsgewest heeft het project 'versterking infrastructuur gespecialiseerde jeugdzorg' afgerond. Het Expertiseteam Jeugdzorg wordt in 2015 gecontinueerd

-Afbouw activiteiten sector jeugdzorg

Afrondingsgesprekken met de instellingen hebben plaatsgevonden. Daarbij zijn mede tegen de achtergrond van de toekomstige onzekerheden, de afrekening 2014, de balans en de te verwachten verliezen verkend. Met de commissie jeugdzorg van het AB is de huidige stand van zaken en de voorbereiding op de transitie besproken. Het DB heeft met oog op de vaststelling van de subsidies 2014 een aantal besluiten genomen over de reserves (en reservevorming) bij de

¹ Jongeren worden geplaatst in een gezinsverband binnen een drie-milieuvoorziening (zorg, onderwijs en vrije tijd), aangevuld met j-GGZ behandeling. Voor jeugdigen met ernstige problematiek (ernstige hechtingsstoornissen; onberekenbaar en sterk agressief/oppositioneel gedrag) worden gezinsgroepen extra toegerust, zodat ook deze jeugdigen in een "genormaliseerde" gezinssetting geplaatst kunnen wonen.

gesubsidieerde instellingen. De vaststelling van de subsidies 2014 zal in 2015 plaatsvinden door het Stadsgewest Haaglanden in liquidatie.

De sector jeugdzorg is per 1 januari 2015 opgeheven.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma zorg	€ 111.013.989	€ 113.823.900	€ 113.819.068
Totaal baten programma zorg	€ 110.768.515	€ 113.513.600	€ 113.730.758
Nadelig saldo programma zorg	€ 245.474	€ 310.300	€ 88.310
Baten per inwoner			€ 108,11
Lasten per inwoner			€ 108,20
Saldo per inwoner			€ 0,08

3.4 Programma Economie

Wat wilden we bereiken?

Het programma Economie stimuleert de regionale economie en bevordert daarmee de werkgelegenheid in Haaglanden. De begroting voor dit programma is verdeeld in de hoofdstukken 'Werken' en 'Toerisme', dit vanwege de portefeuillevverdeling in het dagelijks bestuur van Haaglanden.

Het beoogde maatschappelijke effect van het hoofdstuk 'Werken' is:

- een evenwichtig aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties;
- een evenwichtig aanbod van detailhandel;
- een transparante markt voor commercieel onroerend goed;
- een goede bereikbaarheid van de economische centra over de weg en met het OV.

Het beoogde maatschappelijke effect van het hoofdstuk 'Toerisme' is:

- verrijking van het leisure-aanbod voor toeristen en recreanten;
- een goede bereikbaarheid van de toeristische centra over de weg en met het OV;
- een goede ontsluiting van de groengebieden met de fiets.

3.4.1 Programmaonderdeel Werken

Wat hebben we ervoor gedaan?

- de Kantorenstrategie Haaglanden 2012-2020 legt de afspraken vast tussen de gemeenten over de vermindering van het planaanbod en de benoeming van zes kantoorversterkingsgebieden; lokale kantoorontwikkelingen zijn getoetst aan deze afspraken;
- de Detailhandelstructuurvisie 2020 is in 2013 vastgesteld. De basis hiervan heeft het Stadsgewest samen met de stadsregio Rotterdam opgesteld met oog op de toekomstige MRDH. De Haaglandengemeenten houden vast aan restrictief uitbreidingsbeleid;
- lokale ontwikkelingen, zoals herontwikkeling Leidschenhage en vestiging van Decathlon, een vernieuwend concept van winkelen, op Forepark zijn getoetst en akkoord bevonden. Provinciale Staten heeft echter de vestiging van Decathlon op Forepark tegengehouden omdat de provincie liever ziet dat detailhandel zich vestigt in stedelijke centra.
- de afspraken die gemeenten hebben gemaakt over gewenste ontwikkelingen in de detailhandel, locaties van bedrijventerreinen en van kantoren, alle vastgesteld in het AB, zijn ingebracht in de discussie over de voorbereiding van de Visie Ruimte en Economie van de provincie Zuid-Holland;
- het Stadsgewest heeft een werkgelegenheidsonderzoek uitgevoerd, om goed inzicht te houden in de ontwikkeling van de werkgelegenheid. De werkgelegenheid is opnieuw gedaald;
- Steenworp Vestigingsadviseurs is in 2014 overgenomen door de gemeente Den Haag. Steenworp blijft regionaal werken en zich richten op het transparant maken van het aanbod van bedrijfsonroerend-goed, waardoor bedrijven in Haaglanden blijven of zich hier vestigen. Via de website van Steenworp kan iedereen op zoek naar de gewenste bedrijfshuisvesting;
- het Stadsgewest heeft, in het kader van de afbouw van Haaglanden, besloten op 1 januari 2015 de participatie in de West-Holland Foreign Investment Agency (WFIA) te beëindigen.

3.4.2 Programmaonderdeel Toerisme en Cultuur

Wat hebben we ervoor gedaan?

Overleg met de MRDH i.o. heeft geleid tot het overnemen van FIKS, dat houdt in het coördineren van de gezamenlijke aanpak van het beheer en onderhoud van de regionale fietsknooppuntennetwerken en (op termijn) het Landelijk Fietsroutenetwerk.

Na de fietsknooppuntennetwerken groeit op het water een landelijk dekkend vaarknooppuntennetwerk. Het Stadsgewest Haaglanden heeft subsidie verleend en de gemeente Leidschendam-Voorburg gaat namens de gemeenten langs de vaarroute in 2015 een bewegwijzering van het sloepennetwerk en een mooie kaart (laten) maken.

De lesbrief "Romeinen in Haaglanden" wordt overgenomen door het Erfgoedhuis Zuid-Holland. Zo blijft, ook na opheffing van het Stadsgewest Haaglanden de lesbrief beschikbaar voor scholieren.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma economie	€ 1.662.114	€ 1.527.600	€ 1.504.371
Totaal baten programma economie	€ 343.941	€ 179.900	€ 189.643
Nadelig saldo programma economie	€ 1.318.172	€ 1.347.700	€ 1.314.729
Baten per inwoner			€ 0,18
Lasten per inwoner			€ 1,43
Saldo per inwoner			€ 1,25

3.5 Programma Milieu

Wat wilden we bereiken?

Zowel in het Milieuplan Haaglanden, als in de Visie op duurzame ontwikkeling en het Regionaal Structuurplan Haaglanden 2020 (RSP) is opgenomen dat Haaglanden zich moet ontwikkelen tot de duurzaamste regio in de Randstad. Het Stadsgewest heeft de trend ingezet naar samenhang van beleid tussen verkeer en milieu, woningbouwopgaven en energiebesparing, groen en kwaliteit van de leefomgeving, economie en duurzame energie. Deze trend moet structureel en vanzelfsprekend worden, omdat een integrale benadering van sectorale issues meerwaarde oplevert voor de regio.

De regionale milieusamenwerking concentreert zich op vier thema's: klimaat en energie, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Het programma Milieu bestaat uit de onderdelen Luchtkwaliteit, Externe Veiligheid en Overige activiteiten.

3.5.1 Programmaonderdeel Luchtkwaliteit

Wat hebben we er voor gedaan?

Het Stadsgewest en de gemeenten in Haaglanden nemen maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Zo promoot de campagne 'Haaglanden rijdt schoon' het rijden op aardgas/groengas. Deze campagne is in 2014 doorgezet. De deelnemers aan het Regionaal Platform Rijden op Groengas (gemeenten, autodealers, importeurs, leasemaatschappijen, vulpunthouders, groengasleveranciers en netwerkbedrijven) zetten vanuit een gezamenlijk en individueel belang de schouders eronder. De deelnemers en de gemeenten van Haaglanden hebben de wens uitgesproken ook door de VA/MRDH ondersteund te worden bij de promotie van schone brandstoffen. Duurzame mobiliteit maakt tenslotte onderdeel uit van de Strategie van de VA.

De landelijke lobby voor gelijke heffingen (accijns) op schone brandstoffen is in 2014 gecontinueerd. De rijksoverheid stimuleert het elektrisch rijden meer dan het schoon rijden op groengas en dat komt de groengas Campagne 'Haaglanden rijdt schoon' niet ten goede. Bij de lobby wordt samen opgetrokken met regio's en provincies in het land van Zwolle tot Arnhem en Haaglanden.

Ook de premie op de aanschaf van groengas-auto's en van elektrische scooters doet het goed. Het subsidieplafond is eind 2014 bereikt.

De subsidieregeling voor e-scooters vindt ook in 2014 gretig aftrek. Elektrisch vervoer is in opmars. Het Stadsgewest heeft de gemeenten financieel ondersteund bij het uitrollen van de e-oplaadinfrastructuur in de gemeente en daarmee in de regio.

De genoemde projecten maken onderdeel uit van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht en worden gefinancierd uit middelen van het ministerie van IenM die het Stadsgewest ontvangt voor de Haaglanden-gemeenten, behalve voor Den Haag. Den Haag krijgt rechtstreeks middelen van het ministerie.

3.5.2 Programmaonderdeel Externe Veiligheid

Wat hebben we er voor gedaan?

De uitvoering van een nieuw samenwerkingsprogramma voor de periode 2011-2014 loopt en bouwt voort op de werkzaamheden van 2006 tot 2011. Het Bureau Externe Veiligheid (EV) Haaglanden zorgt samen met de EV-netwerkcoördinatoren van gemeenten, adviseurs van de Veiligheidsregio Haaglanden en EV-specialisten voor een borging van het EV-aspect in lokaal

beleid. Ook werken ze aan de borging van het EV-aspect in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), vergunningverlening en handhaving en in ruimtelijke ontwikkelingen. Het bureau heeft ook in 2014 gelobbyd richting provincies en Rijk voor het ontwikkelen van regelgeving om de veiligheidsrisico's rond nieuwe schone brandstoffen als CNG in de ruimtelijke omgeving te beperken.

Het Bureau EV heeft 2014 benut om, gelet op het beëindigen van het programma eind 2014, de EV-verworvenheden over te dragen aan opvolgers. De Omgevingsdienst Haaglanden neemt taken en de risicokaart (beheer en onderhoud) over. De provincie Zuid-Holland neemt de faciliterende rol op zich om gemeenten op de hoogte te houden en te blijven betrekken bij de nieuwste ontwikkelingen op het terrein van Externe Veiligheid. De nieuwe I&M-regeling Impuls omgevingsbeleid geeft hier handvatten voor.

3.5.3 Programmaonderdeel Overige activiteiten

Wat hebben we er voor gedaan?

Klimaat en energie

Het Stadsgewest Haaglanden heeft de samenwerking op klimaat en energie in overleg met de gemeenten overgedragen dan wel afgebouwd. Haaglandendeelname aan het Klimaatfonds Haaglanden en aan het Convenant of Mayors is opgezegd.

De individuele gemeenten hebben ervoor gekozen zelf invulling te geven aan het eind 2013 afgekomen rapport Backcasting Haaglanden Klimaatneutraal 2050. De focus ligt in het rapport op het lokale en regionale beleid voor verkeer en vervoer, de glastuinbouw en wonen. De drie grootste veroorzakers van CO₂-uitstoot in Haaglanden zijn mobiliteit (auto's en bussen), energiegebruik in gebouwen en woningen en vooral in de glastuinbouw. Van deze disciplines worden maatregelen gevraagd om de uitstoot te verminderen en/of CO₂-neutraal te worden. De gemeenten en de Vervoerautoriteit zijn nu aan zet om maatregelen daadwerkelijk uit te voeren. De gemeente Den Haag is voor de negen Haaglandengemeenten penvoerder geworden voor het VNG-subsidie-programma voor de uitwerking van het SER-energie-akkoord. Het programma heeft een looptijd van 3 jaar.

Geluidsanering van woningen

Een aantal gemeenten komt in aanmerking voor budget van het Rijk (ISV-budget, uitgave door provincie Zuid-Holland) om woningen te saneren, zodat geluidhinder wordt tegengegaan. Het Stadsgewest coördineert in opdracht van deze gemeenten de geluidsanering van woningen voor de periode 2011-2014. Eind 2014 is de opgave overeenkomstig de afspraken met de provincie Zuid-Holland met succes afgerond.

Overige activiteiten

In 2014 is de laatste Duurzaamheidsbalans Haaglanden uitgebracht. Haaglanden heeft hiermee een primeur omdat het de eerste keer is dat een regio, op basis van landelijke indicatoren van het gerenommeerde instituut Telos, inzichtelijk maakt hoe duurzaam Haaglanden werkelijk is. En wat er nog te winnen is!

De duurzaamheidsbalans is terug te vinden op de site van de MRDH.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma milieu	€ 2.356.375	€ 2.238.400	€ 2.412.260
Totaal baten programma milieu	€ 1.516.766	€ 1.387.500	€ 1.590.469
Nadelig saldo programma milieu	€ 839.610	€ 850.900	€ 821.790
Baten per inwoner			€ 1,51
Lasten per inwoner			€ 2,29
Saldo per inwoner			€ 0,78

3.6 Programma Ruimte

Wat wilden we bereiken?

Vanuit het programma Ruimte werkt het Stadsgewest aan de ambitie om van Haaglanden een beter functionerende regio te maken. Het programma zet in op een aantal onderwerpen en thema's rond de ruimtelijke ordening. Die ambitie is in het Regionaal Structuurplan Haaglanden 2020 (RSP) verwoord. Kern van het RSP is te komen tot een duurzame ontwikkeling van de regio met een sterk internationaal profiel. De internationale concurrentie moet worden aangegaan, mede op basis van een goed functionerend stedelijk netwerk en een goede kwaliteit van woon- en leefomgeving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Het programma Ruimte heeft zich op de volgende programmaonderdelen gericht:

- Ruimtelijke Ordening: in 2014 vooral de inzet op de juridisch-planologische advisering van het dagelijks bestuur.
- Water/Klimaat: de voorbereiding en formulering van de regionale klimaat-adaptatie strategie (RAS);
- Groen: prioriteiten uit het Groenbeleidsplan Haaglanden 2009 en de herziening, en bijdrage van het Fonds Groen Haaglanden aan regionale groenprojecten;
- Europa: uitwerking van de notitie streefbeeld en de Roadmap naar concrete bijdragen en projecten.

De beoogde opheffing eind 2014 heeft soms tot afwegingen geleid over efficiëntie en effectiviteit van inzet op bepaalde onderwerpen.

Opheffing Stadsgewest

Naast de organieke werkzaamheden is vanuit het Stadsgewest in 2014 een bijdrage geleverd aan de beoogde liquidatie van het stadsgewest. De werkzaamheden vloeiden voort uit het kabinetsvoornemen om de Wgr-plus-regio's af te schaffen en zijn onderschreven door de dagelijks besturen van de stadsregio Rotterdam en het Stadsgewest Haaglanden. Voor de samenwerking tussen de 24 gemeenten op het gebied van Ruimte en Groen is geen formele rol voorzien in de MRDH, maar is gezamenlijk met de sector Wonen een voorstel over samenwerking in Bestuurlijke Tafels uitgewerkt waaraan de gemeenten op basis van vrijwilligheid kunnen deelnemen. Voor het beleidsveld Europa wordt gedacht aan een andere samenwerkingsvorm.

De beoogde opheffing van het stadsgewest betekende ook dat de medewerkers van de sector zich naast hun inhoudelijke werkzaamheden hebben georiënteerd op de arbeidsmarkt en hun carrière na opheffing van het stadsgewest.

Hieronder wordt per programmaonderdeel uiteengezet welke werkzaamheden zijn verricht in 2014.

3.6.1 Programmaonderdeel Ruimtelijke Ordening

Wat wilden we bereiken?

Het beleid van het programma Ruimte is vastgelegd in het RSP. Kern van het RSP is om te komen tot een duurzame ontwikkeling van de regio met een sterk internationaal profiel. De internationale concurrentie moet worden aangegaan, mede op basis van een goed functionerend stedelijk netwerk en een goede kwaliteit van woon- en leefomgeving.

Wat hebben we er voor gedaan?

Advisering bestemmingsplannen en structuurvisies

De sector Ruimte heeft op de gebruikelijke wijze in 2014 integraal advies uitgebracht over de ontvangen ruimtelijke plannen van gemeenten, provincie en hoogheemraadschappen. In 2013 zijn er 218 adviezen gegeven; 215 over bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen en drie over structuurvisies. Hiervan zijn 13 plannen aan het dagelijks bestuur voorgelegd voor een bestuurlijk oordeel. De omvang van 2014 is van vergelijkbare orde. Daarnaast vond halfjaarlijks overleg plaats met de afzonderlijke gemeenten in samenwerking met de provincie.

In de opmaat naar de nieuwe omgevingswet is er aan de gemeenten informatie verstrekt over inhoud en procedure van de besluitvorming van de omgevingswet, waarvan in 2014 het ontwerp is vrijgegeven. De implementatie loopt nog door tot in 2018. Via het overleg met de landelijke koepelorganisaties van VNG, UvW en IPO is inbreng geleverd bij het besloten wetgevingstraject van het Rijk.

Bestuurlijke tafel met de provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland wil de dossiers RO met de regio delen en niet afzonderlijk met gemeenten. Dit gebeurt tijdens een zogeheten 'Bestuurlijke Tafel' met het bestuurlijk overleg RO. Deze overleggen hebben in 2014 op 16 april en 17 oktober plaatsgevonden. Daarnaast is ambtelijk geadviseerd over de concepten van de provinciale visie Ruimte en Mobiliteit.

Tijdens de laatste bestuurlijke tafel is gesproken over o.a. de Agenda Ruimte en de bestuurlijke samenwerking in het ruimtelijk-fysiek domein in 2015.

Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)

Een economisch sterk Haaglanden is onder andere afhankelijk van de bereikbaarheid van de regio. Die bereikbaarheid staat niet op zichzelf, maar heeft direct te maken met andere ruimtelijke ontwikkelingen in en rond de regio.

Het Bestuurlijk Overleg MIRT (BO MIRT) wordt eenmaal per jaar gehouden met de ministeries van IenM, BZK/WWI en de decentrale overheden op het niveau van de landsdelen. Het Stadsgewest neemt deel aan het Zuidvleugeloverleg. Het BO MIRT is daarmee het integrale bestuurlijke gremium, waarin alle onderwerpen die tussen het Rijk en de Zuidvleugelpartijen spelen, met name gericht op het gebied van ruimtelijk-fysieke investeringen besproken (kunnen) worden.

Met de Adaptieve Agenda Zuidelijke Randstad (AAZR) hebben de Zuidvleugelpartners en het Rijk in het Bestuurlijk Overleg MIRT (BO MIRT) in november 2013 de gezamenlijke ambities en strategieën bepaald voor een concurrerende en duurzame ontwikkeling van de Zuidelijke Randstad. In de AAZR staan de opgaven centraal. Deze worden met publiek-private partners omgewerkt naar oplossingen. De AAZR bevat afspraken waarvan de uitvoering in 2014 is gestart, zoals over de ontwikkeling van een warmtenet, knooppuntontwikkeling rond station Laan van NOI in Den Haag en MIRT-onderzoeken naar de realisatie van de verstedelijking, de internationale connectiviteit van de Zuidelijke Randstad en de bereikbaarheid in en om Rotterdam-Den Haag.

Medewerkers vanuit de verschillende sectoren van het Stadsgewest hebben in 2014 bijgedragen aan formulering van de AAZR, en bij de uitwerking van vraagstukken.

StedenbaanPlus

Het programma StedenbaanPlus geeft invulling aan de gezamenlijke ambitie van de overheden, NS en ProRail om openbaar vervoer en verstedelijking meer in samenhang te ontwikkelen: Transit

Oriented Development. Goed bereikbare locaties dragen immers bij aan de agglomeratiekracht van de gehele zuidelijke Randstad. De centrale programmacoördinatie van StedenbaanPlus verbindt de sectorale activiteiten, draagt zorg voor de jaarlijkse monitor Stedenbaan en faciliteert het ontstaan van uitvoeringsallianties van overheden en maatschappelijke partners gericht op ontwikkeling rond stations.

In 2014 is StedenbaanPlus gestart vanuit een nieuwe structuur waarin de overlegtafels op het gebied van verstedelijking en wonen (portefeuillehoudersoverleg Wonen Zuidvleugel), programmering van werklocaties (de REO's) en verkeer en vervoer primair verantwoordelijk zijn voor de implementatie van de Stedenbaanambities.

Zowel voor de afgesproken producten binnen StedenbaanPlus (zoals de Stedenbaanmonitor), het verfijnen van de inhoudelijke koerswijziging als de nieuwe organisatiestructuur is vanuit het Stadsgewest capaciteit geleverd.

Westlandse Zoom

De verminderde afzet van gronden bij woningbouwprojecten in de Westlandse Zoom heeft gemeenten ertoe gebracht de voorgenomen woningbouwprogramma's te herzien. De gemeenten Westland en Den Haag zijn in 2011 met deze herziening aan de slag gegaan en de aanpassingen zijn via de stuurgroep door het dagelijks bestuur in de regionale woningbouwprogrammering vastgelegd en aanvaard door de provincie. Vanwege de beoogde opheffing van het Stadsgewest en regionale overeenstemming over het woningbouwprogramma is het convenant Westlandse Zoom op 19 oktober 2014 beëindigd.

3.6.2 Programmaonderdeel Water en Waterkader

Wat wilden we bereiken?

De klimaatveranderingen dwingen ons om het watersysteem in de regio duurzamer en beter beheersbaar te maken, zodat we wateroverlast voorkomen. Met het Regionaal Bestuursakkoord Water uit 2006 en het programma Waterkader Haaglanden, kwam een samenwerking tot stand, met het doel het regionaal watersysteem in 2015 op orde te hebben. Dit bestuursakkoord is gericht op het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland. De volgende partijen hebben getekend en zijn dus onderdeel van het akkoord: de Haaglanden-gemeenten (behalve Zoetermeer, onderdeel van Hoogheemraadschap Rijnland), het Hoogheemraadschap van Delfland, de provincie Zuid-Holland en het Stadsgewest Haaglanden. De rol van het Stadsgewest hierbij is coördinerend en faciliterend. In het kennisprogramma van Waterkader Haaglanden hebben overheden, bedrijven en kennisinstellingen in zeven proeftuinen kennis ontwikkeld en toegepast.

Wat hebben we er voor gedaan?

Het kennisprogramma Waterkader Haaglanden liep 31 december 2011 af en kreeg een vervolg met de Bestuursovereenkomst Water- en Klimaattafel 16 november 2011. In deze overeenkomst is afgesproken dat overheden blijven investeren in kennisontwikkeling op het gebied van water, ruimte en klimaat. De regio Haaglanden dient als 'experimenteerruimte' voor bedrijven en kennisinstellingen om nieuwe ontwikkelingen in de praktijk te testen. De samenwerking tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen wordt de komende jaren gecontinueerd en verdiept. Voor het realiseren van een duurzaam watersysteem hanteren partijen een integrale aanpak. Hierbij is tevens oog voor een duurzame ruimtelijke inrichting tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

In de Bestuursovereenkomst Water- en Klimaattafel is afgesproken dat het Hoogheemraadschap van Delfland de regie voert over de 'Watertafel' en het regionaal strategisch overleg over water, aan water gerelateerde ruimtelijke onderwerpen en kennisontwikkeling. De Watertafel is in 2014 twee keer bijeen geweest.

Regionale klimaat Adaptatie Strategie (RAS) Haaglanden

De negen Haaglanden-gemeenten, de provincie Zuid-Holland, de twee waterschappen en het Stadsgewest Haaglanden hebben in 2014 de regionale klimaatadaptatiestrategie 2014 opgeleverd. Deze is in september aan de colleges van B&W aangeboden voor verdere implementatie. Daarnaast zijn onderzoeken begeleid voor projecten die binnen een aantal gemeenten en waterschappen zijn gestart door consortia van Kennis voor Klimaat, zoals Climate Proof Cities.

3.6.3 Programmaonderdeel Groen

Het beleid van het programmaonderdeel Groen is vastgelegd in het Groenbeleidsplan Haaglanden. Het groen in Haaglanden heeft de laatste jaren een hoge plek op de bestuurlijke agenda gekregen. Een belangrijke reden hiervoor is de economische betekenis van een mooie groene omgeving. Recreatie, toerisme en het vestigingsmilieu voor bedrijven varen er wel bij. Door de omvangrijke en snelle verstedelijking van onze regio zijn we ons steeds meer bewust van de waarde van het groen: voor het leefklimaat en de rijkdom van onze natuur.

Wat wilden we bereiken?

Het Stadsgewest Haaglanden wil het groen behouden, versterken, verbinden en ontsluiten. Het groene netwerk bestaat uit metropolitane landschappen, de stadsrandparken en de groen-blauwe schakels. Het moet niet alleen goed functioneren, maar ook goed bereikbaar zijn vanuit de stad.

De grotere groengebieden moeten met het groene netwerk uitnodigen om te wandelen, te fietsen, te varen of op een andere manier te recreëren. Slechts dan draagt het optimaal bij aan een goed leefklimaat binnen de regio. Dit vergt inzet op de groene verbindingen en een vitale groenstructuur. Met name de vitaliteit van de veenweidegebieden verdient de aandacht. Door noodzakelijke neveninkomsten voor boeren wordt het planologisch kader steeds vaker verruimd, waardoor het landschap verandert. De opgave luidt dan ook 'door ontwikkeling het landschap behouden'.

Vanuit de onderlinge verwevenheid van water en groen wordt de focus op groen steeds meer verbreed naar de aandacht voor groen-blauw en het groen-blauwe netwerk. Biodiversiteit, ecologische oeververbindingen en de kwaliteit van het water spelen hierbij een grote rol.

Aandacht voor het groen draagt ook bij aan het verbeteren van de luchtkwaliteit en dit komt weer ten goede aan de doelstelling van Haaglanden om een duurzame regio te zijn. Bovendien zijn er kansen op het gebied van voedselstrategie en biomassa.

Wat hebben we er voor gedaan?

Ondanks de teruglopende investeringsbereidheid van de rijksoverheid is ook dit jaar met alle belanghebbenden gewerkt aan het tot uitvoering brengen van groene projecten. Het Stadsgewest investeerde met publieke en private partners in het regionale groen en zocht naar nieuwe manieren om dragers te vinden voor versterking van de recreatieve kwaliteit.

Ontwikkeling landschapstafel Hof van Delfland

Nadat begin 2013 bleek dat een gezamenlijke groenautoriteit, die ook de opheffing van de recreatieschappen behelsde, niet op bestuurlijk draagvlak van met name de gemeenten kon rekenen, is als pilot gestart met het onderzoek naar de landschapstafel Hof van Delfland. Met deze constructie worden strategische, tactische en operationele werkzaamheden gecombineerd. Naast de grondgebied-gemeenten en de provincie kunnen ook terreinbeherende organisaties, andere belanghebbenden en private partijen deelnemen. In 2014 is aan de betrokkenen een intentieverklaring voorgelegd, waarmee de verdere opbouw vormgegeven wordt.

Metropolitaan Landschap Hof van Delfland

Het Stadsgewest heeft in de Hof van Delfland samen met de provincie Zuid-Holland een meerjaren uitvoerings- en investeringsprogramma opgesteld. Het Stadsgewest heeft aan meerdere sleutelopgaven gewerkt voor de Hof van Delfland in 2014. Na 2014 wordt een vervolg van de samenwerking voor de Hof van Delfland voorzien in de eerder genoemde landschapstafel.

Uitvoeringsprogramma Groen provincie Zuid-Holland

In 2011 begon het Stadsgewest met het maken van afspraken met de provincie over de uitvoering van de regionale en provinciale ambities, waarbij de (co-)financieringsopgave en het beheer geborgd zijn. De provincie stelde in oktober 2012 de beleidsvisie Groen en het uitvoeringsprogramma Groen vast. Het Stadsgewest heeft vanaf 2012 projecten van gemeenten gecombineerd en bij de provincie voor subsidie aangedragen. In 2014 is aan de provincie, dankzij bemiddeling van het Stadsgewest, via deze constructie € 2.876.000,- aan provinciale subsidies aangevraagd voor investeringen in het groen. Door gelimiteerde beschikbaarheid van middelen uit het Fonds Groen Haaglanden die als co-financiering ingezet worden, worden deze aanvragen helaas niet volledig gehonoreerd. De projecten die in 2014 niet aanmerking komen voor subsidie, kunnen alsnog in 2015 in aanmerking komen voor provinciale cofinanciering.

Metropolitaan Landschap Duin Horst Weide

Het Stadsgewest werkt samen met de regio Holland-Rijnland en de provincie aan het Interreg IV project 'Mijn Groen Ons Groen'. Vanuit het Stadsgewest is er gewerkt aan het tot stand brengen van fysieke projecten, zoals de voedselstrategie en het Duivenvoordse polderpad. De regio vervulde bij deze projecten een coördinerende en faciliterende rol, die in 2014 afgerond is. In 2014 is de voorbereiding van de oprichting van een landschapstafel in Duin, Horst en Weide gestart.

Fonds Groen Haaglanden

Eind 2013 is de verordening van het fonds aanpast op basis van de evaluatie begin 2013, met de bedoeling het gebruik te versimpelen en de toepasbaarheid te vergroten. In 2014 hebben gemeenten in 2 tranches aanvragen ingediend voor een bijdrage uit het fonds. Hierop is voor € 1.937.000,- aan beschikkingen door het dagelijks bestuur vastgesteld in 2014. Omdat het aangevraagde bedrag aan subsidies in de 2-de tranche de omvang van beschikbare middelen in het fonds oversteeg, is een aangepaste verdeling overeengekomen, die in de laatste vergadering van het dagelijks bestuur in 2014 bekrachtigd is. Hierdoor is het fonds nagenoeg uitgeput.

Zwethzone

In 2014 is de uitvoering van het project Zwethzone grotendeels afgerond en vindt de financiële afsluiting plaats. Een tweetal werkzaamheden in Midden-Delfland worden in 2015 uitgevoerd. Het positieve saldo van het ontwikkelingsfonds is over de betrokken gemeenten verdeeld, na instemming van provincie en hoogheemraadschap. Het algemeen bestuur sprak in de haar laatste vergadering van 2014 lovende woorden over de wijze waarop dit intergemeentelijke project onder leiding van het stadsgewest uitgevoerd is.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

De sector Ruimte heeft samen met de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) de NDFF ontwikkeld en het daarbij behorende contract tussen de GaN en het Stadsgewest. De doelen zijn drieledig:

- begeleiden van het verder ontwikkelen en functioneren van de databank voor de regio Haaglanden;
- werken met de NDFF: het gebruik van gegevens in relatie met juridische procedures (ruimtelijke ontwikkeling, natuurwetgeving en WABO);
- ontwikkelen van een natuurlijke verbinding binnen de gemeentelijke organisaties tussen de beleidsvelden ecologie, economie en leefbaarheid.

In 2013 heeft de GaN haar eigen opheffing aangekondigd. Het IPO, de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu nemen de NDFF databank over samen met de contracten. In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen om ook na opheffing van het stadsgewest nog collectief gebruik te kunnen maken van de NDFF.

Voedselstrategie

Om antwoord te geven aan een behoefte voor veilige en herkenbare lokale producten, heeft het stadsgewest besloten om pilot-initiatieven te ontwikkelen in delen van de regio en deze mogelijk te verbinden met andere soortgelijke initiatieven in de Randstad (Amsterdam, Utrecht, Rotterdam). Het gaat om voedselproductie in de gebieden rond de steden, maar ook met aandacht voor wat er in de steden gebeurt. Lokale initiatieven (local2local) dragen essentieel bij aan de regionale economie, de vitaliteit van de landschappen en het verkorten van de afstand producent-consument.

Onder begeleiding is door gemeenten van gedachten gewisseld over de ervaringen van Rotterdam ('Uit Je Eigen Stad'), Amsterdam (de voedselvisie en het verbonden systeem van markten en scholen) en Utrecht (met het eigen merk 'Lekker Utrechts'). Elk vanuit een eigen invalshoek bieden ze inzicht voor een eigen voedselstrategie, en daarmee kon de basis gelegd worden voor een regionale bestuurlijke conferentie in Duin Horst en Weide, begin 2014. De feitelijke uitwerking van het plan voor een local2local systeem voor (delen) van de regio is in de loop van 2014 vormgegeven. Hierdoor kan de voedselstrategie onderdeel worden van een Randstedelijke deelname aan een breder Europees project op dit onderwerp.

3.6.4 Programmaonderdeel Europa

Wat wilden we bereiken?

Europa heeft sterke regio's nodig en Haaglanden wil een samenhangende regio met Europese dimensie zijn. Het Stadsgewest heeft sinds 2010 een regiobestuurder Europa met ondersteuning vanuit de sector Ruimte. Er werd vorm gegeven aan het Europees beleid en concrete plannen voor projecten in de nieuwe programmaperiode (2014-2020), in nauwe samenwerking met de provincie Zuid-Holland.

Wat hebben we er voor gedaan?

Vanuit het programmaonderdeel Europa is in eerdere instantie als overlegorgaan een ambtelijk kennisplatform Europa opgericht door alle negen Haaglanden-gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Dit orgaan kan voorstellen aanbieden aan het bestuurlijk platform Europa en aan het dagelijks bestuur. Op gezette tijden wordt overleg georganiseerd tussen de regiobestuurder Europa en de portefeuillehouders die inhoudelijk betrokken zijn bij Europese projecten. Belangrijke functie van het platform is kennis delen, inzet bundelen en initiatieven coördineren voor projectontwikkeling. In de laatste bijeenkomsten van 2014 zijn hierbij ook de portefeuillehouders uit de Rotterdamse regio uitgenodigd.

In 2012 is de beleidsnotitie Streefbeeld Europees beleid geschreven en een bijbehorend ambitiedocument met mogelijke projecten ('Roadmap') voor de komende periode (voornamelijk 2014-2020). In de notitie staat omschreven hoe en met welke thema's het Stadsgewest in haar werkzaamheden de relatie met de Europese Unie vormgeeft.

In 2013 en 2014 is verder gewerkt aan de voorstellen van de Roadmap om tot meer concrete ideeën voor projecten te komen. Het betreft de trajecten:

- energie/warmte in het kader van het programma Kansen voor West (EFRO);
- regionale voedselsystemen als onderdeel van local2local-initiatieven, ondersteund door PURPLE;
- bilaterale initiatieven met ondernemers van Westland en ondernemers van Oost-Europa;
- verder uitwerken van het verzoek vanuit Stuttgart/Ludwigsburg voor een gezamenlijk project over energie-efficiënte.

PURPLE (Peri-Urban Regions Platform Europa)

Het Stadsgewest neemt sinds de oprichting ervan in 2004 actief deel aan het Europees Platform PURPLE. De samenwerking op dit dossier in de Randstad bestaat uit de provincies Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Holland en Flevoland, Amsterdam als lid van de G4 en Haaglanden als Wgr-plus-regio. In dit bestuurlijk Europees platform is in 2014 onder andere gewerkt aan het beleid op het gebied van de stad-landrelatie, de landbouw in transitie (het hervormde Gemeenschappelijk Landbouw Beleid van de Europese Unie), het territoriale cohesiebeleid, de prioriteiten van nieuwe beleidskaders van de Europese Unie (2014-2020) en het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP-3.

Het Stadsgewest Haaglanden werkt bestuurlijk samen met de provincie Zuid-Holland en neemt als vertegenwoordiger van de Randstad deel in de Executive Board van het platform. Zowel de gedeputeerde Weber als duo-bestuurder Houtzager hebben in 2014 hun positie overgedragen aan respectievelijk de heer Gijsberts (gedeputeerde provincie Flevoland) en de heer Hoekema. Ambtelijk participeert de regio in een expertgroep Randstad (de relatie stad-land), die ook de deelname aan de bijeenkomsten van PURPLE voorbereidt.

Het Stadsgewest heeft in oktober 2014 deelgenomen aan de 'Open Days' in Brussel om verder inzicht te krijgen in de mogelijkheden en kansen van Europese samenwerking in de volgende programmaperiode (2014-2020). Hierbij is gesproken met vertegenwoordigers van verschillende netwerken (waaronder PURPLE, RURBAN, Eurocities, Metrix) en met vertegenwoordigers van diverse Europese regio's.

Het Stadsgewest participeerde gedurende het jaar verder actief in regionale, nationale en Europese netwerken met het doel om betere kennis van het Europees beleid in te zetten voor de regio en tot een betere samenwerking met andere gemeenten en regio's binnen Europa te komen. Ook zijn meerdere buitenlandse delegaties in Haaglanden ontvangen.

3.6.5 Programmaonderdeel Financiering Woningbouw

Op 28 juni 1995 heeft het algemeen bestuur het Grondkostenfonds vastgesteld.

Het Stadsgewest Haaglanden is het budgethoudend orgaan en verantwoordelijk voor het beheer van het Grondkostenfonds. In de periode 1995 tot 2005 werd het fonds gevoed met een rijksbijdrage in het kader van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) en met bijdragen van alle gemeenten waar een VINEX-opgave werd gerealiseerd (alle Haaglanden-gemeenten, met uitzondering van Westland en Midden-Delfland). Deze bijdragen per gemeente zijn in 1995 vastgesteld op basis van een gewogen belang bij de VINEX-bouwopgave. Het fonds levert

bijdragen aan de grondexploitaties van de VINEX-uitleglocaties en tot 2005 ook aan binnenstedelijke VINEX-locaties in Den Haag en Delft.

De afronding van de uitvoering van het woningbouwbeleid in het kader van de VINEX zou tot ongeveer 2018 doorlopen. In het licht van de verwachte opheffing van het Stadsgewest Haaglanden per 1 januari 2015 en het aantal beperkte opleveringen dat nog voor een bijdrage in aanmerking komt, is besloten tot het voorbereiden van een afkoopvoorstel door het dagelijks bestuur dat is voorgelegd aan het algemeen bestuur (februari 2014).

In december 2014 heeft door het dagelijks bestuur ter afronding de laatste verdeling plaatsgevonden, binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders. De laatste inkomsten in het Fonds vloeiden voort uit de evaluatie van de resultaten op het realiseren van de sociale woningbouwproductie door de betreffende gemeenten (algemeen bestuur, februari 2014). Met deze laatste verdeling is het Fonds beëindigd en kon ook de betreffende verordening ingetrokken worden.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma ruimte	€ 6.916.531	€ 4.342.500	€ 6.888.330
Totaal baten programma ruimte	€ 6.198.460	€ 3.375.600	€ 3.406.147
Nadelig saldo programma ruimte	€ 718.071	€ 966.900	€ 3.482.183
Baten per inwoner			€ 3,24
Lasten per inwoner			€ 6,55
Saldo per inwoner			€ 3,31

3.7 Programma Wonen

Wat wilden we bereiken?

Het jaar 2014 stond voor wonen geheel in het teken van enerzijds taken afronden in het licht van de verwachte opheffing van het Stadsgewest Haaglanden. Anderzijds is door de deelnemende gemeenten gevraagd bij voorkeur nog te komen tot concepten op producten die door de gemeenten gebruikt zouden kunnen worden na de opheffing van het Stadsgewest. Reden van dit verzoek is dat vakinhoudelijk zowel ambtelijk als bestuurlijk (wethouders) de noodzaak van voortzetting van de afstemming en samenwerking door de gemeenten in de woningmarktregio Haaglanden op het onderwerp wonen gedeeld wordt. Eind 2014 was nog niet bekend in welke vorm deze afstemming zou krijgen. Mogelijk wordt in het voorjaar 2015 een zgn. Bestuurlijke Tafel wonen vormgegeven. Tot die tijd zijn de wethouders wonen van Zoetermeer en Rijswijk beschikbaar als (eerste) bestuurlijk aanspreekpunt voor regionale wonen-onderwerpen. In het jaar 2014 is gewerkt aan de navolgende onderwerpen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Woningbouw/woonvisie

Vanaf eind 2012 werd gesproken over de herijking van het Regionaal structuurplan Haaglanden en is ook voor het regionaal woningbouwprogramma (RSP/Woonvisie) besproken of/welke bijstelling nodig was. Dit proces heeft eind 2013 geresulteerd in aanbidding van een realistisch regionaal afgestemd woningbouwprogramma aan Gedeputeerde Staten. GS heeft begin 2014 laten weten dit programma te aanvaarden en te gebruiken als kader voor vermelde bestemmingsplannen van de gemeenten. Deze aanvaarding is geldend tot juli 2015. Daarna wordt verwacht dat gemeenten een geactualiseerd afgestemd beeld aanleveren voor de periode 2015-2024. Het verwachte proces hiervoor staat beschreven in de Visie Ruimte en Mobiliteit / programma Ruimte van de provincie. Zoals besloten eind december 2013 is in samenspraak met de gemeenten begonnen met het opstellen van een Handreiking woonmilieus en het organiseren van 2 living Labs met gemeenten daarvoor. De Handreiking wordt begin 2015 opgeleverd en is te gebruiken door gemeenten bij de kwalitatieve afstemming van het programma.

In 2014 is (nogmaals) besloten tot deelname aan het landelijke WoON onderzoek 2015 (woningbehoefte-onderzoek), uitgevoerd door het ministerie BZK en CBS. Dit onderzoek loopt in 2015 en levert begin 2016 gegevens op die gebruikt kunnen worden door de samenwerkende gemeenten bij de afstemming van het woningbouwprogramma/woonvisie.

In 2014 is de regionale woningmarktmonitor 2013 in beknopte vorm verschenen.

De bestaande regionale woonvisie Haaglanden zelf is niet meer geactualiseerd. De elementen daarin die betrekking hebben op het woningbouwprogramma (zie boven) zijn afzonderlijk opgepakt en geactualiseerd. De elementen die betrekking hebben op de (omvang en samenstelling van de) sociale voorraad in de regio zijn opgepakt in het kader van de Regionale prestatieafspraken met de vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH). Ook is in overleg met de gemeenten voorzien in een regionale Huisvestingsverordening die geldend is tot 1 juli 2015.

Regionale prestatieafspraken SVH

Ook in 2014 is het gesprek met de SVH voortgezet over een opvolgende editie van de regionale prestatieafspraken rondom de sociale voorraad in de regionale woningmarkt Haaglanden. De afspraken 2010-2015 liepen begin 2015 af. Dit intensieve ambtelijke en bestuurlijke gesprek heeft eind december 2014 geleid tot bestuurlijk (BO Wonen) gedragen concept afspraken die door te individuele gemeenten verder begin 2015 in reguliere procedure gebracht zullen worden.

Onderwerpen zijn o.a. afspraken over de regionale voorraadontwikkeling (maximaal verkoopaantal); aanbod garantie (percentages betaalbaar en sociaal); monitoring ontwikkeling

sociale en betaalbare voorraad per gemeente; opstellen wachttijdenmonitor; onderzoek voorraad met grootste woonlastenproblematiek i.r.t. duurzaamheidsmaatregelen; onderzoek sociaal domein. Het stadsgewest heeft voor het onderzoek sociaal domein nog op verzoek van gemeenten een onderzoek gefinancierd dat in de eerste helft van 2015 wordt uitgevoerd (en begeleid door een gemeentelijke werkgroep. Aan dit onderzoek werken woningcorporaties en zorginstellingen mee.

In 2014 is tevens het Jaarverslag 2013 over de lopende prestatieafspraken verschenen en is de voorraadrapportage bezit SVH uitgebracht.

(regionale) Huisvestingsverordening

De bestaande regionale Huisvestingsverordening Stadsgewest Haaglanden 2012 is in 2014 actueel gehouden (index). Deze verordening komt te vervallen met/door de opheffing van het Stadsgewest Haaglanden. In 2014 is daarom gewerkt aan een model-huisvestingsverordening die door de gemeenten lokaal zou kunnen worden vastgesteld, opdat ook na 1-1-2015 (opheffing van het Stadsgewest) een (bij voorkeur) identieke Huisvestingsverordening zou gelden. Dit model is in juli aan de gemeenten aangeboden met het verzoek het door de raad te laten vast stellen teneinde per 1-1-15 over een (identieke) verordening te beschikken. Ook de bij de verordening behorende uitvoeringsregelingen zijn ter vaststelling aan de gemeenten aangeboden (uitvoeringsregels voorrangbepaling). Het jaarverslag van de Stadsgewestelijke Adviescommissie 2013 is opgesteld.

Vanaf de zomer 2014 is daarnaast het tussen gemeenten het gesprek gestart over de Huisvestingsverordening(en) die, na de wijziging van de Huisvestingswet (per 1-1-15) zouden gaan gelden na de wettelijke overgangstermijn. Deze nieuwe lokale verordeningen zullen voor 1 juli 2015 zijn vastgesteld. Ten behoeve van dit onderwerp is externe begeleiding ingeschakeld.

In 2014 zijn de gebruikelijke monitoringsrapporten rondom woonruimteverdeling verschenen, in samenwerking met de SVH.

Arbeidsmigranten/statushouders

Aan deze onderwerpen is alleen de hoognodige inzet gepleegd, o.a. is een overleg met de minister van BZK voorbereid. Wel is enige malen een ambtelijk overleg georganiseerd, mede op verzoek van gemeenten.

Besluit woninggebonden subsidies (BWS)

In 2014 zijn alle nog lopende BWS-dossiers uitbetaald en afgerond. De eindbetalingen van deze dossiers (2014) vielen net voor het jaar van de opheffing van Haaglanden. Op het laatst overgebleven dossier is eind december 2014 besloten een afkoopvoorstel te doen. De gesubsidieerde partij heeft geen bezwaar gemaakt tegen deze afkoop (de jaren 2015 en 2016 zijn in een keer uitbetaald), waardoor dit dossier in maart 2015 kon worden afgerond.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal lasten programma wonen	€ 796.991	€ 909.300	€ 901.071
Totaal baten programma wonen	€ 19.459	€ 75.000	€ 77.841
Nadelig saldo programma wonen	€ 777.532	€ 834.300	€ 823.229
Baten per inwoner			€ 0,07
Lasten per inwoner			€ 0,86
Saldo per inwoner			€ 0,78

Hoofdstuk 4 Paragrafen

4.1 Paragraaf 1 Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen wordt gedefinieerd als de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de bekende risico's, waarvoor geen afdoende stuur- en beheersmaatregelen kunnen worden getroffen of voorzieningen zijn ingesteld.

In verband met de opheffing van het Stadsgewest Haaglanden per 31 december 2014 zijn de risico's beperkt. Alle taken inclusief risico's op het gebied van verkeer en vervoer zijn overgedragen aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. In 2015 worden alleen de lopende zaken afgehandeld, waaronder met name de subsidies op het gebied van Jeugdzorg en het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. voor deze subsidies fungeerde het Stadsgewest Haaglanden als "doorgeefluik" waarbij een subsidievaststelling op basis van de betreffende verordening nooit hoger kan zijn dan de aanvankelijke subsidieverlening.

De benodigde en verplichte uitgaven in de liquidatiefase waren in het liquidatieplan inclusief "onvoorzien" geraamd als onttrekking aan de algemene reserve in 2015 en verdere jaren. Daarna resteerde een geprognosticeerd liquidatiesaldo van circa € 9 miljoen, waarvan 50% aan het begin van de liquidatiefase is uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten en dus een weerstandscapaciteit van circa € 4,5 miljoen resteert. Daartegenover staan geen gekwantificeerde risico's van materiële omvang waarvoor geen afdoende stuur- en beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.

Voor de verwachte kosten van de liquidatie na 1 januari 2015 (geraamd op ruim € 4,6 mln.) is bij deze jaarrekening een voorziening getroffen.

In 2014 heeft het Stadsgewest de afrekening van de EFRO subsidie "Aardgasmobiliteit" inclusief accountantsverklaring aangeleverd bij de provincie Zuid Holland. De vaststelling door de provincie heeft nog niet plaatsgevonden. Door het uitblijven van de vaststelling is het nog onduidelijk of het gehele bedrag zal worden toegekend.

4.2 Paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen

Activa met een gezamenlijke aanschaffingsprijs vanaf € 10.000 worden geactiveerd en afgeschreven. Activa onder dit bedrag worden in het jaar van aanschaf ten laste van het resultaat gebracht.

Alle materiële activa van het Stadsgewest Haaglanden zouden volgens besluit AB van 16 december 2014 per 31 december afgeschreven zijn naar nul. Hierop wordt echter een uitzondering gemaakt voor de Oplaadapparatuur OV-chipkaart en de voorraad aardgasbussen.

De materiele activa worden zijn per 1 januari 2015 overgedragen aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Oplaadapparatuur OV-chipkaart

Ingaande 1 november 2010 is bij HTM het gebruik van de chipkaart voor het reizen met openbaar vervoer mogelijk. Bij Veolia en RET was dit al eerder het geval. Hiervoor zijn trams en bussen voorzien van kaartlezers. Om de in omloop zijnde OV-chipkaarten op te waarderen bestaan diverse mogelijkheden. Een daarvan is het opladen via zogenaamde Afhaal- en Verkoopmachines (AVM's). Per ultimo 2010 heeft het Stadsgewest 71 machines en in 2011 nog eens 29 machines met randapparatuur aangeschaft en deze zijn bij wederverkopers in de regio geplaatst. De apparaten zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs onder aftrek van de afschrijving. De afschrijving wordt over 5 (volle) jaren verspreid. De apparatuur wordt tegen boekwaarde overgedragen aan de MRDH.

Railinfra

Het Stadsgewest heeft de afgelopen jaren enkele nieuwe tramlijnen met bijbehorende kunstwerken aangelegd. Het gaat hier om delen van tramlijn 17 en tramlijn 15. Daarnaast zijn er uitvoerende werkzaamheden verricht voor de aanleg van tramlijn 19. Ook die gingen gepaard met een aantal investeringen. Deze investeringen zijn volledig gefinancierd door subsidies en bijdragen. Met de gemeente Den Haag heeft het Stadsgewest overeenstemming bereikt over de overdracht van de kunstwerken en de daarbij te vergoeden onderhoudsbijdrage. De bijdrage is inmiddels betaald. Met de gemeente Rijswijk lopen de gesprekken hierover nog.

Personenbussen voor het openbaar vervoer

In verband met de gunning van de concessie voor het personenvervoer in de stad aan HTMbuzz, heeft in december 2012 de (door)levering plaatsgevonden van stadsbussen van HTM, via het Stadsgewest aan HTMbuzz. Ten gevolge van de door het Rijk opgelegde bezuinigingen op het openbaar vervoer is de dienstregeling aangepast. Hierdoor waren 20 bussen minder benodigd. Deze bussen zijn eigendom van het Stadsgewest. Getracht is de bussen aan andere OV-bedrijven te verkopen, maar dat is in 2013 niet gelukt. Vandaar dat deze bussen in 2013 waren afgeschreven ten laste van de exploitatie Openbaar Vervoer. Nu er echter in 2014 toch een aantal bussen zijn verkocht wordt het restant gewaardeerd tegen de verwachte opbrengst, tegen welke waarde zij worden overgedragen aan de MRDH.

4.3 Paragraaf 3 Financiering

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2001 is de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) in werking getreden. In deze wet worden de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. In 2009 is de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) opgesteld en later, naar aanleiding van de onrust op de financiële markten aangescherpt op het landencriterium en de rating-eisen. In de wet is de treasuryfunctie gedefinieerd als 'het sturen en beheersen van het verantwoorde over en het toezicht op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's'. Op de treasuryfunctie was de nota treasurybeleid van 15 november 1995 van toepassing. Een gewijzigd financieringsstatuut is in 2005 vastgesteld. In dit statuut wordt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten.

Op basis van de wettelijke verplichting hield Stadsgewest Haaglanden in 2014 de liquide middelen aan in 's Rijks schatkist. Uitzondering daarop zijn de beleggingen die al vóór de invoering van het verplichte schatkistbankieren zijn aangegaan. Deze beleggingen worden beheerd door BNG Vermogensbeheer. BNG Vermogensbeheer rapporteert ieder kwartaal over de beleggingen, die op de meest defensieve manier zijn belegd. Deze beleggingen betreffen volledig middelen in het kader van de taken op het gebied van verkeer en vervoer. Per 1 januari 2015 is het contract met BNG Vermogensbeheer daarom overgedragen aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Bijdragen van de deelnemende gemeenten

Ingevolge artikel 52, lid 4, van de gemeenschappelijke Regeling stadsgewest Haaglanden 1995 wordt bij de begroting voor de berekening van de bijdrage per deelnemende gemeente uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarvoor de bijdrage is verschuldigd. De definitieve bijdrage wordt gebaseerd op het werkelijke inwoneraantal per 1 januari van het verslagjaar.

Het aantal inwoners van de aan het Stadsgewest deelnemende gemeenten bedraagt per 1 januari 2014 in totaal 1.051.980. De bijdrage per inwoner bedraagt volgens de begroting € 5,40. De werkelijke bijdrage op basis van de gerealiseerde werkgeverslasten leidt tot een eindafrekening van € 5,28 per inwoner. Daarnaast is een bijdrage van € 1 voor het Fonds Groen Haaglanden en een bijdrage voor het Mobiliteitsfonds van € 9,13 in rekening gebracht.

Dit betekent dat alle gemeenten een terugbetaling krijgen. De berekening hiervan is in bijlage 3 opgenomen.

Treasury

Inleiding

In de vergadering van het algemeen bestuur van 20 april 2005 is de financiële verordening vastgesteld. Deze regelt met name de relatie tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. De gewijzigde verhouding, die op basis van gewijzigde wettelijke voorschriften zijn aangepast, maakte een nieuwe treasuryverordening noodzakelijk. Op 20 februari 2006 is dit Treasurystatuut vastgesteld.

In dit statuut is de 'beleidsmatige infrastructuur' van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk. Naast het financieringsstatuut wordt jaarlijks een treasuryparagraaf opgenomen in zowel de begroting als het jaarverslag. Hierin

worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury neergelegd. In de tussenliggende bestuursrapportages wordt de tussentijdse verslaglegging opgenomen.

Algemene ontwikkelingen

Rentevisie

Op grond van de inzichten bij de begroting, medio 2013, werd er geen grote daling of stijging van de rente van kortlopende geldleningen verwacht.

De huidige rentevisie is opgesteld op basis van de actuele verwachtingen ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening medio februari 2015.

De actuele renteverwachting wordt sterk beïnvloed door het op 22 januari 2015 aangekondigde opkoopbesluit van de Europese Centrale Bank (ECB). Vanaf maart 2015 zal de ECB maandelijks voor € 60 miljard aan obligaties opkopen. Zij wil dit volhouden tot september 2016, en zo nodig langer. De totale omvang van het programma bedraagt dus ten minste € 1.140 miljard.

Dit betekent een hogere vraag naar obligaties, waardoor de lange rente zal dalen. Het effect zal het grootst zijn in landen met een relatief lage financieringsbehoefte, waartoe ook Nederland behoort. Op basis hiervan wordt nu verwacht dat de lange rente eind dit jaar zal dalen tot 0,4% en eind 2016 rond de 1% zal liggen. Voor de korte rente heeft dit nauwelijks gevolgen, maar die is nu ook al extreem laag. Het 6-maands Euribor tarief (een graadmeter voor de tarieven van kasgeldleningen aan gemeenten) ligt momenteel rond de 0,13% en het Eonia-tarief is al maandenlang negatief. Dat laatste betekent concreet dat over de tegoeden die de MRDH moet aanhouden in 's Rijks schatkist geen rente wordt vergoed.

Financieringsoverschot

Met name de instelling van het Regionaal Fonds Bereikbaarheidsoffensief (BOR-fonds) heeft geleid tot een kasoverschot. Volgens besluit van het algemeen bestuur wordt het BOR-fonds voor wat betreft de rentetoe rekening beschouwd als een zelfstandige eenheid: dat wil zeggen dat de gerealiseerde marktrente wordt toegerekend. De rente op de storting van het Rijk wordt toegevoegd aan de post onvoorzien van het fonds en gebruikt voor de jaarlijkse indexering. De rente zal pas worden gerealiseerd bij de executie van de beleggingsportefeuille. Voor een tijdelijk overschot in liquiditeiten wordt, als de markt daarvoor gunstig is, een deposito geplaatst. Deze rente wordt direct toegevoegd aan het fonds.

Aan de overige fondsen is de gemiddelde eenmaandsdeposito toegerekend. In 2014 was deze rente 0%.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Risicobeheer

Met betrekking tot het risicobeheer heeft het bestuur als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat alleen leningen of garanties worden verstrekt uit hoofde van de 'publieke' taak. Indien middelen worden uitgezet, dienen deze een prudent karakter te hebben en niet gericht te zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's. Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door middel van de richtlijnen en de limieten zoals deze zijn neergelegd in de financiële verordening. In die zin is het uitgangspunt dat voldaan wordt aan het kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Op grond van het treasurystatuut hebben geen derivatentransacties plaatsgevonden. In het verslagjaar zijn geen leningen uit hoofde van de publieke taak verstrekt, andere leningen zijn evenmin verstrekt. De kasgeldlimiet bedraagt 8,2%. Aangezien het Stadsgewest geen langlopende leningen heeft afgesloten is de renterisiconorm niet relevant.

Renterisicobeheer

In het kader van het renterisicobeheer zijn in het verslagjaar plannen geformuleerd die voorstaan dat zowel de kasgeldlimiet als de renterisiconorm niet wordt overschreden. Alle treasury-activiteiten worden gebaseerd op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot een jaar) en waar mogelijk een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van vier jaar. Binnen dit kader wordt gestreefd naar spreiding in de rente typische looptijden van uitzettingen. Overigens is gebleken, dat de door de gemeenten verwachte uitname uit de investeringsfondsen steeds later werd gerealiseerd dan door hen geraamd. Hierdoor was de rente op deze fondsen niet optimaal.

Kredietrisicobeheer

Om kredietrisico's te spreiden is het merendeel van de overschotten, meestal in de vorm van deposito's, bij een partij met een triple A-rating geplaatst. Een deel van de gelden is op korte termijn vastgezet in het Geldmarkt-selectfonds, juridisch een onderling beleggingsfonds, waarbij de participanten bekend zijn. Dit fonds, dat beheerd wordt door BVB, een volle dochter van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten), belegt in minimaal single A-fondsen.

Valutarisicobeheer

Valutarisico's zijn uitgesloten doordat uitsluitend belegd wordt in de Nederlandse geldeenheid, de euro.

Kasbeheer

Geldstromenbeheer

Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken is het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op stadsgewestniveau op elkaar en op de liquiditeitenplanning af te stemmen. Bovendien is gebruik gemaakt van het product 'pakket geïntegreerde dienstverlening' van de BNG. Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd door de BNG.

Interne financiering

Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken, teneinde het renteresultaat te optimaliseren. Financieringen worden enkel aangetrokken voor de uitoefeningen van de publieke taak.

Kwartaalrapportage van de liquiditeitspositie

Ten gevolge van de wijziging van de wet Fido van maart 2008 heeft de rapportage inzake de liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet (modelstaat A) niet meer per kwartaal aan de provincie te worden toegestuurd. Deze rapportage is als bijlage 6 in deze jaarrekening opgenomen.

Beleggingsfonds BOR

In verband met de liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden heeft er per 1 januari 2014 een herwaardering van de BOR-belegging plaatsgevonden. De marktwaarde van de belegging (incl. rendement) ad € 86.711.811 is opgenomen. In het boekjaar 2014 is € 29.545.640 onttrokken; hierdoor zou het saldo van de belegging per 31 december 2014 € 57.166.171 zijn. Per deze datum is de marktwaarde van de belegging € 58.726.241. De waardestijging € 1.560.070 is als opbrengst verantwoord.

Wat heeft het gekost?

Kosten Financiering

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting voor 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Totaal baten programma financiering	7.268.849	6.030.000	74.355.393
Totaal lasten programma financiering	372.959	1.148.900	74.204.194
Voordelig saldo programma financiering	6.895.890	4.881.100	151.199
Onttrekkingen	2.479.153	14.476.800	19.369.536
Toevoegingen	3.533.142	13.471.000	11.165.230
Voordelig saldo financiering na bestemming	5.841.901	5.886.900	8.355.505
Baten per inwoner			89,09
Lasten per inwoner			81,15
Saldo per inwoner (opbrengst)			7,94

4.4 Paragraaf 4 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf omvat de besturing en de beheersing van, het toezicht op en de verantwoording over de bedrijfsprocessen binnen de organisatie.

Personeel en organisatie

In het begrotingjaar 2014 is voor wat betreft het beleidsveld personeel en organisatie alle aandacht uitgegaan naar herplaatsing van het gehele personeel bij de MRDH, de deelnemende gemeenten en derden. Ten behoeve van deze uitplaatsing is een sociaal plan opgesteld, waarin de procedure en de waarborgen voor het personeel bij deze uitplaatsing zijn vastgelegd. Over dit sociaal plan is overleg gevoerd met de commissie voor georganiseerd overleg, waarbij een volledig akkoord is bereikt.

Belangrijk onderdeel van dit sociaal plan is de mogelijkheid van herplaatsing bij de MRDH en de deelnemende gemeenten onder gelijkblijvende rechtspositie, waarbij kandidaten van het Stadsgewest Haaglanden een zekere mate van voorrang hadden. Belangrijk uitgangspunt was daarbij dat zoveel mogelijk medewerkers worden herplaatst op reguliere functies voor 1 januari 2015 en dat alleen de medewerkers die op 1 januari nog niet zijn herplaatst naar een van werk naar werk traject van 36 maanden gaan bij een deelnemende gemeente.

Dit traject heeft ertoe geleid dat van de oorspronkelijk bezetting van 98 fte voor 1-1-2015 88 fte een functie had gevonden bij de MRDH, de deelnemende gemeenten of derden. Dit betekent dat 10 fte per die datum naar een nieuwe functie worden begeleid via een van werk naar werk traject bij een deelnemende gemeente. Daarbij is gekozen van een evenredige verdeling van het te herplaatsen personeel over de gemeenten op basis van het aantal inwoners.

Bij de opheffing van het Stadsgewest Haaglanden per 1-1-2015 is het beleidsveld personeel en organisatie overgegaan naar de liquidatie-organisatie, die is ondergebracht bij de gemeente Zoetermeer. Zich nog voordoende personeel en organisatie werkzaamheden worden door deze organisatie verder uitgevoerd.

Communicatie

Het bureau Communicatie heeft voor de beleidsgebieden Verkeer en Vervoer, Ruimte, Groen, Economie, Wonen, Milieu en Jeugdzorg communicatieondersteuning geboden in de vorm van communicatieadvies en mediaondersteuning. Op strategisch en operationeel niveau is meegewerkt aan de totstandkoming van de uitgangspunten voor de communicatie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

In 2014 is in de communicatieaanpak ruimte geboden voor:

versterken van contacten op bestuurlijk niveau, onder andere door een substantiële bijdrage te leveren aan het Metropoolregiocongres op 12 november 2014;

actuele en bondige (digitale) informatievoorziening door het beschikbaar stellen van diverse digitale nieuwsbrieven, de inzet van social media (Twitter), de website www.haaglanden.nl en Extranet;

actieve publieksgerichte communicatie door publieksacties zoals 'Op de fiets werkt beter' en Open dag van de Zwethzone in oktober en de promotie voor het gebruik van schone en duurzame brandstoffen in de vorm van subsidieregelingen voor onder andere e-scooters.

In het verslagjaar zijn de bewoners van Haaglanden via de huis-aan-huisbladen en www.haaglanden.nl regelmatig geïnformeerd over de besluitvorming van het dagelijks en algemeen bestuur en over grote publieksprojecten. Via de website van Haaglanden konden geïnteresseerden de vier vergaderingen van het algemeen bestuur live volgen of integraal terug kijken.

De populairste onderwerpen waren 'Op de fiets werkt beter', de huisvestingsverordening Haaglanden en de OV-chipkaart. Het Stadsgewest heeft rond de 930 volgers op Twitter. In 2014 heeft de organisatie 58 tweets en 16 persberichten verstuurd.

Het relatiemagazine #MRDH, een gezamenlijke uitgave van het Stadsgewest en de stadsregio Rotterdam, is tweemaal verschenen. De laatste editie verschijnt in januari 2015. Met dit magazine is in 2012 gestart en bedoeld voor raads- en collegeleden van beide stadsregio's, het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen en andere overheden. Aan de hand van projecten, plannen, trends en opinies in het metropoolgebied laat het verbindingen, samenhang en samenwerking zien. Door dit gezamenlijke product met de stadsregio Rotterdam is een efficiëncyslag in communicatiemiddelen en -budget bereikt.

Administratieve organisatie en interne controle

Administratieve organisatie en interne controle

Alle kritische processen binnen het Stadsgewest zijn beschreven. De interne controlefunctie toetst - naast de rechtmatigheid- tevens de juiste werking van de administratieve organisatie en doet waar nodig aanbevelingen ter verbetering van de bedrijfsvoering. Gelet op de aanstaande liquidatiefase is in het verslagjaar gefocust op een zodanig robuust uitgevoerde interne controle dat de externe accountant erop kan steunen en naar verwachting een positief oordeel kan geven ten aanzien van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid in de jaarrekening 2014.

4.5 Paragraaf 5 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het Stadsgewest Haaglanden zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Het Stadsgewest kende één verbonden partij, namelijk:

West Holland Foreign Investment Agency (WFIA)

De Stichting WFIA voert de acquisitie van buitenlandse bedrijven uit. De WFIA is op 31 oktober 2000 door het Stadsgewest samen met de gemeenten Den Haag, Delft, Leiden, Zoetermeer en de Kamer van Koophandel Den Haag voor onbepaalde tijd opgericht. Er is met opzet gekozen voor een privaatrechtelijke constructie voor de uitoefening van deze wettelijke taak van het Stadsgewest, omdat dit in het buitenland meer tot de verbeelding spreekt. De oprichtende partijen subsidiëren de Stichting. De regiobestuurder Economische Zaken van het Stadsgewest zit in het bestuur van de Stichting. Daarnaast vindt maandelijks inhoudelijke afstemming plaats op ambtelijk niveau. Het Stadsgewest heeft, in het kader van de afbouw van Haaglanden, besloten op 1 januari 2015 de participatie in de West-Holland Foreign Investment Agency (WFIA) te beëindigen.

4.6 Paragraaf 6 Grondbeleid

In de paragraaf grondbeleid werden in voorgaande jaren de percelen grond onder tramlijnen opgesomd. Deze percelen zijn op 1 januari 2015 overgedragen aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Deel 2 Jaarrekening

Hoofdstuk 5 Balans 2014

BALANS ACTIVA

31 december
2014

31 december
2013

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

Apparatuur chipkaart

115.522

215.527

Kantoorautomatisering

0

190.155

Meubilair

0

21.464

Vergaderinstallatie

0

11.574

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Beleggingen BOR

58.726.241

19.842.467

Vorraden

Aardgasbussen

1.630.000

0,00

Totaal vaste activa

60.471.763

20.281.187

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Rekeningcourantverhouding met het Rijk

182.782.124

Vorderingen op openbare lichamen

2.627.921

3.023.398

BTW Compensatiefonds

9.473.427

18.976.432

Te vorderen omzetbelasting

30.806

-60.016

Overige vorderingen (=personeel)

414

4.554

Totaal uitzettingen

194.914.693

21.944.368

Overlopende activa

- Nog te ontvangen opbrengsten

3.942.671

6.214.129

- Vooruitbetaalde kosten

57.463

34.775

Liquide middelen

1.999.372

231.613.102

Totaal vlottende activa

200.914.199

259.806.374

Totaal

261.385.962

280.087.561

BALANS
PASSIVA**31 december**
2014**31 december**
2013**VASTE PASSIVA**Eigen vermogen**Algemene Reserves**

- Egalisatiefonds	9.763.470	4.978.558
- Nog te bestemmen resultaat	62.139	660.455
	<u>9.825.609</u>	<u>5.639.014</u>

Bestemmingsreserves

Overige bestemmingsreserves

- Treasurymanagement	0	722.588
- Huisvesting	0	1.234.464
- Reserve cultuurhistorisch onderzoek	0	20.000
- Reserve transitie jeugdzorg	0	50.000
- Reserve BWS	0	5.122.838
- Realisatie woonvisie	0	1.323.712
- Reserve Vinac eigen bouw	0	164.600
- Hof van Delfland	0	51.858
- Wachtgeldfonds	0	827.389
- Regionaal Structuurplan	0	20.522
- Kennis voor Klimaat	0	136.248
- Fonds Groen Haaglanden	0	2.285.352
- Overige reserves	0	369.194
	<hr/>	<hr/>
	0	12.328.763

Totaal vaste financieringsmiddelen**9.825.609****17.967.777****VLOTTENDE PASSIVA**

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

33.946.023

40.501.984

Overlopende passiva

- Te betalen kosten

9.811.109

16.860.792

- Vooruitontvangen bedragen

3.313.512

6.931.710

Van derden ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel

199.849.709

197.822.111

Verplichtingen BWS

0

3.187

Voorziening kosten liquidatie Stadsgewest Haaglanden

4.640.000

Totaal vlottende passiva**251.560.353****262.119.784****Totaal****261.385.962****280.087.561**

Hoofdstuk 6 Totaaloverzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	Raming 2014 voor wijziging			Raming 2014 na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Omschrijving programma's						
Bestuur	225.000	1.269.700	1.044.700	408.700	1.703.400	1.294.700
Mobiliteit	339.510.900	339.793.000	282.100	337.223.100	337.505.200	282.100
Zorg	102.767.100	103.027.400	260.300	113.513.600	113.823.900	310.300
Economie	309.900	1.657.600	1.347.700	179.900	1.527.600	1.347.700
Milieu	945.000	1.795.900	850.900	1.387.500	2.238.400	850.900
Ruimte	1.569.200	3.023.200	1.454.000	3.375.600	4.342.500	966.900
Wonen	0	714.300	714.300	75.000	909.300	834.300
Subtotaal programma's	445.327.100	451.281.100	5.954.000	456.163.400	462.050.300	5.886.900
Algemene dekkingsmiddelen						
Interne bijdragen	201.600	114.100	87.500	160.000	1.075.400	915.400
Treasury	1.565.000	1.416.000	-149.000	221.900	72.900	-149.000
Onvoorzien	0	600	600	0	600	600
Bijdragen van de deelnemende gemeenten	5.648.100		-5.648.100	5.648.100		-5.648.100
Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	452.741.800	452.811.800	70.000	462.193.400	463.199.200	1.005.800
De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	271.600	201.600	-70.000	14.476.800	13.471.000	-1.005.800
Het gerealiseerde resultaat			0			0

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening (vervolg)

	Realisatie 2014		
	Baten	Lasten	Saldo
Omschrijving programma's			
Bestuur	452.510	1.933.536	1.481.025
Mobiliteit	315.481.851	315.763.951	282.100
Zorg	113.730.758	113.819.068	88.310
Economie	189.643	1.504.371	1.314.729
Milieu	1.590.469	2.412.260	821.790
Ruimte	3.406.147	6.888.330	3.482.183
Wonen	77.841	901.071	823.229
Subtotaal programma's	434.929.220	443.222.586	8.293.366
Algemene dekkingsmiddelen			
Interne bijdragen	151.458	5.715.030	5.563.572
Treasury	68.649.926	68.489.165	-160.761
Onvoorzien	0	0	0
Bijdragen van de deelnemende gemeenten	5.554.010		-5.554.010
Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	509.284.613	517.426.780	8.142.167
De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	19.369.536	11.165.230	-8.204.306
Het gerealiseerde resultaat			-62.139

Hoofdstuk 7 Overzicht van baten en lasten per programma

7.1 Programma Bestuur

Lasten programma Bestuur

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Bestuur			
1.1 Bestuur	1.223.562	1.703.400	1.933.536
Personeelslasten	794.982	971.400	1.064.446
Uitkeringen voormalig geëmitteerden (pensioenen)	31.610	35.800	30.302
Vergaderkosten bestuur	13.162	24.500	19.388
Ombudsman	0	1.000	0
Representatie	449	10.000	1.503
Programma activiteiten bestuur	188.646	177.500	103.764
Bovenregionale samenwerking	64.154	323.700	510.095
Doorberekende kosten bestuursapparaat	130.560	159.500	204.037
Eindtotaal lasten	1.223.562	1.703.400	1.933.536
Totaal lasten programma bestuur	1.223.562	1.703.400	1.933.536
Totaal baten programma bestuur	219.576	408.700	452.510
Nadelig saldo programma bestuur	1.003.986	1.294.700	1.481.025

Baten programma Bestuur

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Bestuur			
1.1 Bestuur	219.576	408.700	452.510
Overige inkomensoverdrachten	219.576	408.700	452.510
Eindtotaal baten	219.576	408.700	452.510

7.2 Programma Mobiliteit

Lasten programma Mobiliteit

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Mobiliteit			
2.1 Verkeer	117.667.107	167.419.000	151.233.512
Personeelslasten	2.398.874	2.101.000	2.169.589
Uitbestede werkzaamheden	25.800.405	21.000.000	12.813.547
Personeelslasten SkVV	458.202	402.300	487.133
Uitbestede werkzaamheden BOR	145.840	0	77.395
Uitbestede werkzaamheden Bereik!	1.891.493	2.180.000	1.676.121
Uitbestede werkzaamheden SkVV	451.510	786.700	349.509
Uitbestede werkzaamheden OV-bureau Randstad	448.096	255.000	240.911
Subsidies en bijdragen (BDU)	67.788.055	108.000.000	107.347.366
Subsidies en bijdragen (BOR)	16.494.880	30.700.000	24.729.050
Doorberekende kosten bestuursapparaat	1.575.622	1.805.000	1.114.668
Doorberekende kosten bestuursapparaat SkVV	214.132	189.000	228.223
2.2 Openbaar Vervoer	166.694.300	170.086.200	164.530.439
Personeelslasten	1.289.679	1.711.700	1.512.358
Bijkomende kosten aardgasbussen	3.008.666	35.000	26.603
Uitbestede werkzaamheden	2.952.917	7.000.000	6.871.183
Afschrijvingen chipkaart apparatuur	100.005	0	100.005
Uitbestede werkzaamheden o.m. Stedenbaan	798.659	182.000	0
Subsidies en bijdragen (BDU)	157.735.879	160.000.000	155.099.595
Doorberekende kosten bestuursapparaat	808.495	1.157.500	920.695
Eindtotaal	284.361.407	337.505.200	315.763.951
Totaal lasten programma mobiliteit	284.361.407	337.505.200	315.763.951
Totaal baten programma mobiliteit	284.082.807	337.223.100	315.481.851
Nadelig saldo programma mobiliteit	278.600	282.100	282.100

Baten programma Mobiliteit

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Mobiliteit			
2.1 Verkeer	117.388.507	167.136.900	150.871.821
Compensatie salarislasten	18.738	41.000	80.654
Rentetoevoeging BOR	5.154	0	1.618.440
Inkomensoverdrachten	7.195.281	0	16.427.867
Inkomensoverdrachten Rijk (BDU)	82.291.314	122.974.200	96.524.759
Inkomensoverdrachten Rijk (BOR)	14.757.522	30.700.000	23.678.462
Inkomensoverdrachten Rijk (Bereik!)	127.793	280.000	231.929
Inkomensoverdrachten gemeenten (Bereik!)	0	280.000	215.750
Inkomensoverdrachten provincie (Bereik!)	172.255	20.300	18.179
Inkomensoverdrachten provincie (OV-bureau Randstad)	45.764	16.600	16.529
Overige inkomensoverdrachten gemeenten (Mob-fonds)	9.653.337	9.608.700	9.559.742
Overige inkomensoverdrachten (Bereik!)	1.591.446	1.599.700	1.210.264
Overige inkomensoverdrachten (SkVV)	1.123.843	1.378.000	1.064.865
Overige inkomensoverdrachten (OV-bureau Randstad)	402.331	210.000	171.202
Afrekening subsidies en bijdragen voorgaande jaren	3.730	0	0
Inkomensoverdrachten Rijk (OV-bureau Randstad)	0	28.400	53.180
2.2 Openbaar Vervoer	166.694.300	170.086.200	164.610.030
Overige inkomensoverdrachten	6.097.813	0	2.651.112
Inkomensoverdrachten van het Rijk	159.797.828	168.274.200	160.328.918
Overige inkomensoverdrachten (Stedenbaan)	609.491	182.000	0
Inkomensoverdrachten provincie (Stedenbaan)	189.169	0	0
Opbrengst aardgasbussen	0	1.630.000	1.630.000
Eindtotaal	284.082.807	337.223.100	315.481.851

7.3 Programma Zorg

Lasten programma Zorg

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Zorg			
3.1 Jeugdzorg	110.651.845	113.281.500	113.230.104
Personeelslasten	548.491	506.700	496.049
Subsidies en bijdragen (VWS-taken)	86.988.324	88.770.700	90.255.620
Subsidies en bijdragen (Justitietaken)	22.331.266	23.634.000	21.923.996
Afrekening subsidies voorgaande jaren	517.226	0	223.947
Uitbestede werkzaamheden	44.123	172.000	83.817
Doorberekende kosten bestuursapparaat	222.415	198.100	246.675
3.2 RAS	362.144	542.400	588.964
Personeelslasten	0	3.100	0
Uitbestede werkzaamheden	2.598	0	0
RAS projecten	359.546	539.300	588.964
Eindtotaal lasten	111.013.989	113.823.900	113.819.068
Totaal lasten programma zorg	111.013.989	113.823.900	113.819.068
Totaal baten programma zorg	110.768.515	113.513.600	113.730.758
Nadelig saldo programma zorg	245.474	310.300	88.310

Baten programma Zorg

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Zorg			
3.1 Jeugdzorg	110.406.371	112.974.300	113.010.730
Overdrachten van het Rijk (J&G)	85.866.444	86.942.400	88.441.331
Overdrachten van het Rijk (Justitie)	22.331.266	23.634.000	22.147.943
Bijdrage van het ministerie van VWS in de bestuurskosten	250.000	250.000	250.000
Afrekening voorgaande jaren	1.639.106	1.828.300	1.814.289
Overige inkomensoverdrachten (bijdrage van de provincie Zuid-Holland en de gemeente Den Haag voor bestuurskosten)	319.555	319.600	357.168
3.2 RAS	362.144	539.300	720.028
Bijdrage van de provincie Zuid-Holland	362.144	539.300	720.028
Eindtotaal baten	110.768.515	113.513.600	113.730.758

7.4 Programma Economie

Lasten programma Economie

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Economie			
4.1 Economie	1.662.114	1.527.600	1.504.371
Personeelslasten	790.124	794.200	668.685
Uitbestede werkzaamheden	291.171	226.000	251.505
Subsidies en bijdragen	216.700	167.700	169.421
Doorberekende kosten bestuursapparaat	342.119	317.700	392.760
Bijdrage gemeentelijke cultuurmedewerker	22.000	22.000	22.000
Eindtotaal lasten	1.662.114	1.527.600	1.504.371
Totaal lasten programma economie	1.662.114	1.527.600	1.504.371
Totaal baten programma economie	343.941	179.900	189.643
Nadelig saldo programma economie	1.318.172	1.347.700	1.314.729

Baten programma Economie

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Economie			
4.1 Economie	343.941	179.900	189.643
Overige inkomenoverdrachten (detachering)	86.871	45.900	55.759
Overige inkomenoverdrachten	13.351	0	0
Overige inkomenoverdrachten (werkgelegenheidsregister Haaglanden)	221.719	112.000	111.884
Bijdrage provincie cultuurmedewerker	22.000	22.000	22.000
Eindtotaal baten	343.941	179.900	189.643

7.5 Programma Milieu

Lasten programma Milieu

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Milieu			
5.1 Milieu algemeen	806.358	760.000	770.380
Personeelslasten	474.481	461.300	413.808
Uitbestede werkzaamheden Klimaat en Energie	54.162	82.300	93.470
Uitbestede werkzaamheden	91.077	50.000	46.593
Doorberekende kosten bestuursapparaat	186.638	166.400	216.510
5.2 Luchtkwaliteit	1.141.904	1.071.900	1.222.146
Personeelslasten	114.856	116.600	81.222
Uitbestede werkzaamheden Luchtkwaliteit	79.092	0	77.077
Subsidies en bijdragen	900.742	902.300	1.001.435
Doorberekende kosten bestuursapparaat	47.214	53.000	62.413
5.3 Externe Veiligheid	408.113	406.500	419.733
Personeelslasten	276.108	259.700	264.165
Subsidies en bijdragen	69.622	82.600	75.090
Doorberekende kosten bestuursapparaat	62.383	64.200	80.478
Eindtotaal lasten	2.356.375	2.238.400	2.412.260
Totaal lasten programma milieu	2.356.375	2.238.400	2.412.260
Totaal baten programma milieu	1.516.766	1.387.500	1.590.469
Nadelig saldo programma milieu	839.610	850.900	821.790

Baten programma Milieu

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Milieu			
5.1 Milieu algemeen	89.048	78.700	127.912
Overige inkomensoverdrachten	89.048	78.700	127.912
5.2 Luchtkwaliteit	979.834	902.300	1.078.512
Overige inkomensoverdrachten	979.834	902.300	1.078.512
5.3 Externe Veiligheid	447.884	406.500	384.046
Projectsubsidie	447.884	406.500	384.046
Eindtotaal baten	1.516.766	1.387.500	1.590.469

7.6 Programma Ruimte

Lasten programma Ruimte

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Ruimte			
6.1 Ruimtelijke ontwikkeling	2.666.437	1.774.800	1.720.345
Personeelslasten	401.982	437.700	373.614
Uitbestede werkzaamheden	169.077	90.000	12.791
Subsidies en bijdragen	1.894.611	1.032.900	1.041.835
Doorberekende kosten bestuursapparaat	134.275	169.200	246.727
Uitbestede werkzaamheden Water	66.492	45.000	45.378
6.2 Groen	1.116.707	1.162.000	3.748.669
Personeelslasten	300.446	325.700	234.099
Uitbestede werkzaamheden	41.911	90.000	35.093
Uitbestede werkzaamheden (Hof van Delfland)	69.245	40.000	65.000
Bijdrage Nationale Databank Flora en Fauna	38.860	40.000	36.860
Subsidies en bijdragen	542.982	550.000	3.238.453
Doorberekende kosten bestuursapparaat	123.263	116.300	139.163
6.4 Europa	121.250	125.100	138.748
Personeelslasten	72.731	76.300	93.506
Uitbestede werkzaamheden	6.485	20.000	11.071
Doorberekende kosten bestuursapparaat	42.034	28.800	34.172
6.5 Financiering woningbouw	3.012.137	1.280.600	1.280.568
Personeelslasten	48.818	0	0
Subsidies en bijdragen	2.944.380	1.280.600	1.280.568
Doorberekende kosten bestuursapparaat	18.939	0	0
Eindtotaal	6.916.531	4.342.500	6.888.330
Totaal lasten programma ruimte	6.916.531	4.342.500	6.888.330
Totaal baten programma ruimte	6.198.460	3.375.600	3.406.147
Nadelig saldo programma ruimte	718.071	966.900	3.482.183

Baten programma Ruimte

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Ruimte			
6.1 Ruimtelijke ontwikkeling	2.146.923	1.049.000	1.079.579
Overige inkomensoverdrachten	91.372	16.100	16.094
Overdrachten van het Rijk inzake Zwethzone	2.055.551	1.032.900	1.045.073
Overdrachten van het Rijk	0	0	18.412
6.2 Groen	1.039.400	1.046.000	1.046.000
Overige inkomensoverdrachten gemeenten (Fonds Groen Haaglanden)	1.039.400	1.046.000	1.046.000
6.5 Financiering woningbouw	3.012.137	1.280.600	1.280.568
Overige rente	856	0	0
Overige inkomensoverdrachten gemeenten	3.011.281	1.280.600	1.280.568
Eindtotaal	6.198.460	3.375.600	3.406.147

7.7 Programma Wonen

Lasten programma Wonen

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Wonen			
7.1 Wonen	796.991	909.300	901.071
Personeelslasten	450.538	480.000	451.224
Uitbestede werkzaamheden	123.830	244.000	197.542
Doorberekende kosten bestuursapparaat	217.560	185.300	252.305
Vrijval verplichtingen BWS	5.063	0	0
Eindtotaal lasten	796.991	909.300	901.071
Totaal lasten programma wonen	796.991	909.300	901.071
Totaal baten programma wonen	19.459	75.000	77.841
Nadelig saldo programma wonen	777.532	834.300	823.229

Baten programma Wonen

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Wonen			
7.1 Wonen	19.459	75.000	77.841
Overige inkomensoverdrachten	19.459	70.300	70.251
Compensatie salarislasten	0	4.700	4.715
Vrijval en correctie verplichtingen BWS	0	0	2.876
Eindtotaal baten	19.459	75.000	77.841

7.8 Programma Financiën

Lasten programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
8.1 Financiering	856	73.500	68.489.165
Overige rente	0	1.000	1.381
Doorberekende rente	856	71.900	1.618.440
Niet in te delen lasten	0	600	0
Herwaardering beleggingen	0	0	66.869.343
8.2 Interne bijdragen en doorberekeningen tbv reserves	372.104	1.075.400	5.715.030
Saldo kostenplaats automatisering	44.452	75.000	140.462
Saldo kostenplaats huisvesting	39.077	839.100	5.413.141
Saldo kostenplaats P&O	288.574	161.300	161.426
Eindtotaal	372.959	1.148.900	74.204.194

Baten programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
8.1 Financiering	6.091.683	5.870.000	74.203.936
Rente rekening-courant	2.057	1.300	894
Overige rente	364.175	220.600	1.779.689
Bijdragen van de deelnemende gemeenten	5.725.450	5.648.100	5.554.010
Herwaardering beleggingen	0	0	66.869.343
8.2 Interne bijdragen en doorberekeningen tbv reserves	1.177.166	160.000	151.458
Opslag salarislasten wachtgeldfonds	177.166	160.000	151.458
Saldo kostenplaats facilitaire zaken	1.000.000	0	0
Eindtotaal	7.268.849	6.030.000	74.355.393
Totaal lasten programma financiering	372.959	1.148.900	74.204.194
Totaal baten programma financiering	7.268.849	6.030.000	74.355.393
Voordelig saldo programma financiering voor bestemming	6.895.890	4.881.100	151.199

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
8.2 Toevoegingen aan reserves	3.533.142	13.471.000	11.165.230
Egalisatiefonds	688.700	12.148.900	9.638.185
Reserve afbouw Stadsgewest Haaglanden	250.000	0	0
Reserve BWS	0	0	2.876
Reserve Fonds Groen Haaglanden	1.039.400	1.046.000	1.046.000
Reserve huisvesting	1.000.000	0	0
Reserve Investor Relations (WFIA)	49.000	0	0
Reserve mobiliteitsbevorderende opleidingen/trainingen	0	100.000	100.000
Reserve transitie zorg	50.000	0	0
Reserve wachtgeldfonds	396.742	160.000	343.664
Reserve Waterkader	59.300	16.100	34.506
Eindtotaal	3.533.142	13.471.000	11.165.230

	Werkelijke uitkomst 2013	Begroting 2014	Werkelijke uitkomst 2014
Financiering en algemene dekkingsmiddelen			
8.2 Verwerking resultaat 2013	1.037.700	660.500	660.454
Egalisatiefonds: saldo resultaat	1.037.700	560.500	560.454
Reserve mobiliteitsbevorderende opleidingen/trainingen		100.000	100.000
8.2 Onttrekkingen aan reserves	1.441.453	13.816.300	14.069.082
Reserve wachtgeldfonds	358.812	987.400	1.171.053
Reserve BWS	68.722	5.122.900	5.125.713
Reserve Fonds Groen Haaglanden	542.982	3.331.400	3.331.352
Reserve automatisering	44.452	210.400	210.358
Reserve huisvesting	39.077	1.234.500	1.234.464
Reserve realisatie woonvisie	37.334	1.323.800	1.323.712
Reserve Vinac Eigen Bouw	12.500	164.600	164.600
Reserve Investor Relations (WFIA)	49.000	0	0
Reserve transitie zorg	0	50.000	50.000
Reserve mobiliteitsbevorderende opleidingen/trainingen	81.448	118.500	118.552
Reserve Waterkader	0	152.400	170.754
Reserve afbouw Stadsgewest Haaglanden	207.126	42.800	42.874
Reserve egalisatiefonds	0	165.000	4.853.274
Reserve onderzoek bedrijven	0	8.200	8.183
Reserve cultuurhistorisch onderzoek	0	20.000	20.000
Reserve regionaal structuurplan	0	20.600	20.522
Reserve Hof van Delfland	0	51.900	51.858
Reserve treasurymanagement	0	722.600	722.588
Reserve ondersteuning primaire processen	0	89.300	89.227
Eindtotaal	2.479.153	14.476.800	19.369.536

Voordelig saldo programma Financiering voor bestemming	6.895.889	4.881.100	151.199
Toevoegingen reserves	3.533.142	13.471.000	11.165.230
Onttrekkingen reserves en resultaat 2013	2.479.153	14.476.800	19.369.536
Voordelig saldo programma Financiering na bestemming	5.841.900	5.886.900	8.355.505

Hoofdstuk 8 Toelichtingen

8.1 Staat van herkomst en besteding van middelen

Liquiditeitspositie per 31 december 2014

	31-12-2014	Bedragen x € 1.000 31-12-2013
Op korte termijn beschikbaar:		
Liquide middelen en deposito's	1.999	231.613
Rekening courant met Rijk	182.782	
Overige vlottende middelen	16.133	28.193
	<hr/>	<hr/>
	200.914	259.806
Af: Schulden op korte termijn	251.560	262.120
Werkkapitaal	-50.646	-2.313
Vastgelegde middelen	60.472	20.281
	<hr/>	<hr/>
	9.826	17.968
Gefinancierd met:		
eigen vermogen	9.826	17.968
	<hr/>	<hr/>

Het werkkapitaal is in het verslagjaar toegenomen met € -48.333

Dit is nader te specificeren in de volgende staat van herkomst en besteding van middelen

Herkomst van middelen

Toename overlopende activa	-2.249
Toename liquide middelen	-46.832
Vermeerdering verplichting BWS	0
Afname vlottende passiva	10.559
Per saldo herkomst	-38.521

Besteding van middelen

Toename vlottende activa	-9.812
Per saldo besteding	-9.812
Per saldo toename werkkapitaal	<hr/> <hr/> -48.333

8.2 Waarderingsgrondslagen

BBV

De waarderingsgrondslagen van Stadsgewest Haaglanden zijn conform BBV.

Wijziging in verband met de liquidatie van Stadsgewest Haaglanden

Dit is de laatste jaarrekening van Stadsgewest Haaglanden als "plusregio". Op 1 januari 2015 is de Wet afschaffing plusregio's in werking getreden. In samenhang daarmee hebben de burgemeesters, colleges en gemeenteraden van de negen deelnemende gemeenten besloten om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest Haaglanden op te heffen per 31 december 2014.

Door het Algemeen Bestuur zijn met op het oog op de komende liquidatie van het Stadsgewest een aantal besluiten genomen die raken aan de waarderingsgrondslagen:

Een aantal activa zijn opgenomen tegen liquidatiewaarde.

Een aantal andere activa zijn opgenomen tegen de waarde waarmee zij worden overgedragen aan de MRDH.

De verplichtingen die het Stadsgewest Haaglanden heeft uitstaan in verband met Fonds Groen Haaglanden en met werkzaamheden in het inmiddels afgeronde project Zwethzone zijn eveneens op de balans gewaardeerd tegen liquidatiewaarde. Dit betekent dat de last voor deze verplichtingen wordt genomen in het boekjaar 2014, hetgeen een afwijking is van het eerder gehanteerde baten-lasten principe m.b.t. dit soort verplichtingen. De verplichtingen zijn opgenomen bij de Nog te betalen kosten.

In verband met de personele frictiekosten, afwikkelingskosten en het tot eind 2019 doorlopende huurcontract voor de Grote Marktstraat is een voorziening getroffen voor deze kosten als gevolg van de liquidatie van het Stadsgewest.

Voor zover van toepassing worden de wijzigingen onderstaand toegelicht bij de afzonderlijke activa van het Stadsgewest.

Vergelijkende cijfers

Daar waar noodzakelijk zijn de vergelijkende cijfers om reden van vergelijkbaarheid aangepast.

Vaste activa

De investeringen van vaste activa worden in het jaar van ingebruikname geactiveerd en ingaande het eerste volle jaar lineair afgeschreven in:

- 12 jaar - de bureau-inrichting;
- 5 jaar - voertuigen en telefooninstallatie, automatiseringsapparatuur en -programmatuur;
- 5 jaar - OV chipkaart apparatuur.

De activa Kantoorautomatisering, meubilair en vergaderinstallatie zijn in verband met de liquidatie afgewaardeerd naar € 0.

Personenbussen voor het openbaar vervoer

In verband met de gunning van de concessie voor het personenvervoer in de stad aan HTMbuzz heeft in december 2012 de (door)levering plaatsgevonden van stadsbussen van HTM, via het Stadsgewest aan HTMbuzz. Ten gevolge van de door het Rijk opgelegde bezuinigingen op het openbaar vervoer is de dienstregeling aangepast. Hierdoor waren twintig bussen minder benodigd. Deze bussen zijn eigendom van het Stadsgewest. Getracht is de bussen aan andere OV-bedrijven te verkopen, maar dat is in 2013 niet gelukt. De bussen zijn daarom in de jaarrekening 2013 afgewaardeerd naar € 0 ten laste van het exploitatie budget Openbaar Vervoer. In 2014 is de helft van de bussen toch verkocht. Voor de overige bussen, die nog in voorraad zijn, is de waarderingsgrondslag nu de kostprijs of de duurzaam lagere marktwaarde. Gezien de verkoopprijs

van de 10 aardgasbussen die in 2014 zijn verkocht, is de waarde lager dan de historische kostprijs. De resterende bussen zijn tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd. Per 1-1-2015 zijn de bussen tegen deze waarde overgedragen aan de MRDH.

Vorderingen

De vorderingen zijn voor de nominale waarde opgenomen, voor zover van toepassing zijn vorderbare renten toegerekend.

BTW-compensatiefonds

Ingaande 1 januari 2003 is de Wet BTW-compensatiefonds (BCF) in werking getreden. Dit bepaalt dat de betaalde omzetbelasting voor activiteiten die voortkomen uit de wettelijke taken, voor een vooraf afgesproken percentage (thans geheel) gecompenseerd kunnen worden uit het compensatiefonds. Bij het van kracht worden van de wet is een brief aan de Belastingdienst verzonden, waarin gesteld is dat alle taken van het Stadsgewest, behoudens de aanleg van railinfra, wettelijke taken zijn. Over de jaren tot en met 2013 is een definitieve beschikking ontvangen, maar de laatste controle van de Belastingdienst betrof de aangifte over 2003. Bij controle kunnen afwijkingen van de beschikkingen worden geconstateerd. Omdat de aangiften volledig verwerkt zijn in het resultaat over de betreffende jaren kan een afwijkende vaststelling een correctie op het rekeningresultaat betekenen.

Belegging BOR-fonds

Per 5 februari 2003 werd een overeenkomst met BNG Vermogensbeheer (BVB) gesloten voor de belegging van het BOR-fonds. Basis voor de belegging is een liquiditeitenplanning. Het beheer voldoet aan de wettelijke voorschriften (Wet financiering decentrale overheden). De toevoegingen en onttrekkingen worden vooraf gemeld aan BVB, zodat voldoende liquiditeiten aanwezig zijn om de verplichtingen van het fonds na te komen. De opbrengsten worden, behoudens de hiervoor genoemde onttrekkingen, herbelegd. Op de balans werd tot en met de jaarrekening 2013 de nominale waarde van de stortingen weergegeven, waarbij de marktwaarde per ultimo als toelichting werd opgenomen.

In verband met de liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden heeft er per 1 januari 2014 een herwaardering van de BOR-belegging plaatsgevonden. De marktwaarde van de belegging (incl. rendement) ad € 86.711.811 is opgenomen. In het boekjaar 2014 is € 29.545.640 onttrokken; hierdoor zou het saldo van de belegging per 31 december 2014 € 57.166.171 zijn. Per deze datum is de marktwaarde van de belegging € 58.726.241. De waardestijging € 1.560.070 is als opbrengst verantwoord.

Schulden

De schulden worden voor de nominale waarde opgenomen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn nominaal gewaardeerd.

Egalisatiefonds

Dit fonds is ingesteld voor de egalisatie van het exploitatiesaldo. Toevoegingen en bestemmingen vinden plaats op basis van een besluit van het algemeen bestuur.

Het Algemeen Bestuur van Stadsgewest Haaglanden heeft op 17 december 2014 vanwege de opheffing van het Stadsgewest ingestemd met de liquidatie per 31-12-2014 van alle bestemmingsreserves en overheveling van de saldi naar het Egalisatiefonds (algemene reserve).

Resultaatbepaling

Ontvangsten en uitgaven worden ten gunste c.q. ten laste gebracht van het jaar waarin de prestatie is geleverd. Voor subsidieverstrekingen wordt de volgende toerekening gemaakt:

- exploitatiesubsidies worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben;
- bij projectsubsidies wordt de voorschotbetaling verantwoord in het jaar van betaling en de eindafrekening in het jaar van de beschikking.

Renten worden toegerekend aan het jaar waarin het tegoed c.q. de schuld rente heeft gekweekt.

Ten behoeve van de gemeenschappelijke kosten zoals opleidingen, huisvesting, automatisering, financiën, communicatie en archief wordt in de begroting een kostenverdeling gemaakt op basis van sleutels. Namelijk op basis van verwerkte facturen voor financiën en op basis van personen voor de overige kosten. In de jaarrekening worden de gemaakte kosten zo veel mogelijk verantwoord op de desbetreffende functie. Zo worden de studiekosten van de deelnemers geboekt op het programma waar die medewerker werkzaamheden verricht. Bovendien worden de gemeenschappelijke kosten toegerekend op basis van de in de begroting gehanteerde sleutels. Dit kan leiden tot over- en onderschrijvingen op een programma. Deze (technische) verschillen worden niet nader in de analyse verklaard.

8.3 Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

Apparatuur chipkaart

€ 115.522

Ingaande 1 november 2010 is bij HTM het gebruik van de chipkaart voor het reizen met openbaar vervoer mogelijk. Bij Veolia en RET was dit al eerder het geval. Hiervoor zijn trams en bussen voorzien van kaartlezers. Er bestaan diverse mogelijkheden om de in omloop zijnde OV-chipkaarten op te waarderen. Een daarvan is het opladen via zogenaamde Afhaal- en Verkoopmachines (AVM's). Per ultimo 2010 heeft het Stadsgewest 71 machines en in 2011 nog eens 29 machines met randapparatuur aangeschaft en deze zijn bij wederverkopers in de regio geplaatst. De apparaten zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs onder aftrek van de afschrijving. De afschrijving wordt over 5 (volle) jaren verspreid. Per 01-1-2015 is de apparatuur tegen boekwaarde overgedragen aan de MRDH

Boekwaarde per 1 januari 2014 (100 machines)	€ 215.527
Afschrijving 2014	<u>100.005 -</u>
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 115.522

Kantoorautomatisering

€ 0

Deze post bestaat uit:

Automatiseringsapparatuur	€ 253.380
Telefooncentrale	71.426
Financieel pakket	34.850
Plannings- en reserveringspakket	<u>17.955</u>
Totaal aanschafwaarde	€ 377.611
Afschrijvingen tot het dienstjaar	<u>187.456</u>
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 190.155
Afschrijving 2014	<u>190.155</u>
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 0

Meubilair € 0

De hier genoemde investeringen zijn allen in het jaar 2011 gedaan.

Saldo per 1 januari 2014	€ 21.464
Afschrijving	<u>21.464</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Vergaderinstallatie € 0

In 2012 zijn de projectoren en aanvullende apparatuur van de vergaderzalen vernieuwd.

Saldo per 1 januari 2014	€ 11.574
Afschrijving 2014	<u>11.574</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Financiële vaste activa

Beleggingen BOR € 58.726.241

Per 5 februari 2003 heeft het Stadsgewest, conform bestuursbesluit, de belegging van de gelden van het BOR-fonds aan BNG Vermogensbeheer (BVB) opgedragen. Conform het contract wordt elk kwartaal een rapportage ontvangen en met de belegger besproken. Gebleken is dat alle transacties in het verslagjaar voldoen aan de voorwaarden die de wet Fido (Ruddo 2009) en het Stadsgewest stellen.

Opbrengsten worden direct weer belegd, rekening houdend met het liquiditeitschema en nadere afspraken.

De waardering van de beleggingen door de erkende rating-bureaus was op balansdatum AAA (triple A) en AA (double A). In het verslagjaar behoeften geen afwaarderingen plaats te vinden.

In verband met de voorgenomen liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden heeft er per 1 januari 2014 een herwaardering van de BOR-belegging plaatsgevonden. Tot 2014 werd de waarde van de belegging voor de inkoopwaarde verantwoord en het rendement alleen toegelicht.

De herwaardering houdt in dat de marktwaarde van de belegging (incl. rendement) ad € 86.711.811 is opgenomen. In het boekjaar 2014 is € 29.545.640 onttrokken; hierdoor zou het saldo van de belegging per 31 december 2014 € 57.166.171 zijn. Per deze datum is de marktwaarde van de belegging € 58.726.241. De waardestijging € 1.560.070 is als opbrengst verantwoord.

Belegging BNG Vermogensbeheer:	
Saldo per 31 december 2013	€ 19.842.467
Herwaardering naar marktwaarde ivm liquidatie	<u>€ 66.869.344</u>
Boekwaarde per 1 januari 2014	€ 86.711.811
Opnames	<u>€ 29.545.640</u>
Saldo	€ 57.166.171
Beleggingsresultaat 2014	<u>€ 1.560.070</u>
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 58.726.241

Vorraden

Voorraad aardgasbussen € 1.630.000

Ingaande 9 december 2012 is de busconcessie, na een openbare aanbesteding, gegund aan HTMbuzz. Conform het bestek zijn daarbij de voor de exploitatie benodigde 115 bussen overgedragen aan de nieuwe concessiehouder. Vanwege de doorgevoerde bezuinigingen waren voor deze exploitatie twintig bussen minder benodigd dan destijds door HTM zijn aangekocht. Door onze verplichting alle bussen van de voorgaande exploitant over te nemen, bleven deze bussen als voorraad bij het Stadsgewest. De producent van de bussen werd gevraagd deze overtollige voorraad op de markt te zetten. Er zijn gesprekken gevoerd met potentiële kopers, maar deze hebben eerst geen resultaat opgeleverd. Voorzichtigheidshalve waren de bussen per 31 december 2012 gewaardeerd op de helft van de verkrijgingsprijs. In 2013 is de andere helft afgewaardeerd. Het verschil tussen de verkoopopbrengst en de boekwaarde is toen verrekend met het Mobiliteitsfonds.

In 2014 is de helft van de bussen toch verkocht. Voor de overige bussen, die nog in voorraad zijn, is de waarderingsgrondslag nu de kostprijs of de duurzaam lagere marktwaarde. Gezien de verkoopprijs van de 10 aardgasbussen die in 2014 zijn verkocht, is de waarde lager dan de historische kostprijs. De resterende bussen zijn tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd. Per 1-1-2015 zijn de bussen tegen deze waarde overgedragen aan de MRDH.

Vlottende activa

Vorderingen € 194.914.693

Het saldo van de post vorderingen is als volgt samengesteld:

Rekeningcourantverhouding met het Rijk	182.782.124
Gemeenten	256.877
Overige publiekrechtelijke lichamen	68.644
Totaal	325.521
Vorderingen BTW compensatiefonds	9.473.427
Te vorderen omzetbelasting	30.806
	9.504.233
Overige (bedrijfsleven)	2.302.400
Vorderingen op personeel	414
	2.302.814
Totaal	194.914.693

In het saldo debiteuren hoeft geen voorziening voor dubieuze posten te worden opgenomen.

Nog te ontvangen opbrengsten 3.942.671

Hierin zijn onder meer begrepen een post van € 1.178.397 in verband met afrekeningen van diverse OV bedrijven en de nog te ontvangen bijdragen van de gemeenten voor Regio Taxi 2014 (een bedrag van € 1.818.512).

Vooruitbetaalde kosten en vooruit ontvangen facturen € 57.463

De grootste post is een bedrag van € 34.500 vooruitbetaalde servicekosten van het pand aan de Grote Marktstraat voor het eerste kwartaal 2015; voor het overige betreft het diverse kleinere posten.

Liquide middelen € 1.999.372

Deze post is als volgt opgebouwd:

ING in bedrijf rekening	€ 650
ING spaarrekening	€ 148
BNG	€ 1.924.745
BOR	€ 41.421
LIRA	€ 32.408
Kas	€ 0
	<hr/>
	€ 1.999.372

RC Schatkistbankieren € 182.782.124

Kredietfaciliteit BNG bank

Het Stadsgewest heeft bij de BNG een rekening-courantlimiet van € 10.000.000.

Deze liquide middelen staan ter vrije beschikking van Stadsgewest Haaglanden. In het verslagjaar behoefde van deze kredietfaciliteit geen gebruik te worden gemaakt.

De berekening van de benutting drempelbedrag schatkistbankieren is weergegeven in de onderstaande tabel.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	3414			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.164	1.924	1.226	3.542
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.249	1.489	2.188	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	129
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	455.153			
(4b)	Drempelbedrag (4a)*0,0075 met een minimum van €250.000	3.414			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	194.794	175.107	112.786	325.885
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.164	1.924	1.226	3.542

Eigen vermogen

Reserves

Algemene reserve

Egalisatiefonds € 9.763.470

Het Stadsgewest Haaglanden beschikt over een egalisatiefonds. De middelen van dit fonds dienen ter dekking van een eventueel door bijzondere omstandigheden ontstaan tekort op de exploitatierekening.

In verband met de liquidatie van het Stadsgewest heeft het Algemeen Bestuur op 17 december 2014 besloten om alle bestemmingsreserves en een deel van de fondsen vrij te laten vallen in de algemene reserve.

Het verloop op deze post is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 4.978.558
Toevoeging rekeningresultaat 2013	€ 560.454
Toevoeging reserves en fondsen	€ 4.437.274
Onttrekking kosten voorbereiding MRDH	€ 213.273-
	€ 9.763.470

I.v.m. de liquidatie van het Stadsgewest Haaglanden is conform het liquidatieplan een voorziening getroffen ad € 4.640.000. Dit bedrag is ten laste gebracht van de egalisatiereserve.

Onverdeeld resultaat 2013 € 0

Het onverdeeld voordelig resultaat over het boekjaar 2013 bedroeg € 660.554 en is, conform het besluit van het algemeen bestuur van 25 juni 2014 in het verslagjaar als volgt verdeeld:

Saldo per 1 januari 2014	€ 660.454
Mobiliteitsbeleid	€ 100.000
Toevoeging aan de egalisatiereserve	€ 560.454
Totaal	€ 660.454

Saldo per 31 december 2014 € 0

Nog te bestemmen resultaat 2014 € 62.139

Het jaar wordt afgesloten met een voordelig resultaat van € 62.139.

Het voorstel is om dit resultaat ten gunste te brengen van het egalisatiefonds.

Het resultaat is het saldo van de resultaten op de diverse programma's, zie hiervoor de recapitulatiestaat in hoofdstuk 6 van deze jaarrekening.

Bestemmingsreserves

	31-dec 2014	31-dec 2013
Bestemmingsreserves		
Overige bestemmingsreserves		
- Treasurymanagement	0	722.588
- Huisvesting	0	1.234.464

- Reserve cultuurhistorisch onderzoek	0	20.000
- Reserve transitie jeugdzorg	0	50.000
- Reserve BWS	0	5.122.838
- Realisatie woonvisie	0	1.323.712
- Reserve Vinac eigen bouw	0	164.600
- Hof van Delfland	0	51.858
- Wachtgeldfonds	0	827.389
- Regionaal Structuurplan	0	20.522
- Kennis voor Klimaat	0	136.248
- Fonds Groen haaglanden	0	2.285.352
- EZ Algemeen bedrijvenonderzoek	0	8.183
- Verbetering ondersteuning primair proces	0	89.227
- Automatisering	0	210.358
- Mobiliteitsbevordering	0	18.552
- Afbouw organisatie	0	42.874
		<hr/>
	0	12.328.763

Reserve Treasurymanagement

€ 0

De reserve is bedoeld om als het treasuryresultaat in enig jaar negatief uitvalt deze reserve voor dekking aan te wenden. Sinds de instelling van de reserve is het treasuryresultaat steeds positief geweest en zijn de behaalde voordelen ingezet voor afdekking van eenmalige kosten. De reserve is in het verslagjaar niet gemuteerd. Het saldo ad € 722.588 is per 31-12-2014 overgeboekt naar het Egalisatiefonds

Huisvesting

€ 0

Bij de gedwongen verhuizing van de Grote Marktstraat naar de Schedeldoekshaven is met de verhuurder een afkoopsom voor de inrichting van het nieuwe pand overeengekomen van €1 miljoen. Dit bedrag is in 2013 toegevoegd aan de reserve huisvesting. Jaarlijks werd een vast bedrag van € 39.100 onttrokken. Daarnaast is € 734.041 onttrokken ten behoeve van de kosten van de verhuizing en de inrichting van de Grote Marktstraat. Het restant is overgeboekt naar het Egalisatiefonds.

Het verloop van de reserve huisvesting is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 1.234.464
Jaarlijkse onttrekking	€ 39.100 -
Onttrekking t.b.v. verhuizing Grote Marktstraat	€ 734.041 -
Totaal onttrekkingen	€ 773.141 -
Saldo	€ 461.323
Toevoeging aan het Egalisatiefonds	€ 461.323-
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Reserve cultuurhistorisch onderzoek

€ 0

De reserve is gevormd uit de verdeling van het resultaat 2011 en bedoeld voor het geven van bijdragen aan cultuurhistorisch onderzoek in de regio.

In het verslagjaar hebben geen mutaties op deze post plaatsgevonden. Het beginsaldo van € 20.000 is overgeboekt naar het Egalisatiefonds.

Transitie Jeugdzorg

€ 0

Deze reserve is in 2013 gevormd. In het verslagjaar is € 50.000 onttrokken ter dekking van de transitiekosten Jeugdzorg.

BWS

€ 0

De reserve bevat het vrij besteedbare deel van de voor volkshuisvestingsdoeleinden geormerkte bedragen ingevolge BWS-subsidies voor het Stadsgewest.

Het verloop op deze post is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 5.122.838
Reguliere onttrekking	€ 15.878-
Toevoeging aan Egalisatiereserve	€ 5.106.960-
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Het rentepercentage bedroeg in 2014 0%, er heeft daarom geen rentetoevoeging plaatsgevonden.

Reserve realisering Woonvisie

€ 0

Bij besluit van het bestuur van 13 april 2011 is deze reserve gevormd uit de afrekening Vinac met als doel de monitoring en bevordering van de woningbouw in lijn met Regionale Woonvisie.

Het verloop op deze post is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 1.323.712
Reguliere onttrekking	€ 42.702-
Toevoeging aan Egalisatiereserve	€ 1.281.010-
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Reserve Vinac Eigenbouw

€ 0

Het algemeen bestuur heeft bij de opheffing van het Vinacfonds besloten om dit deel te reserveren en het voor de bestemming eigenbouw te behouden via een stimuleringsregeling CPO. Hierdoor is de (transitorische) post 'van derden ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel' overgeboekt als bestemmingsreserve voor het bedrag van € 207.200. Er is een subsidieregeling hiervoor ingesteld. In 2011 en 2012 heeft één gemeente zijn subsidieplafond daarin benut (Rijswijk € 19.800). De overige acht konden nog steeds aanvragen doen, de regeling had geen eindtermijn, maar per 31-12-2014 is de betreffende verordening (bij AB besluit) ingetrokken.

In 2014 zijn er geen reguliere onttrekkingen geweest.

Saldo per 1 januari 2014	€ 164.600
Toevoeging aan het Egalisatiefonds	€ 164.600-
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Reserve Hof van Delfland

€ 0

In het verslagjaar hebben geen reguliere mutaties plaatsgevonden in deze reserve. Het beginsaldo van € 51.858 is overgeheveld naar het Egalisatiefonds.

Wachtgeldfonds

€ 0

Het Stadsgewest is aansprakelijk voor het eventuele wachtgeld van medewerkers. Deze reserve dient er toe deze aansprakelijkheid, evenals eventuele andere bijzondere regelingen met personeel, af te dekken. In het verslagjaar is hiervoor een bedrag van € 508.565 onttrokken.

Het verloop is als volgt:	
Saldo per 1 januari 2014	€ 827.389
Toevoeging:	€ 343.664
Reguliere onttrekking:	€ 508.565-
Toevoeging aan het Egalisatiefonds	<u>€ 662.487</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Regionaal Structuurplan Haaglanden € 0

In het verslagjaar hebben geen reguliere mutaties op deze post plaatsgevonden. Het beginsaldo van € 20.522 is overgeheveld naar het Egalisatiefonds.

Waterkader 'Kennis voor Klimaat' € 0

Het verloop op deze post is als volgt:	
Saldo per 1 januari 2014	€ 136.248
Toevoeging	€ 34.506
Onttrekking	€ 24.597-
Toevoeging aan het Egalisatiefonds	<u>€ 146.157-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Fonds Groen Haaglanden € 0

Bij besluit van het algemeen bestuur van 17 februari 2010, is een bijdrage opgenomen van € 1,00 per inwoner voor het Fonds Groen Haaglanden.

Deze post heeft voor 2014 het volgende verloop:

Saldo per 1 januari 2014	€ 2.285.352
Bijdragen gemeenten	€ 1.046.000
Uitgaven	€ 3.328.453-
Toevoeging aan het Egalisatiefonds	<u>€ 92.899-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Overige reserves € 0

Deze post bestaat uit de reserves:

Automatisering	€ 0
Verbetering ondersteuning primair proces	€ 0
Mobiliteitsbevordering	€ 0
Algemeen bedrijvenonderzoek	€ 0
Afbouw organisatie	<u>€ 0</u>
Totaal	€ 0

Automatisering € 0

Ingaande 2011 wordt voor het doen van investeringen geen reserve meer gevormd uit de exploitatie, maar worden investeringen geactiveerd en afgeschreven in het aantal jaren verwachte levensduur.

Dit heeft tot gevolg dat de in de afgelopen jaren gevormde reserve automatisering zal vrijvallen. De vrijval zou gelijklopen met de afschrijvingsduur van de in december 2010 aangeschafte apparatuur. Conform besluit AB is het saldo per 31-12-2014 overgeboekt naar de algemene reserve

Het verloop van de reserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 210.358
Onttrekking	€ <u>210.358-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Verbetering ondersteuning van het primair proces € 0

In het verslagjaar hebben geen reguliere mutaties op deze post plaatsgevonden. Het saldo per 31-12-2014 van € 89.227 is toegevoegd aan het Egalisatiefonds.

Mobiliteitsbevordering € 0

Uit het resultaat van 2011 is een bedrag van € 100.000 gereserveerd voor de instelling van deze reserve. De reserve heeft ten doel de extra kosten te dekken voor mobiliteit bevorderende maatregelen met het oog op de door de Minister van BZK voorgenomen indiening van een wet tot opheffing van de Wgr-plus. Vanuit het resultaat 2013 is € 100.000 toegevoegd aan de reserve. De reserve is in 2014 geheel besteed aan mobiliteitsbevordering.

Het verloop van de reserve is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 18.552
Toevoeging vanuit resultaat 2013	€ 100.000
Onttrekking	€ <u>118.552-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Algemeen bedrijvenonderzoek € 0

In het verslagjaar hebben geen reguliere mutaties op deze post plaatsgevonden. Het saldo per 31-12-2014 van € 8.183 is toegevoegd aan het Egalisatiefonds.

Reserve afbouw organisatie € 0

Deze reserve is gevormd uit het resultaat 2012 voor een bedrag van € 250.000. Het beschikbare bedrag per 01-01-2014 van € 42.847 is geheel besteed in het boekjaar.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden € 33.946.023

Deze post is samengesteld uit de volgende onderdelen:

1. Crediteuren gemeenten	€ 23.791.566
2. Overige publiekrechtelijke lichamen	€ 1.645.382
3. Overige crediteuren	€ 8.509.075
Totaal crediteuren	€ 33.946.023

De post crediteuren kan als volgt worden gespecificeerd:

Arcadis Nederland BV	€ 100.533
HTM exploitatie	€ 2.172.352
BAM Wegen Regio West	€ 97.687
Movares Nederland B.V.	€ 140.901
Stg Pensioenfonds ABP /Vut-fon	€ 65.673
Connexion Taxi Services	€ 783.131
OnderwijsAdvies	€ 150.150
VNO NCW	€ 406.737
BAM Rail bv	€ 206.558
Royal Haskoning DHV	€ 211.099
Antea Nederland B.V.	€ 50.589
Credit Suisse AM Imm.KAG mbh/CS - Euroreal	€ 530.450
Epsilon	€ 1.334.348

Strukton systems	€	278.641
Gemeente Rotterdam	€	98.219
Middin	€	89.680
Stadsregio Rotterdam	€	27.038
Gem Den Haag BSD-MPO	€	16.242
Dienst Stadsbeheer	€	20.945.885
Gemeente Pijnacker-Nootdorp	€	51.851
Gemeente Wassenaar	€	35.138
Gemeente Westland	€	256.750
Gemeente Zoetermeer	€	954.079
Dienst stedelijke ontwikkeling	€	198.680
Gemeente Delft	€	393.074
Gemeente Leidschendam-Voorburg	€	422.918
Gemeente Rijswijk	€	83.803
Bestuur Regio Utrecht	€	54.172
Gemeente Zoetermeer Belastingen	€	57.454
Gem. Den Haag Dienst OCW	€	294.482
Provincie Noord-holland	€	78.691
Provincie Zuid Holland	€	1.021.797
Ministerie van I&M-SSO/Financi	€	87.680
Rijkswaterstaat Corporate Dien	€	72.782
Belastingdienst Apeldoorn	€	384.432
Overig	€	1.792.327
Totaal crediteuren	€	33.946.023

Totaal kortlopende schulden 33.946.023

Op het moment van het opstellen van de jaarrekening waren alle facturen uit 2014 betaald.

Te betalen kosten € 9.811.109

Onder deze post zijn ook de verplichtingen opgenomen als gevolg van het Fonds Groen Haaglanden en het voormalig project Zwethzone (zie de toelichting in 8.2, Waarderingsgrondslagen).

Afrekening algemene bijdragen gemeenten 2014	94.090
diversen gemeente Den Haag	395.971
terugbetalingen RUIG	115.782
diverse subsidies NSL (milieu)	69.466
eindafrekening Zwethzone	294.162
OV exploitatie en VVV	4.455.221
Afkoop BWS	122.907
Kosten SGH betaald door MRDH	591.262
Openstaande verplichtingen Zwethzone	627.702
Verplichtingen Fonds Groen Haaglanden	2.911.261
Overig	159.773
	<hr/>
	9.811.109

Vooruit ontvangen bedragen**€ 3.313.512**

Dit betreft met name een te veel vooruit ontvangen bedrag voor aanlanding HSE 2014. Daarnaast is een bedrag van € 230.000 opgenomen, dat van de gemeente Den Haag vooruit is ontvangen voor de subsidieverlening op het terrein van het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit).

Voorziening kosten in verband met liquidatie Stadsgewest Haaglanden € 4.640.000

Op 29 oktober 2014 heeft het Algemeen Bestuur van Stadsgewest Haaglanden het liquidatieplan vastgesteld. In hoofdstuk 5 van dit plan is een totaaloverzicht gegeven van de verwachte kosten, die het Stadsgewest in liquidatie na 1 januari 2015 nog zal gaan maken. Deze opstelling vormt de onderbouwing van een bij jaarrekening 2014 op te nemen voorziening in verband met de kosten van de liquidatie. Er zijn twee aanpassingen gedaan:

1. De kosten voor afwaarderen activa zijn reeds verwerkt in 2014 en worden dus niet meer meegenomen,
2. De verplichting voor het huurcontract Grote Marktstraat is verlaagd van € 3,5 mln. naar € 2,1 mln., omdat twee jaar een vergoeding van de MRDH zal worden ontvangen voor het gebruik van dit pand.

Dit leidt tot de volgende onderbouwing van de voorziening:

Liquidatiekosten	930.000
Frictiekosten personeel	1.510.000
Afwaarderen activa	-
Huurcontract kantoor Grote Marktstraat	2.100.000
Overige contracten	<u>100.000</u>
TOTAAL KOSTEN	4.640.000

De financiële last om deze voorziening te treffen wordt gedekt door een onttrekking uit het egalisatiefonds.

**Van derden ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel
€ 199.849.709**

Mobiliteitsfonds	114.051.918
BOR-fonds	80.981.649
MIL Luchtkwaliteit	2.339.040
JHV voorziening verplichtingen	420.361
VV Bereik	1.068.574
VV SkVV	320.194
SkVV TB-OV	46.367
VV DVM Zuidvleugel	343.000
VV OV-bureau RandstadRail	19.371
VV Taskforce mobiliteitsmanagement	49.443
VV StedenbaanPlus	<u>209.792</u>

199.849.709

Deze voorschotten zijn ontvangen van het Rijk, de provincie en de gemeenten. Onderstaand is deze post gespecificeerd naar afzonderlijke bestedingsdoelen.

Aan de balanspost worden de ontvangen voorschotten toegevoegd, terwijl de in de exploitatie verantwoorde bestedingen aan het passief worden onttrokken.

Mobiliteitsfonds *114.051.918*

Het Mobiliteitsfonds heeft als doel door middel van de subsidiering van openbaar vervoer en infrastructuurprojecten van regionaal belang de mobiliteit in Haaglanden te bevorderen. Voorts wordt noodzakelijk onderzoek uit het fonds gedekt. Het fonds wordt gevoed door de BDU-bijdragen van het Rijk, de gemeentelijke bijdragen en de rente op het saldo van het fonds. De raming van uitgaven en inkomsten in een tienjarenperspectief wordt vastgelegd in het Investeringsplan Verkeer en Vervoer. (IPVV).

Mobiliteitsfonds

Saldo per 1 januari 2014	146.923.715
Huur Telexstraat	895.801
BDU inkomsten	223.672.714
Gemeentelijke bijdragen	9.559.742
Opbrengst Gasbussen	1.630.000
Gemeentelijke bijdrage Regiotaxi	<u>1.816.811</u>
Subtotaal inkomsten	237.575.068
correctie afschrijving CNG bussen	1.630.000-
Beter benutten vervolg projecten	342.591
Beter benutten projecten	7.491.867
Spitsmijden	125.215
Vorbereidingskosten lijn 1	79.651
Fiets Filevrij	30.000
Project 3 in 1	34.050.000
Komkommerweg	5.224.814
DVM Zuidvleugel	1.140
Fietsverbinding Zoetermeer Bentwoud	628.745
Quick win Mirt verkenning projecten	1.965.234
Groei op het spoor	181.250
Exploitatievergoeding OV	147.293.716
Beheer en onderhoud infrastructuur	1.728.987
Beheer en onderhoud Zoetermeerlijn	575.615
Levensverlengend onderhoud en midlife revisie Trams	6.996.801
Abriconcessie	1.951.275
Regiotaxi	4.580.327
Toegankelijke bushaltes	2.024.910
Tarieven en chipkaartkosten	928.821
Studieprojecten	131.446
Netwerk RandstadRail projecten	11.101.475
Actieprogramma Openbaar vervoer projecten	15.187.183
SKVV	78.975
Agglonet doorstroming Den Haag	467.289
Doorstromingsmaatregelen Den Haag	735.537
Ketenmobiliteit projecten	1.513.201
Duurzaam veilig	3.992.705

Fietsprojecten	4.211.695
Personeelskosten	5.273.551
Gemeentelijke projecten	8.989.298
Lijn 19	3.427.897
Verlenging lijn 19 Technopolis	765.656
Subtotaal uitgaven	<u>270.446.864</u>
Eindsaldo 31 december 2014	114.051.919

Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR) € 80.981.649

Op 12 oktober 2000 is samen met de bestuursovereenkomst BOR het convenant regiofonds BOR getekend. In het convenant is vastgelegd, dat het Stadsgewest Haaglanden fondsbeheerder zal zijn.

Het fonds omvat een inleg van regionale partijen (gemeenten, provincie en het Stadsgewest) van in totaal ruim 285 miljoen euro. In 2006 en 2010 heeft het Rijk extra toezeggingen gedaan voor stortingen in het fonds. De eerste tranche van 3,3 miljoen euro is door het Stadsgewest in 2007 gestort. De verdubbeling van het Rijk heeft plaatsgevonden in 2009. Voor de tweede tranche zal de stadsregio Rotterdam als administratiekantoor dienen. Het Stadsgewest Haaglanden heeft zijn bijdrage van 6 miljoen euro in 2009 overgemaakt. Vervolgens zal de stadsregio Rotterdam de beschikkingen afgeven.

De realisatie van de projecten blijft achter bij de planning. In 2010 en 2011 zijn extra inspanningen geleverd voor ondersteuning aan gemeenten om knelpunten op te lossen.

De rente op de storting van het Rijk wordt toegevoegd aan de post onvoorzien van het fonds en gebruikt voor de jaarlijkse indexering. De rente zal pas worden gerealiseerd bij de executie van de beleggingsportefeuille. Voor een tijdelijk overschot in liquiditeiten wordt, als de markt daarvoor gunstig is, een deposito geplaatst. Deze rente wordt direct toegevoegd aan het fonds.

Het ministerie van I&M heeft als einddatum voor de declaratie van projecten 31 december 2011 vastgesteld. Hierop is voor negen projecten uitstel verleend. Deze negen projecten zijn: Rotterdamsebaan, OV-knoop Delft/Spoortunnel Delft, Masterplan stations gebied Voorburg, Wateringveldsepoolderweg, Fietstunnel Den Deyl, Fietsbrug over het Rijn-Schiekanaal/Vliet, Reconstructie Beatrixlaan en Haagweg, Tuindersweg en Quick wins 1^e tranche. Hierover wordt jaarlijks aan het ministerie gerapporteerd.

De volgende projecten zijn per 31 december 2014 nog niet afgerond: Rotterdamse Baan, Beatrixlaan, Haagweg en Quick wins. De projecten liggen op planning.

BOR fonds

Saldo 1 januari 2014	37.790.767
Toevoegingen:	
Herwaardering BOR-belegging	66.869.343
Rendement BOR fonds 2014	1.560.070
Rente schatkistbankieren	<u>58.370</u>
Totaal inkomsten	68.487.783

Uitgaven:	
Rotterdamsebaan	19.798.428
OV knoop Voorburg	4.114.321
Kosten BNG, beheerloon en bet. verkeer	77.395
OV knoop Delft	21.751
Wateringveldsepolderweg	687.622
Dris	490.457
Bereik	<u>106.929</u>
Totaal uitgaven	25.296.902
Eindsaldo per 31 december 2014	80.981.649

Grondkostenfonds € 0

Het grondkostenfonds is destijds ingesteld om de gecalculeerde verschillen in de grondexploitaties van verschillende gemeentelijke plannen te egaliseren. Het fonds is in 2014 afgerekend. Het saldo van € 2.308 per 1 januari 2014 is conform besluit AB overgeboekt naar de algemene reserve.

Fonds Luchtkwaliteit € 2.339.040

Samen met de provincie Zuid-Holland en andere regio's heeft het Stadsgewest maatregelen voorbereid die een positief effect op de luchtkwaliteit gaan opleveren. In het verslagjaar zijn subsidies uitgekeerd voor warmteprojecten, groendaken, aardgasvoertuigen en e-scooters. De toe te rekenen rente over 2014 was 0. De vrijval betreft de gemaakte kosten 2014.

Saldo per 1 januari 2014	€ 3.417.552
Vrijval	€ <u>1.078.511-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 2.339.040

Warmtenet € 0

Saldo per 1 januari 2014	€ 38.540
Vrijval naar het Egalisatiefonds	€ <u>38.540-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Jeugdhulpverlening € 420.361

Op het programma Jeugdhulpverlening worden enerzijds subsidies ontvangen van de ministeries van VWS en Justitie en een bijdrage van de gemeente Den Haag en anderzijds subsidies verstrekt aan de instellingen. De besteding van deze bedragen is voorzien in het meerjarenbeleidsplan.

De afname van dit fonds wordt als volgt gespecificeerd:	
Saldo per 1 januari 2014	€ 6.141.608
Toevoegingen:	
ontvangen subsidies ministeries VWS en Justitie	€ 104.868.026
vaststelling subsidies 2013	€ 1.814.289
Vrijval: betaalde subsidies	€ <u>112.403.562-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 420.361

Jeugdhulpverlening RAS € 0

Op 1 januari 2006 is de bestuursovereenkomst voor de Regionale Agenda Samenleving (RAS) Haaglanden van kracht geworden. Met het RAS willen de gemeenten in Haaglanden, het Stadsgewest en de provincie Zuid-Holland maatschappelijke vraagstukken met een bovenlokaal karakter integraal aanpakken.

Deze post heeft voor 2014 het volgende verloop:

Saldo per 1 januari 2014	€ 110.156
Vaststelling RAS 2013	€ 19.234-
Onttrekking i.v.m. lasten 2014	€ 588.964-
Toevoeging i.v.m. ontvangen subsidie	€ 539.319
Toevoeging vanuit fonds JHV Provinciale middelen	€ 89.787
Vrijval naar Egalisatiefonds	€ <u>131.064-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Jeugdhulpverlening provinciale middelen € 0

Ingaande 2004 wordt een meerjarige subsidie ontvangen van de provincie Zuid-Holland voor een aantal specifieke jeugdzorgprojecten. De in een jaar niet uitgegeven middelen worden gestort in de voorziening Jeugdhulpverlening provinciale middelen.

In het verslagjaar hebben geen mutaties op deze post plaatsgevonden. Het beginsaldo van € 89.787 is (via het fonds Jeugdhulpverlening RAS) vrijgevallen ten gunste van het Egalisatiefonds.

Ontwikkelingsfonds Zwethzone € 0

Met het convenant Zwethzone heeft het Stadsgewest met een aantal gemeenten de uitvoering van een ecologische zone langs de Zweth vastgelegd. De uitvoeringskosten zijn ten laste van dit fonds gebracht. Het fonds is in 2014 afgerekend.

Het verloop van de post is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	€ 1.032.873
Vrijval	€ <u>1.032.873-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Vervoersautoriteit € 0

Saldo per 1 januari 2014	€ 8.201
Vrijval	€ <u>8.201-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Bereik! € 1.068.574

Bereik! Is een samenwerkingsverband van wegbeheerders in de regio Haaglanden en Rotterdam die projecten (doen) uitvoeren om de mobiliteit van het (auto)verkeer te bevorderen.

Saldo per 1 januari 2014	€ 981.421
Toevoeging	€ 1.763.275+
Vrijval	€ <u>1.676.121-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 1.068.574

SkVV € 320.194

De Stadsregio's kader Verkeer en Vervoer (SkVV) is een samenwerkingsverband tussen de stadsregio's om het beleid op het gebied van Verkeer en Vervoer af te stemmen.

Saldo per 1 januari 2014	€ 503.845
Toevoeging	€ 590.832+
Vrijval	€ <u>774.483-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 320.194

Tarievenbureau Openbaar Vervoer € 46.367

Het Tarievenbureau Openbaar Vervoer (TB-OV) is een samenwerkingsverband van IPO en SkVV. Het TB-OV beheert het Landelijk Tarievenkader [LTK], beoordeelt of dit Tarievenkader uitbreiding en/of aanpassing behoeft en doet daar in voorkomende gevallen voorstellen voor. Het Tarievenbureau berekent onder andere de jaarlijkse verhoging van de landelijke openbaarvervoertarieven en is betrokken bij de opbrengstverdeling. IPO en SkVV betalen elk de helft van de kosten van het TB-OV. SkVV belast haar aandeel door aan de zeven stadsregio's.

Er zijn geen mutaties geweest in 2014.

DVM Zuidvleugel € 343.000

DVM Zuidvleugel valt onder de samenwerkingsorganisatie Bereik!, de samenwerkingsorganisatie voor bereikbaarheidsvraagstukken in de regio's Haaglanden en Rotterdam van Rijkswaterstaat Zuid-Holland, provincie Zuid-Holland, Stadsgewest Haaglanden, stadsregio Rotterdam en de gemeenten Rotterdam en Den Haag. Bereik! Houdt zich met name bezig met projecten op het gebied van dynamisch verkeersmanagement (DVM) en wegbeheer.

Het ministerie van I&M heeft in het kader van de mobiliteitsaanpak korte termijn cofinanciering ter beschikking gesteld voor DVM Zuidvleugel. Hiermee worden mensen ingehuurd voor de Regiodesk, opleidingen verzorgd en onderzoeken gedaan.

In het verslagjaar hebben geen mutaties op deze post plaatsgevonden.

Wonen++ € 0

Saldo per 1 januari 2014	€ 10.420
Vrijval en toegevoegd aan het Egalisatiefonds	€ <u>10.420-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

Regionale uitvoering ISV geluidsanering € 0

Saldo per 1 januari 2014	€ 192,484
Onttrekking	€ <u>192.484-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 0

De onttrekking betreft de kosten 2014 (€ 76.702) en de terugbetaling van resterende saldo van het fonds aan de betrokken gemeenten (€ 115.781).

OV-bureau Randstad € 19.371

Saldo per 1 januari 2014	€ 107.928
Toevoeging	€ 152.354+
Vrijval	€ <u>240.911-</u>
Saldo per 31 december 2014	€ 19.371

Taskforce Mobiliteitsmanagement € 49.443

De taskforce is een samenwerkingsverband met bedrijven in de regio die het convenant mobiliteitsmanagement hebben ondertekend en zich inzetten voor de uitvoering in het eigen bedrijf van de genoemde maatregelen in dit convenant.

In het verslagjaar hebben geen mutaties op deze post plaatsgevonden.

Stedenbaan € 209.792

Het project Stedenbaan heeft als doel de ruimtelijke ontwikkelingen te concentreren bij openbaar vervoerknooppunten, om daarmee het openbaar vervoer te bevorderen.

Saldo per 1 januari 2014	€ 13.286
Toevoeging	€ 209.792+
Vrijval	€ 13.286-
Saldo per 31 december 2014	€ 209.792

Waterkader € 0

Dit betreft het restant van de bijdrage van het Rijk in het kader van het programma 'Ruimte voor water en economische ontwikkeling in Haaglanden' en 'Kennis voor Klimaat'.

In het verslagjaar hebben geen reguliere mutaties op deze post plaatsgevonden. Conform besluit Algemeen Bestuur is het saldo van € 18.412 per 31-12-2014 vrijgevallen en overgeboekt naar het Egalisatiefonds

Verplichtingen BWS € 0

In 2012 zijn, conform een besluit van het algemeen bestuur van 4 juli 2012, de verplichtingen van de BWS verordening 2006 afgekocht. De budgetten zijn op basis van het inwonertal aan de gemeenten uitgekeerd. In 2014 is het saldo van € 3.187 vrijgevallen en overgeboekt naar het Egalisatiefonds.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Het Stadsgewest is opdrachtgever voor het openbaar vervoer. Met de drie vervoerders in de regio zijn meerjarige contracten afgesloten voor het vervoer volgens de overeengekomen dienstregeling. Deze concessies zijn afgegeven onder de voorwaarde van het verkrijgen van voldoende middelen van het Rijk (thans BDU). De verplichtingen, die bij deze concessies horen worden per 1-1-2015 overgedragen aan de MRDH.

De verplichting m.b.t. het huurcontract Telexstraat wordt eveneens overgedragen aan de MRDH.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen Verkeer en Vervoer 2014

Mobiliteitsfonds

HTM voor railvervoer (2 jaar voor 102 miljoen euro per jaar)	204.000.000
HTMbuzz buskavel Haaglanden-stad (periode 9 dec 2012 - 7 dec 2019, 15 mln per jaar)	75.000.000
Veolia (2,7 jaar voor 19 miljoen euro per jaar)	51.000.000
RET Randstadrail (tot en met 2016 4 miljoen per jaar)	8.000.000

Levensduurverlengend onderhoud

HTM inzake trams	3.000.000
Gemeente Den Haag huurcontract Telexstraat voor 23 jaar	9.800.000
Totaal Openbaar vervoer	350.800.000

Regiofonds BOR

Masterplan bereikbaarheid Stationsgebied Voorburg	10.982
Verbreding Pr. Beatrixlaan Rijswijk/Provincialeweg + fietspad	1.011.228
Rotterdamsebaan	87.300.000
Reconstructie Haagweg	3.650.000
Totaal BOR	91.972.210

Overig

Credit Suisse (huurcontract tot 1 oktober 2019)	3.500.000
DVO met gemeente Zoetermeer voor uitvoering liquidatietaak	830.000

Totaal overige niet uit de balans blijvende verplichtingen **4.330.000**

Gebeurtenissen na balansdatum

Van het Goodwill Leger des Heils Den Haag (GLD) is op 1 april 2015 de afrekening 2014 ontvangen met het verzoek tot vaststelling van de subsidie. In de afrekening is een financiële claim opgenomen voor de zorgtrajecten die op 31 december 2014 nog niet waren afgerond. Op grond hiervan stelt GLD nog een bedrag tegoed te hebben van het Stadsgewest van ongeveer € 850.000. Hiervoor heeft het Stadsgewest geen dekking in de Jeugdzorgmiddelen van 2014. De claim van GLD vloeit voort uit de beëindiging van de subsidierelatie per 1 januari 2015, maar wijkt af van de afrekenmethode die in eerdere jaren is gevolgd. Het Stadsgewest zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2015 de vaststelling doen op de afrekening 2014 van GLD.

In hoofdstuk 5 van het liquidatieplan Stadsgewest Haaglanden dat is vastgesteld in het algemeen bestuur van 29 oktober 2014 is een prognose opgenomen van het eindsaldo na verrekening van alle nog te verwachten kosten. Het verwachte eindsaldo was toen € 8,9 mln. Tevens is vermeld dat 50% van dit saldo direct na de liquidatiedatum aan de negen gemeenten zal worden uitgekeerd. In februari 2015 is een actuele berekening gemaakt. Het verwachte liquidatiesaldo bedroeg toen € 9,1 mln. Op grond daarvan is € 4,55 mln. uitgekeerd aan de Haaglanden gemeenten.

8.4 Toelichting op de programmarekening

Programma Bestuur

Personeelslasten

De overschrijding aan de lastenkant betreft extra kosten i.v.m. de afbouw van het personeelsbestand van het Stadsgewest Haaglanden.

Bovenregionale samenwerking

De overschrijding op deze post wordt veroorzaakt door extra kosten voor de MRDH i.o., dit in verband met de versnelling van de oprichting van de MRDH. Bij het opstellen van de begrotingswijziging werd nog niet verwacht, dat deze oprichting per 1 januari 2015 een feit zou zijn.

Programma Mobiliteit

Programmaonderdeel Verkeer

De lagere uitgaven ten behoeve van subsidies van het programmaonderdeel Verkeer worden veroorzaakt door achterblijvende uitvoering en declaratie van gemeentelijke projecten. Aan de volgende projecten en programma's zijn subsidies uitgekeerd, dit betreft de programma's verkeer en openbaar vervoer:

Beter benutten vervolg projecten	342.591
Beter benutten projecten	7.491.867
Spitsmijden	125.215
Vorbereidingskosten lijn 1	79.651
Fiets Filevrij	30.000
Project 3 in 1	34.050.000
Komkommerweg	5.224.814
DVM Zuidvleugel	1.140
Fietsverbinding Zoetermeer Bentwoud	628.745
Quick win Mirt verkenning projecten	1.965.234
Groei op het spoor	181.250
Exploitatievergoeding OV	147.293.716
Beheer en onderhoud infrastructuur	1.728.987
Beheer en onderhoud Zoetermeerlijn	575.615
Levensverlengend onderhoud en midlife revisie Trams	6.996.801
Abriconcessie	1.951.275
Regiotaxi	4.580.327
Toegankelijke bushaltes	2.024.910
Tarieven en chipkaartkosten	928.821
Studieprojecten	131.446
Netwerk RandstadRail projecten	11.101.475
Actieprogramma Openbaar vervoer projecten	15.187.183
SKVV	78.975
Agglonet doorstroming Den Haag	467.289
Doorstromingsmaatregelen Den Haag	735.537
Ketenmobiliteit projecten	1.513.201
Duurzaam veilig	3.992.705
Fietsprojecten	4.211.695
Personeelskosten	5.192.644
Gemeentelijke projecten	8.989.298
Lijn 19	3.427.897
Verlenging lijn 19 Technopolis	765.656
Rotterdamsebaan	19.798.428
OV knoop Voorburg	4.114.321
Kosten BNG, beheerloon en bet. verkeer	77.395
OV knoop Delft	21.751
Wateringveldseppolderweg	687.622
Dris	490.457
Bereik	106.929

Het project HOV-lijn 19 wordt in eigen beheer uitgevoerd. De lagere uitgaven van 3,5 mln. zijn ontstaan doordat de aanpassing van de Sebastiaansbrug door de Provincie en Delft is vertraagd, waardoor het laatste deel van het project nog niet kan worden gerealiseerd.

Voor het project 3 in 1 is 17,5 mln. meer uitgegeven dan er was geraamd. Dit past binnen het budget, en betreft het deel dat eerder was vertraagd.

Bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR)

De afwijkingen op de posten Subsidies en bijdragen (BOR) en Inkomensoverdrachten Rijk (BOR) komen door het feit dat het kasritme van de bestedingen aan de Rotterdamse baan op een lager niveau ligt dan verwacht.

Programmaonderdeel Openbaar Vervoer

De afwijking van de begroting betreft de verkoop van 10 aardgasbussen ter waarde van € 1,6 mln. Voor de overige 10 aardgasbussen die nog in de voorraad staan is een negatieve afschrijving gedaan ter hoogte van de verkoopopbrengst van de 10 verkochte bussen. Dit betreft dus eveneens een bedrag van € 1,6 mln. De overige € 2 mln. onderschrijving betreft voornamelijk de reservering voor omleidingskosten voor de Sint Sebastiaansbrug die nog niet aangewend is.

De personeelslasten zijn lager uitgevallen, omdat diverse formatieplaatsen vooruitlopend op de vorming van de MRDH VA niet zijn ingevuld.

Programma Jeugdzorg

De totale omvang van de verleende subsidies bedroeg circa € 112.400.000. Hierin is een bedrag van € 224.000 opgenomen in verband met afrekening 2013.

De doeluittkering 2014 bedroeg ruim € 104.682.000. Daarnaast is ruim € 1.800.000 ontvangen in verband met afrekeningen van voorgaande jaren. Het resterende verschil van ruim € 5.700.000 tussen ontvangen en verleende subsidies is onttrokken uit de overlopende passiva post Jeugdzorg (de stand per 31-12-2014 van deze post is circa € 420.000). Dit is een gevolg van de voorgeschreven methodiek, waarbij de ontvangen en uitgekeerde subsidies worden gemuteerd op de transitorische post Jeugdhulpverlening (van derden ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel).

De (extra) middelen die vanuit deze overlopende post in 2014 zijn verstrekt aan de jeugdzorginstellingen zijn bedoeld voor de transitiekosten in verband met de overgang van de jeugdzorg naar de gemeenten per 1 januari 2015.

Programma Economie

Er is een programmeringsbeleid gevoerd voor nieuwe kantorenlocaties, bedrijventerreinen, detailhandels- en leisurevoorzieningen. Het programma bevat verder het regionaal promotie- en acquisitiebeleid en verlenen van service aan bedrijven die bedrijfsruimte in de regio zoeken. De lagere lasten op het programma zijn met name het gevolg van het openhouden van een (deeltijd) vacature.

Programma Milieu

In 2014 is meer dan voorzien was gebruik gemaakt van de subsidieregelingen behorende bij de subsidieverordening Luchtkwaliteit Haaglanden 2010. Aan gemeenten zijn subsidies toegekend voor het realiseren van collectieve warmtesystemen en, groene daken op scholen. Verder hebben particulieren wederom gretig gebruik gemaakt van de mogelijkheid een premie te krijgen op de aanschaf van een aardgasauto en voor de aanschaf van een elektrische scooter. De verstrekte

subsidies worden gedekt uit het Fonds Luchtkwaliteit, waardoor de extra lasten geen effect hebben op het resultaat in dit programma.

Bij Milieu Algemeen zijn meer baten gerealiseerd door de vrijval van overlopende passiva op het gebied van Milieu (de last van de overboeking naar de algemene reserve wordt genomen in het programma Financiering). Deze vrijval is in overeenstemming met het besluit dat het Algemeen Bestuur van het Stadsgewest hierover heeft genomen.

Programma Ruimte

Aan de lasten kant is er een onderschrijding op diverse posten van personeelslasten en uitbestede werkzaamheden. Dit is een gevolg van de komende liquidatie van het Stadsgewest, waardoor een deel van het personeel in 2014 is uitgestroomd en activiteiten zijn teruggelopen.

De subsidies vanuit het fonds Groen Haaglanden zijn fors hoger omdat de openstaande verplichtingen per 31 december 2014 ten laste zijn gebracht van het boekjaar; hier staat als dekking een onttrekking uit de bestemmingsreserve Fons Groen Haaglanden tegenover. De reguliere uitgaven zijn lager dan geraamd, omdat gemeenten vaak meer tijd nodig hebben voor de realisering van de groenprojecten.

De overschrijding op de post 'Hof van Delfland' wordt gecompenseerd met de onderschrijding op de post 'uitbestede werkzaamheden' binnen het budget voor Groen. Hier is door besluitvorming eerder in voorzien.

Programma Wonen

Aan de lastenkant vertonen de posten Personeel en Uitbestede werkzaamheden een onderschrijding als gevolg van de teruglopende activiteiten in 2014

Programma Financiering

Rentebaten en -lasten

Conform de treasuryverordening worden binnen het Stadsgewest afspraken gemaakt over de hoogte van de te vergoeden c.q. in rekening te brengen rente. Het gaat hierbij met name om het Mobiliteitsfonds, de investeringen infrastructuur, het BOR-fonds en het Grondkostenfonds. In afwijking op de begroting, waarbij uitsluitend het structurele deel van de treasury-activiteiten is geraamd, zijn de werkelijke uitkomsten van zowel de lasten- als de batenkant en de totaal ontvangen c.q. doorberekende rentebaten opgenomen. Het netto treasuryresultaat (saldo van de baten en lasten) bedroeg € 160.761.

Bijdragen van deelnemende gemeenten

Conform gemaakte afspraken wordt de begroting gebaseerd op de geschatte inwoneraantallen per gemeente. In de jaarrekening worden de werkelijke aantallen opgenomen, zodat per gemeente een verrekening plaatsvindt. In het verslagjaar gaat het om ongeveer 6.000 inwoners extra voor een bedrag van ruim € 32.000. Daarnaast vindt verrekening plaats van het verschil tussen de geraamde en de werkelijke loonstijging. Daarom wordt een bedrag van ruim € 126.000 in mindering gebracht. In totaal wordt aan de gemeenten een bedrag van € 94.000 gerestitueerd. Voor een berekening van de bedragen per gemeente wordt verwezen naar bijlage 2.

Kostenplaatsen

De kosten van gemeenschappelijke voorzieningen, zoals huisvesting, communicatie, automatisering en de financiële administratie worden op basis van objectieve sleutels doorberekend aan de gebruikers. In de centraal gemaakte kosten zitten echter posten waarvoor in voorgaande jaren reserves zijn opgebouwd. Het gaat hier om toevoegingen aan de vervangingsreserve voor automatisering, huur en incidentele projecten, zoals de verbetering van de ondersteunende processen. Omdat deze kosten onttrokken worden aan reserves moeten ze jaarlijks afzonderlijk in de exploitatierekening worden verantwoord. Hiervoor is in het programma Financiering de post 'Interne bijdragen en onttrekkingen' opgenomen, waarbij als last de

onttrekkingen aan de reserves wordt opgenomen. Vervolgens wordt het saldo vóór bestemming bepaald. Hierna wordt door middel van toevoegingen en onttrekkingen de mutatie op de reserve verantwoord.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting is een bedrag voor "onvoorzien" opgenomen. Feitelijk gaat het hier niet om onvoorzien, maar om een afrondingspost voor het verschil tussen de begrote uitkomst en de berekende bijdrage van de gemeenten. Op de post worden geen kosten geboekt. Het voorgeschreven overzicht onvoorzien is derhalve niet opgesteld.

Omzetbelasting en BTW-compensatiefonds (BCF)

Het Stadsgewest kan, evenals de gemeenten, het saldo van de betaalde en in rekening gebrachte omzetbelasting declareren bij het BCF. Deze betaalt met ingang van 2008 de omzetbelasting geheel uit.

Bedrijfsvoering

De kosten van de ondersteunende afdelingen worden door middel van de kostenverdeelstaat op basis van objectieve gegevens, namelijk arbeidsplaatsen en ontvangen facturen, doorbelast op de programmaonderdelen. De kostenverdeelstaat is als bijlage 1 in de rekening opgenomen. Per saldo zijn de overschrijdingen op de posten ruimschoots gedekt door besparingen op andere posten. In totaal is een onderbesteding verantwoord van € 508.513. Ter dekking van extra gemaakte kosten is in totaal € 161.500 onttrokken uit de reserve mobiliteitsbevorderende opleidingen/trainingen en de reserve afbouw organisatie.

Personeelslasten

Het openhouden van diverse vacatures en afvloeiing van personeel gaf een besparing van € 185.000.

Huisvesting

Dit is onder meer een gevolg van de verwerking van de bij de verlenging van de huur bedongen korting (€ 40.000 per jaar) en de wijziging van afschrijvingssystematiek, waarbij investeringen niet meer direct worden afgeschreven, maar over de verwachte economische levensduur (€ 47.500).

Automatisering

Vanwege de verwachte opheffing zijn er geen investeringen meer gedaan in vernieuwing, vervanging en verbetering (€ 143.000).

Accountantskosten

Door een gunstige aanbesteding en een spaarzaam gebruik van adviesdiensten kon op de accountants- en advieskosten € 60.000 worden bespaard. Daarnaast konden de externe controlewerkzaamheden met minder uren toe door de verbeterde administratie en interne controle.

Documentaire informatievoorziening

Vanwege de verwachte opheffing zijn er extra kosten gemaakt voor het optimaliseren en digitaliseren van het archief (€ 30.000).

Overzicht incidentele baten en lasten

De werkzaamheden van het Stadsgewest kenmerken zich veelal door een projectmatige aanpak. Voor de planning van deze werkzaamheden wordt jaarlijks een werkplan opgesteld. Hierin wordt,

onder meer door prioritering, de gevraagde productie in samenhang gebracht met de beschikbare capaciteit. In het algemeen wordt hierbij extra inhuur, tenzij voor specifieke deskundigheden, voorkomen. Hoewel de output van het Stadsgewest dus projectmatig is, is de financiering dat niet. Door de bijdrage van de gemeenten en de langlopende subsidietoezeggingen van Rijk en provincie is de financiering structureel. Het, volgens de BBV voorgeschreven, overzicht van incidentele baten en lasten wordt derhalve niet opgesteld.

8.5 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Omschrijving programma's						
Bestuur	408.700	1.703.400	1.294.700	452.510	1.933.536	1.481.025
Mobiliteit	337.223.100	337.505.200	282.100	315.481.851	315.763.951	282.100
Zorg	113.513.600	113.823.900	310.300	113.730.758	113.819.068	88.310
Economie	179.900	1.527.600	1.347.700	189.643	1.504.371	1.314.729
Milieu	1.387.500	2.238.400	850.900	1.590.469	2.412.260	821.790
Ruimte	3.375.600	4.342.500	966.900	3.406.147	6.888.330	3.482.183
Wonen	75.000	909.300	834.300	77.841	901.071	823.229
Subtotaal programma's	456.163.400	462.050.300	5.886.900	434.929.220	443.222.586	8.293.366
Financiering	221.900	72.900	(149.000)	68.649.926	68.489.165	(160.761)
Interne bijdragen	160.000	1.075.400	915.400	151.458	5.715.030	5.563.572
Onvoorzien	-	600	600	-	-	-
Bijdrage gemeente	5.648.100		(5.648.100)	5.554.010		(5.554.010)
Subtotaal financiering	6.030.000	1.148.900	(4.881.100)	74.355.393	74.204.194	(151.199)
Resultaat voor bestemming	462.193.400	463.199.200	1.005.800	509.284.613	517.426.780	8.142.167
Mutaties in reserves	14.476.800	13.471.000	(1.005.800)	19.369.536	11.165.230	(8.204.306)
Voordelig resultaat na bestemming	476.670.200	476.670.200	-	528.654.149	528.592.011	(62.139)

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid (vervolg)

	Begrotingsafwijking			Waarvan onrechtmatig
	Baten	Lasten	Saldo	
Omschrijving programma's				
Bestuur	43.810	230.136	(186.325)	0
Mobiliteit	(21.741.249)	(21.741.249)	0	0
Zorg	217.158	(4.832)	221.990	0
Economie	9.743	(23.229)	32.971	0
Milieu	202.969	173.860	29.110	0
Ruimte	30.547	2.545.830	(2.515.283)	0
Wonen	2.841	(8.229)	11.071	0
Subtotaal programma's	(21.234.180)	(18.827.714)	(2.406.466)	0
Financiering	68.428.026	68.416.265	11.761	0
Interne bijdragen	(8.542)	4.639.630	(4.648.172)	0
Onvoorzien	-	(600)	600	0
Bijdrage gemeente	(94.090)	-	(94.090)	0
Subtotaal financiering	68.325.393	73.055.294	(4.729.901)	0
Resultaat voor bestemming	47.091.213	54.227.580	(7.136.367)	0
Mutaties in reserves	4.892.736	(2.305.770)	7.198.506	0
Voordelig resultaat na bestemming	51.983.949	51.921.811	62.139	0

Bij de analyse van de programma's in hoofdstuk 8.4 is al ingegaan op de verschillen tussen de financiële realisatie en de definitieve begrotingscijfers. Bij dit totaaloverzicht wordt i.v.m. de rechtmatigheid ter aanvulling de volgende toelichting gegeven.

Het nadelig resultaat voor bestemming bedraagt € 8.142.167. Na verwerking van de mutaties in de reserves bedraagt het voordelig resultaat € 62.139. Voorgesteld wordt om dit bedrag toe te voegen aan de egalisatiereserve.

Rechtmatigheid

Op het niveau van de afzonderlijke programma's is (in grote lijn) geen sprake van een overschrijding van de begroting en derhalve ook niet van een onrechtmatigheid.

Overhead

Bij de opstelling van de begroting worden de gezamenlijke kosten (overhead) voor de functies Personeel en Organisatie, Communicatie, Financiën, DIV (archief), Automatisering, Juridische Zaken en Facilitaire Zaken verdeeld op basis van uren, personeelsleden en ontvangen facturen. Hiermee wordt een toegestaan budget per programma gecreëerd. De kosten van de voorzieningen worden echter zo veel mogelijk gebracht ten laste van de werkelijke gebruiker. Zo worden bijvoorbeeld opleidingskosten en reiskosten ten laste van het programma gebracht waar de betreffende medewerker aan werkt. Omdat dit werkelijke gebruik sterk afwijkt van het geraamde gebruik, ontstaan door de hele rekening verschillen tussen geraamde en werkelijke doorberekende kosten. Het totaal van deze verschillen is neutraal. De verschillen per functie worden in de desbetreffende hoofdstukken niet toegelicht.

De grote afwijkingen per programma zijn toegelicht in het onderdeel 8.4. Voor zover van toepassing worden de saldi per programma met name verklaard door:

Programma Bestuur

De overschrijding aan de lastenkant betreft met name de extra kosten i.v.m. de afbouw van het personeelsbestand van het Stadsgewest Haaglanden. Hiervoor wordt in programma 9 een onttrekking gedaan aan de reserve

Programma Milieu

De overschrijding aan de lastenkant betreft met name het (meerjarig) NSL programma. Het fonds luchtkwaliteit bevat nog ruim voldoende middelen om deze hogere uitgaven 2014 te dekken. Aan de batenkant is de onttrekking aan het fonds aangepast aan deze hogere uitgaven, zodat er per saldo geen effect is op het resultaat.

Programma Ruimte

De overschrijding aan de lastenkant wordt veroorzaakt doordat de openstaande verplichtingen voor Fonds Groen Haaglanden ten laste zijn gebracht van de exploitatie 2014; de ingediende declaraties voor het Fonds Groen Haaglanden zijn juist achterbleven bij de subsidietoezeggingen.

Programma Financiering

Exploitatie

De hogere, dan geraamde lasten van dit programma worden met name veroorzaakt door:

Rendemente beleggingen 2014	€ 1.546.540 (hierin is het aan het BOR fonds toegevoegd rendement opgenomen)
Toevoeging beleggingen aan BOR fonds	€ 66.869.343 (zie toelichting bij BOR fonds)

De hogere, dan geraamde opbrengst van dit programma wordt met name veroorzaakt door:

Rendement beleggingen 2014	€ 1.559.089
Gemeentelijke bijdrage	€ - 94.090
Herwaardering beleggingen	€ 66.869.343

Mutaties in de reserves

Toevoegingen

De lagere toevoegingen aan reserves wordt met name veroorzaakt door:

Het egalisatiefonds	€ 2.510.000
---------------------	-------------

(a.g.v. minder vrijval vanuit Fonds Groen Haaglanden)

Onttrekkingen

De hogere onttrekkingen aan reserves wordt met name veroorzaakt door:

Voorziening i.v.m. de liquidatiekosten	€ 4.640.000
Wachtgeldfonds	€ 183.653

Gezien bovenstaande verklaringen worden alle begrotingsafwijkingen als rechtmatig bestempeld.

Deel 3 Overige gegevens

Hoofdstuk 9 Besluit

Aldus,

Met inachtneming van de in de risicoparagraaf opgenomen risico's:

1. het voordelige exploitatieresultaat van € 62.139 toe te voegen aan de egalisereserve;
2. de onder het programma Financiering aangegeven toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves vast te stellen;

Goedgekeurd door het algemeen bestuur van het Stadsgewest Haaglanden in de openbare vergadering d.d. 1 juli 2015

Voorzitter,

Secretaris,

Hoofdstuk 10 Controleverklaring

PM

Bijlagen

Bijlage 1 Kostenverdeelstaat

KOSTENVERDEELSTAAT JAARREKENING 2014	Begroting	Realisatie								GEBOEKT OP KOSTEN- PLAATSEN
	2014	2014	FAZ	AUT	P&O	FIN	DIV	COM	JZ	
Personeel algemeen	2.786.328	2.575.561	377.837	283.755	405.560	502.289	220.783	455.975	175.404	153.959
Salariskosten	2.446.328	2.261.379	368.258	277.853	292.585	491.780	217.095	439.932	173.876	0
Kosten geneeskundig onderzoek	20.000	16.767	0	0	16.767	0	0	0	0	0
Kosten salarisadministratie	30.000	32.146	0	0	31.566	0	0	0	0	580
Kosten vorming, opleiding en training	160.000	161.632	6.315	3.997	3.367	10.128	2.311	10.682	814	124.018
Vergoeding reis- en verblijfkosten	40.000	2.838	140	254	138	97	88	263	0	1.858
Overige personeelslasten	50.000	95.511	3.124	1.652	55.849	285	1.289	5.097	714	27.502
Dienstverlening door derden	40.000	5.289	0	0	5.289	0	0	0	0	0
Huisvesting	880.000	848.214	848.214	0	0	0	0	0	0	0
Huur kantoorpand	630.000	730.502	730.502	0	0	0	0	0	0	0
Facilitaire diensten	90.000	14.337	14.337	0	0	0	0	0	0	0
Schoonmaken	110.000	100.851	100.851	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijving en onderhoud meubilair c.a.	50.000	2.524	2.524	0	0	0	0	0	0	0
Automatiseringsbeheer	325.000	181.800	65.713	90.220	0	25.867	0	0	0	0
Afschrijving en onderhoud ICT	325.000	181.800	65.713	90.220	0	25.867	0	0	0	0
Reproductie	150.000	103.247	103.247	0	0	0	0	0	0	0
Kopieerkosten en drukwerk	150.000	103.247	103.247	0	0	0	0	0	0	0
Kantoorbehoeften	20.000	6.457	6.457	0	0	0	0	0	0	0
Schrijf- en bureaubehoefden	20.000	6.457	6.457	0	0	0	0	0	0	0
Financiën	90.000	29.071	0	0	0	29.071	0	0	0	0
Accountantskosten	50.000	24.355	0	0	0	24.355	0	0	0	0
(Efficiency-)onderzoek	40.000	4.716	0	0	0	4.716	0	0	0	0
Porti	50.000	27.612	25.379	0	0	0	0	20	0	2.213
Porti	45.000	25.354	25.354	0	0	0	0	0	0	0
Koerierskosten	5.000	2.258	25	0	0	0	0	20	0	2.213
Telefoon	50.000	12.861	12.861	0	0	0	0	0	0	0
Telefoonkosten	50.000	12.861	12.861	0	0	0	0	0	0	0
Documentaire informatievoorziening	55.000	69.733	0	180	669	299	56.027	2.043	4.067	6.449
Abonnementen op periodieken e.d.	30.000	14.659	0	180	669	299	953	2.043	4.067	6.449
Voorzieningen elektronisch archief	25.000	55.074	0	0	0	0	55.074	0	0	0
Diverse uitgaven en inkomsten	225.000	268.260	105.256	7	899	0	7.724	153.819	0	555
Kosten voorzieningen	100.000	100.803	99.310	7	899	0	33	0	0	555
Bijdrage aan personeelsvereniging	10.000	8.859	0	0	0	0	0	8.859	0	0
BZB/EHBO	20.000	5.947	5.947	0	0	0	0	0	0	0
Dienstverlening door derden	85.000	111.628	0	0	0	0	0	111.628	0	0
Verzekeringen	10.000	7.691	0	0	0	0	7.691	0	0	0
Diverse uitgaven/inkomsten	0	33.332	0	0	0	0	0	33.332	0	0
Subtotaal	4.631.328	4.122.815	1.544.963	374.161	407.128	557.526	284.534	611.856	179.471	163.175
Doorberekeningen										
Doorbelasting FAZ			1.544.963							1.226.484
Personeelslasten			-368.258	10.337	10.337	20.028	10.337	18.736	6.138	292.345
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen			-1.176.705	33.030	33.030	63.996	33.030	59.867	19.612	934.139
Doorbelasting AUT				-417.528						341.032
Personeelslasten				-288.190	8.323	16.126	8.323	15.086	4.942	235.390
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen				-129.339	3.735	7.237	3.735	6.770	2.218	105.642
Doorbelasting P&O					-462.554					389.044
Personeelslasten					-311.246	17.934	9.256	16.777	5.496	261.782
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen					-151.308	8.719	4.500	8.156	2.672	127.262
Doorbelasting FIN						-691.567				679.671
Personeelslasten						-545.868	3.130	6.260	0	536.478
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen						-145.699	835	1.671	0	143.192
Doorbelasting AZ							-357.682			329.635
Personeelslasten							-248.142	14.656	4.801	228.685
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen							-109.540	6.470	2.119	100.951
Doorbelasting COM								-766.306		750.548
Personeelslasten								-511.447	10.517	500.930
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen								-254.859	5.241	249.618
Doorbelasting JZ									-243.225	243.225
Personeelslasten									-205.769	205.769
Doorberekening kosten v. kostenplaatsen									-37.456	37.456
Interne doorbelastingen kostenplaatsen		0								0
Totaal	4.631.328	4.122.815	0	0	0	0	0	0	0	4.122.815

Bijlage 2 Berekening bijdrage per gemeente

Bijlage II						
	Inwoners		Totaal	Verrekening	Voorschot	Afrekening
	1 januari	Bijdrage	algemene	looncompensatie	2014	2014
	2014		bijdrage			
Delft	100.046	5,40	540.248	-12.048	535.300	-7.100
Den Haag	508.940	5,40	2.748.276	-61.287	2.735.000	-48.011
Leidschendam-Voorburg	73.356	5,40	396.122	-8.834	392.600	-5.312
Midden-Delfland	18.456	5,40	99.662	-2.222	98.600	-1.160
Pijnacker-Nootdorp	51.071	5,40	275.783	-6.150	272.500	-2.867
Rijswijk	47.634	5,40	257.224	-5.736	255.900	-4.412
Wassenaar	25.675	5,40	138.645	-3.092	138.700	-3.147
Westland	103.241	5,40	557.501	-12.432	554.800	-9.731
Zoetermeer	123.561	5,40	667.229	-14.879	664.700	-12.350
Totaal	1.051.980		5.680.690	-126.680	5.648.100	-94.090
Totale algemene bijdrage 2014				5.554.010		

Bijlage 3 SiSa-overzicht

I&M	E11B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11B / 02</i>	
			1	DGWM-2006-9945	€ 1.078.512
			2	PZH-2007-319040	€ 0
			3	PZH-2010-163812690	€ 0
				Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 08</i>
			1	DGWM-2006-9945	€ 1.502.391
			2	PZH-2007-319040	€ 645.421
			3	PZH-2010-163812690	€ 918.255
				Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL tot en met (jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 12</i>
			1	DGWM-2006-9945	€ 262.699
			2	PZH-2007-319040	€ 51.121
			3	PZH-2010-163812690	€ 19.073
			100		

Vervolg I&M E11B

Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11B / 03</i>	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11B / 04</i>	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11B / 05</i>	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11B / 06</i>		
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
<p>Cumulatieve besteding ten laste van eigen middelen tot en met (jaar T)</p> <p>Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 09</i></p>	<p>Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T)</p> <p>Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 10</i></p>				
€ 35.908	€ 0				
€ 0	€ 0				
€ 5.369.720	€ 0				
<p>Cumulatief teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen tot en met (jaar T)</p> <p>Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 13</i></p>	<p>Eindverantwoording Ja/Nee</p> <p>Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor het komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden</p> <p><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11B / 14</i></p>				
€ 0	Nee				
€ 0	Nee				
€ 0	Nee				

Vervolg I&M E27 en E28 en VWS H4

Ontvangen BDU-bijdrage V&W (jaar T)	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen in (jaar T)	Besteding (jaar T)	Correctie over besteding (T-1)
<i>Aard controle R Indicatornummer: E27 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27 / 06</i>
€ 223.672.714	17.194,00	€ 266.963.756	

Dotatie rijk in (jaar T)	Rentebaten (jaar T)	Besteding (jaar T) uit het fonds (onderscheid herkomst middelen niet nodig)	Eindsaldo (jaar T)
<i>Aard controle R Indicatornummer: E28 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E28 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E28 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E28 / 06</i>
€ 0	€ 1.287.049	€ 25.296.902	€ 80.650.259

SiSa-overzicht Vervolg

VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg) Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009 Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal Onder toezichtstelling (OTS), (jaar T-1)	Aantal OTS (jaar T-1), overig
			<i>Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 01</i>	<i>Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 02</i>
			549	1.083
			Aantal Individuele Traject Begeleiding (jaar T-1) (ITB), harde kern	Aantal ITB (jaar T-1), Criem
<i>Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 07</i>	<i>Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 08</i>			
63	134			
Aantal aanmeldingen (jaar T- 1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg	Aantal afmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg			
<i>Aard controle D2 Indicatornummer: H8 / 13</i>	<i>Aard controle D2 Indicatornummer: H8 / 14</i>			
530	337			

Bijlage 4 Overzicht beleggingen BOR

%		Nominaal	Gemid. aan- koopkoers	Koers	Kostprijs	Markt- waarde	Opgelopen rente	Totale waarde	%
0,125%	BNG DEPOSITOFONDS VLT 1/30/2015	4.033.105	10.000,00	10.000,04	4.033.104	4.033.118,99	-	4.033.118,99	6,87%
0,146%	BNG DEPOSITOFONDS VLT 2/27/2015	3.638.961	10.000,00	10.000,04	3.638.961	3.638.975,77	-	3.638.975,77	6,20%
	BNG FINANCIAL BOND FONDS	47.986.395	11.047,78	10.631,85	53.014.337	51.018.415,37	-	51.018.415,37	86,87%
	CASH EU (ACTUAL) OPENSTAANDE POSTEN	-		-	-	-	-	-	0,00%
		-		-	-	-	-	35.730,79	0,06%
Totaal		55.658.461			60.686.402	58.690.510,13	-	58.726.240,92	100,00%

Bijlage 5 Kwartaaloverzichten liquiditeitspositie

Liquiditeitspositie 1^e kwartaal

Stappen (1–4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	0	189.562	189.562-
ultimo maand 2	0	189.795	189.795-
ultimo maand 3	0	190.833	190.833-
(4) gemiddelde van (3)	0	190.063	190.063-
Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen	
(5)	kasgeldlimiet (KGL)	39.058	
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	229.121-	
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nee	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal	476.312	
(8)	Percentage regeling	8,2	
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	39.058	

Liquiditeitspositie 2^e kwartaal

Stappen (1–4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 4	0	183.154	183.154-
ultimo maand 5	0	191.247	191.247-
ultimo maand 6	0	208.469	208.469-
(4) gemiddelde van (3)	0	194.290	194.290-
Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen	
(5)	kasgeldlimiet (KGL)	39.058	
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	233.348-	
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nee	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal	476.312	
(8)	Percentage regeling	8,2	
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	39.058	

Liquiditeitspositie 3^e kwartaal

Stappen (1–4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 7	0	192.031	192.031-
ultimo maand 8	0	190.992	190.992-
ultimo maand 9	0	190.780	190.780-
(4) gemiddelde van (3)	0	191.268	191.268-
Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen	
(5)	kasgeldlimiet (KGL)	39.058	
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	230.326-	
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nee	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal	476.312	
(8)	Percentage regeling	8,2	
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	39.058	

Liquiditeitspositie 4^e kwartaal

Stappen (1–4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 10	0	192.090	192.090-
ultimo maand 11	0	175.522	175.522-
ultimo maand 12	0	184.781	184.781-
(4) gemiddelde van (3)	0	184.131	184.131-
Stappen (5–9)	Variabelen	Bedragen	
(5)	kasgeldlimiet (KGL)	39.058	
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	223.189-	
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nee	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal	476.312	
(8)	Percentage regeling	8,2	
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	39.058	

Bijlage 6 Toelichting op gebruikte afkortingen

AAZR	Adaptieve Agenda Zuidelijke Randstad
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BDU	Brede doeluitkering
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BWS	Besluit woninggebonden subsidies
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DRIS	Dynamisch reisinformatiesysteem
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EZ	Ministerie van Economische Zaken
EV	Externe veiligheid
FES	Fonds Economische Structuurversterking
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FIKS	Fietsknooppuntensysteem
GaN	Gegevensautoriteit Natuur
IenM	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
IPVV	Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer
J-GGZ	Geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
NDFD	Nationale Databank flora en Fauna
NDOV	Nationale Nota Openbaar Vervoer
NoMo	Nota Mobiliteit
NRR	Netwerk RandstadRail
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
OV	Openbaar vervoer
POP-3	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PSV	Provinciale Structuurvisie
RNM	Regionale Nota Mobiliteit
RGVM	Commissie Ruimtelijke Ordening, Grondbeleid, Volkshuisvesting en Milieu
RSL	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
RSP	Regionaal Structuurplan Haaglanden, vastgesteld in 2008
SVH	Sociale Verhuurders Haaglanden
VINAC	Vierde Nota Actualisering
Vinex-locatie	Locatie genoemd in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VVEZ	Commissie Verkeer en Vervoer en Economische Zaken
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wgr-plus	De in procedure gebrachte aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen
Wjz	Wet op de jeugdzorg
Wmo	Wet maatschappelijke ontwikkeling
ZAT	Zorg- en adviesteam (binnen het onderwijs)

Bijlage 7 WNT-gegevens leden dagelijks bestuur en algemeen bestuur

	J.J. van Aartsen	G.A.A. Verkerk	L.B. Harpe	P.L. Guldemond
	Den Haag	Delft	Delft	Delft
Functie(s)	Voorzitter AB/DB	Lid AB/DB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6
Bezoldiging				
Beloning	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	17.286	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	G.H. Kroon	L.W. Wytema	B.J. Vogel	M.A. Bongers	A.H. Hekker
	Delft	Delft	Delft	Delft	Delft
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	M.A. Huijsmans	M.A. Swart	J. Vreugdenhil	P.W.M. Smit	Th.J.A.M. de Bruijn
	Delft	Delft	Delft	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB/DB	Lid AB/DB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	G.A. Verspuij	R.K. Ramnewash	A. Kajouane	M. Okcuoglu	S. Mulder
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	A. van Doorn	D. de Winter	M. de Graaf	J.C. van der Helm	B. Brands
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	B. Revis	R. van de Laar	A.A. Lakerveld	D. Gidaly	J.C. Sneller
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	K.E. Waanders	T.U. Dander	M.W.J. Bordewijk	G.J. Bakker	K.P. Klein
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	A.J.F. Kapteijns	M.D. Rietveld	G.H.M. Wijsmuller	G.W. van Vulpen	M.J.E. de Groot
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	R. Guernaoui	R. van Asten	M. Eser	K. Gerbrands	E.P.G. van Hees
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	L. Zandstra	M.J.H. Balster	G.H.M. Wijsmuller	M. Worsdorfer	D.A. Koster
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	M. Rogier	P.A.D. Dubbelaar	M.A. Kraft van Ermel	I.M. Vianen	B. van Kent
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	H. Kucuk	C. Teunissen	A. Khouliani	P.A. Grinwis	M.A. Houtzager
	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Den Haag	Leidschendam-Voorburg
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	W.H. Mijdam Leidschendam- Voorburg	M.C. Kersbergen Leidschendam- Voorburg	M.H.P. Jansen Leidschendam- Voorburg	A.B. Brussaard Leidschendam- Voorburg	M.A. Houtzager Leidschendam- Voorburg
Functie(s)	Lid DB/AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB
Duur dienstverband	25/6 - 26/11	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	W.E.C. Plomp Leidschendam- Voorburg	S.J. Duijvenstijn van Leusden Leidschendam- Voorburg	A.C.P. Overmeire Leidschendam- Voorburg	F.J. Kist Leidschendam- Voorburg	H.H.V. Horlings Midden-Delfland
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB
Duur dienstverband	1 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	I.J. Trouwborst	E. de Jong Hoogendoorn			
	Midden- Delfland	Midden-Delfland	Pijnacker- Nootdorp	Pijnacker- Nootdorp	Pijnacker- Nootdorp
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	F.H. Buddenberg	F. Ravestein	M.J.P. de Veld van Hassel	E.B. Mulder	J.P. van der Hoeven
	Pijnacker- Nootdorp	Pijnacker- Nootdorp	Pijnacker- Nootdorp	Pijnacker- Nootdorp	Pijnacker- Nootdorp
Functie(s)	Lid DB/AB	Lid DB/AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	E.J. Lanoy Pijnacker- Nootdorp	R. van der Welle Pijnacker- Nootdorp	W.A. Mateman Rijswijk	M.J. Bezuijen Rijswijk	R.J. van der Meij Rijswijk
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB en AB	Lid DB/AB	Lid AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6 en 25/6 - 31 - 12	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	E.G.Th. Braam Rijswijk	R. van Hemert Rijswijk	C.Y.D. Hagenaars Rijswijk	J.Th. Hoekema Wassenaar	J.G. Erwich-Eisveld Bosch Wassenaar
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	S.W.M. Derks	D. Dekker Mulder	A.J.L van Sloten	J. van der Tak	T.H.A.M. Spanbroek
	Wassenaar	Wassenaar	Wassenaar	Westland	Westland
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	B.A. Doelman	J.W. van der Steen	U.M. Spaans	P.J.L.J. Duijsens	J.J. van Rossum
	Westland	Westland	Westland	Westland	Westland
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	C.Y. van Staalduinen Westland	S.J.N. Zuyderwijk Westland	F.C. Rijnveen Westland	B. Emmens Zoetermeer	C.B. Aptroot Zoetermeer
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid DB/AB	Lid DB/AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	C.W.J. Bos Zoetermeer	A.M.A. van As de Groot Zoetermeer	J.W.C.B. Schotel Zoetermeer	R.T.J.D. Janssen Zoetermeer	A.H.G. van Zantvoort Zoetermeer
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	1/1 - 31/12	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	J.M.G. Wortel	J. Lobel	I.F.A. Beij	P.J.M. Diederer	A.S. van Kuijen Cornelis
	Zoetermeer	Zoetermeer	Zoetermeer	Zoetermeer	Zoetermeer
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	1/1 - 24/6	1/1 - 24/6	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

	G. Liqui Lung	R. Schouten	M. Kraneveldt van der Veen
	Zoetermeer	Zoetermeer	Zoetermeer
Functie(s)	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12	25/6 - 31/12
Bezoldiging			
Beloning	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0
Toepasselijk WNT-maximum	11.524	11.524	11.524
Motivering indien overschrijding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.